

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
I ADMINISTRACJI
Mariusz BŁASZCZAK

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI

PROGRAMU

RATOWNICTWA

I OCHRONY LUDNOŚCI

NA LATA 2014 - 2020

w 2016 roku

Warszawa 2017

Sprawozdanie zostało przygotowane
w Departamencie Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

Wstęp	4
Realizacja zadań w ramach Celu 1 Poprawa sprawności funkcjonowania ratownictwa i ochrony ludności	6
Projekt założeń do projektu ustawy o ochronie ludności.....	6
Zarządzanie Kryzysowe / Plany zarządzania kryzysowego	6
System powiadamiania ratunkowego.....	7
Wspieranie Państwowego Ratownictwa Medycznego	10
Inne działania wpisujące się w realizację zadań Celu 1	12
Kierunek 1.1. Zapewnienie możliwości realizacji działań ratowniczych dla standardu 80% populacji w czasie poniżej 15 minut.	15
Kierunek 1.2. Wprowadzenie mierników efektywności działania służb ratownictwa i ochrony ludności	17
Kierunek 1.3. Wprowadzenie analizy potrzeb i kosztów w poszczególnych dziedzinach ratownictwa.....	18
Ochrona przeciwpożarowa.....	18
Organizacje realizujące zadania ratownictwa wodnego	20
Kierunek 1.4. Wprowadzenie obligatoryjnych mechanizmów współpracy między służbami i podmiotami	21
Światowe Dni Młodzieży.....	28
Spostrzeżenia i trudności w realizacji zadań Celu 1	34
Realizacja zadań w ramach Celu 2 Wspieranie rozwoju ludzkiego i technicznego społecznych organizacji ratowniczych	35
Zlecenie zadań publicznych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sferze ochrony ludności i ratownictwa	35
Inne działania wspierające społeczne organizacje ratownicze.....	36
Kierunek 2.1. Rozwijanie umiejętności ratowniczych w ochotniczych organizacjach ratowniczych	38
Kierunek 2.2. Pogłębienie współpracy pomiędzy wszystkimi państwowymi jednostkami oraz organizacjami społecznymi winno doprowadzić do bardziej ekonomicznego wykorzystania środków transportu i personelu go obsługującego, w szczególności w przypadkach, gdy niezbędne jest wsparcie działań ratowniczych prowadzonych z ziemi działaniami przy użyciu helikoptera.	47
Kierunek 2.3. Sprawne i efektywne wykorzystanie potencjału pozarządowych organizacji ratowniczych w niesieniu różnego rodzaju pomocy	47
Kierunek 2.4. Opracowywanie nowych technologii i rozwiązań technicznych wzmacniających bezpieczeństwo działań ratowników i niezawodność urządzeń technicznych.....	48
Spostrzeżenia i trudności w realizacji zadań Celu 2	65
Realizacja zadań w ramach Celu 3 Doskonalenie umiejętności ratowników oraz kadry dydaktycznej i szkoleniowej w zakresie działań ratowniczych, zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i praktycznym	67
Kierunek 3.1. Utrzymanie właściwego poziomu finansowania działań szkoleniowych, dokonanie niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych oraz zakup odpowiednich narzędzi szkoleniowo – dydaktycznych dla ośrodków szkoleniowych, które szkolą służby zawodowe i społeczne organizacje ratownicze.....	67
Kierunek 3.2. Stałe odtwarzanie zasobów sprzętu i materiałów w miarę ich zużycia w działalności szkoleniowej w celu zapewnienia ciągłości procesu szkolenia.	71
Kierunek 3.3. Włączenie podmiotów PRM w proces szkolenia ratowników w celu poprawy skuteczności udzielania kwalifikowanej pomocy.	72

Kierunek 3.4. Stworzenie warunków motywacyjnych do podejmowania przez lekarzy specjalizacji z medycyny ratunkowej oraz do podejmowania przez nich pracy w szpitalnym oddziale ratunkowym i zespołach ratownictwa medycznego z uwagi na braki fachowego personelu medycznego w systemie PRM.....	73
Kierunek 3.5. Zwiększenie wykorzystania metod e-learningu w realizacji programów szkoleniowych dla kadr zarówno w służbach państwowych, jak i w społecznych organizacjach ratowniczych	73
Spostrzeżenia i trudności w realizacji zadań Celu 3	76
Podsumowanie prac w 2016 roku	78
Wykaz najważniejszych zadań/przedsięwzięć zakończonych w ramach Programu w 2016 roku:	79
Spis tabel.....	81

Wstęp

W dniu 29 kwietnia 2014 roku Rada Ministrów przyjęła *Uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014–2020”¹*, zwanego dalej Programem. Zgodnie z *Zarządzeniem Nr 66 Prezesa Rady Ministrów z dnia 4 września 2013 roku w sprawie utworzenia Międzyresortowego Zespołu do spraw Opracowania Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014–2017*, Program jest wspólnym przedsięwzięciem Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Administracji, Zdrowia oraz Obrony Narodowej. Obejmuje on kwestie wzajemnych relacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz systemu powiadamiania ratunkowego.

Program Ratownictwa i Ochrony Ludności jest pierwszym dokumentem, który całościowo i kompleksowo opisuje problematykę organizacji działań ratowniczych podejmowanych w celu ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska przez wszystkie podmioty publiczne i społeczne realizujące te zadania. Wskazuje cele, które mają być zrealizowane w sferze ratownictwa i ochrony ludności w latach 2014–2020, warunki ich osiągnięcia oraz podstawowe instrumenty prawne, finansowe i organizacyjne, jakie są do tego niezbędne. Celem strategicznym Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014–2020 jest nowoczesna i efektywna ochrona ludności i ratownictwo odpowiadające na wyzwania związane z bezpieczeństwem obywateli.

Program powinien być wykorzystywany, jako strategiczny dokument wskazujący cele i kierunki rozwoju ochrony ludności, także na potrzeby przyszłych prac legislacyjnych w tym obszarze, ale przede wszystkim do doskonalenia elementów tych systemów. Powinien być także pomocny przy sporządzaniu wniosków o wykorzystanie środków z funduszy europejskich przeznaczonych na szeroko rozumiane bezpieczeństwo wewnętrzne.

Program określa następujące cele szczegółowe:

- Cel 1 Poprawa sprawności funkcjonowania ratownictwa i ochrony ludności,
- Cel 2 Wspieranie rozwoju ludzkiego i technicznego społecznych organizacji ratowniczych,
- Cel 3 Doskonalenie umiejętności ratowników oraz kadry dydaktycznej i szkoleniowej w zakresie działań ratowniczych, zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i praktycznym.

Realizacja działań oraz przedsięwzięć kluczowych przewidzianych w obrębie każdego z celów przyczynia się do zaspokajania oczekiwań społecznych związanych z dalszą poprawą bezpieczeństwa obywateli (w tym bezpieczeństwa związanego z ochroną ich życia i zdrowia w przypadku nagłych zagrożeń) i efektywniejszą ochroną mienia i środowiska przed

¹ Uchwała nr 59/2014 z dnia 29 kwietnia 2014 roku, Komunikat Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 listopada 2014 roku o podjęciu przez Radę Ministrów uchwały w sprawie przyjęcia Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014-2020 (M.P. poz. 1076).

złożonymi zagrożeniami związanymi z zagrożeniami katastrofami naturalnymi i spowodowanymi przez działalność człowieka, a także z długofalowym oddziaływaniem czynników klimatycznych i skutków rozwoju cywilizacyjnego (oddziaływanie działalności przemysłowej i infrastruktury technicznej na warunki życia ludzi).

Sprawozdanie zostało przygotowane na podstawie informacji o realizacji zadań w 2016 roku, w ramach Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności, nadesłanych przez podmioty realizujące zadania opisane w Programie.

Realizacja zadań w ramach Celu 1 Poprawa sprawności funkcjonowania ratownictwa i ochrony ludności

Projekt założeń do projektu ustawy o ochronie ludności

Przygotowanie ogólnych ram prawnych regulujących działalność instytucji i służb oraz organizacji pozarządowych zaangażowanych w realizację zadań związanych z ratownictwem i ochroną ludności jest jednym z głównych zadań wskazanych w Programie.

W 2015 roku w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych opracowano projekt założeń do projektu ustawy o ochronie ludności, jednak we wrześniu 2015 roku prace nad nim, decyzją Sekretarza Stanu w MSW odpowiedzialnego za proces legislacji, zostały zakończone w związku z brakiem możliwości ich zakończenia przed upływem VII kadencji Sejmu.

Z uwagi na powyższe, w Państwowej Straży Pożarnej powołano *Zespół Decyzją nr 10 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 4 lutego 2016 roku w sprawie powołania zespołu do spraw przygotowania projektu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej*. Zespół opracował projekt przedmiotowej ustawy, który następnie w dniu 14 marca 2016 roku przesłał w celu merytorycznej weryfikacji zaproponowanych rozwiązań do wojewodów oraz Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego z jednoczesną prośbą o analizę i przesłanie uwag.

Na początku 2017 roku skonsultowany projekt ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej przesłano do MSWiA. W dniu 13 marca 2017 roku Sekretarz Stanu w MSWiA – Pan Jarosław Zieliński wyraził zgodę na prowadzenie prac legislacyjnych nad przedmiotowym projektem. Prace w tym zakresie będą kontynuowane w 2017 roku.

W 2016 roku Departament Kontroli, Skarg i Wniosków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji przeprowadził w Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej kontrolę nt. „Prawidłowości realizacji PRiOL na lata 2014–2020”, która zakończyła się sformułowaniem wniosków pokontrolnych. Z wnioskami tymi nie zgodził się Komendant Główny PSP wskazując m.in. że Program nie stwarza wystarczających warunków do jego realizacji, z uwagi na przyjęte w nim założenie, aby finansowanie ochrony ludności odbywało się w ramach realizacji zadań własnych organów administracji rządowej oraz jednostek samorządu terytorialnego, a także w ramach zadań własnych innych podmiotów wykonujących zadania ochrony ludności na podstawie odrębnych przepisów, tzn. bezkosztowo.

Zarządzanie Kryzysowe / Plany zarządzania kryzysowego

W KG PSP w 2016 roku dokonano aktualizacji Planu Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej/Szefa Obrony Cywilnej Kraju m.in. w zakresie sporządzenia Aneksu funkcjonalnego do Planu Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej obejmującego dodanie 2 modułów zadaniowych w związku z przygotowaniem do Zabezpieczenia Szczytu Organizacji Traktatu

Północnoatlantyckiego (Szczyt NATO) oraz 31 Światowych Dni Młodzieży (ŚDM) w Rzeczypospolitej Polskiej w 2016 roku.

Ponadto w wyniku realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1166, z późn. zm.), tj. obowiązku opracowania planów ochrony infrastruktury krytycznej przez operatorów IK, ze szczególnym uwzględnieniem postanowień wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2010 roku w sprawie planów ochrony infrastruktury krytycznej, które zawiera wymagania odnośnie tworzenia tych planów w Państwowej Straży Pożarnej, przystąpiono do opracowywania planów ochrony infrastruktury krytycznej (POIK), które były po stosownych uzgodnieniach przesłane do Rządowego Centrum Bezpieczeństwa w celu zatwierdzenia. W wyniku problemów związanych z zatwierdzaniem POIK przez Dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, na wniosek Komendanta Głównego PSP, *zarządzeniem nr 9 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 12 marca 2016 roku w sprawie Zespołu do opracowania raportu dotyczącego zabezpieczeń infrastruktury krytycznej w resorcie spraw wewnętrznych i administracji*, powołany został Zespół, który zarekomendował Ministrowi SWiA m.in. przeprowadzenie analizy ustawy o zarządzaniu kryzysowym pod kątem dokonania koniecznych zmian w przedmiotowej ustawie. Do chwili przedłożenia Sprawozdania nie zapadły decyzje kierunkujące dalsze działania.

System powiadamiania ratunkowego

W 2016 roku system powiadamiania ratunkowego funkcjonował w sposób prawidłowy – w ujednoliconym kształcie, w którym obsługą zgłoszeń alarmowych skierowanych do numeru alarmowego 112 zajmowały się w całym kraju centra powiadamiania ratunkowego (CPR).

Jednym z najbardziej znaczących postępów w usprawnianiu systemu, było osiągnięcie przez niego docelowego modelu funkcjonowania – tj. zapewnienie elektronicznej komunikacji operatorów numerów alarmowych w CPR z dyspozytorami Policji i Państwowej Straży Pożarnej, co było poprzedzone wieloma miesiącami testów i pilotażu, tak aby zapewnić pełne bezpieczeństwo wdrażanego rozwiązania. Od dnia 31 października 2016 roku operatorzy numerów alarmowych w CPR, na mocy Komunikatu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 września 2016 roku *o gotowości do przekazywania zgłoszeń alarmowych z centrum powiadamiania ratunkowego do Policji i Państwowej Straży Pożarnej drogą elektroniczną* (M.P. poz. 945), obsługując zgłoszenie alarmowe, zbierają pełny wywiad na temat zdarzenia, który wpisują do tzw. formatki w systemie teleinformatycznym. Formatka ta, zawierająca opis zdarzenia, informacje o zgłaszającym i dane lokalizacyjne, jest wysyłana za pomocą interfejsu do Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji lub Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej. Dzięki temu, dyspozytor w większości przypadków nie musi rozmawiać ze zgłaszającym, a zgłaszający nie musi dwa razy powtarzać tych samych informacji. Jednocześnie, operator numerów alarmowych może stale monitorować status zgłoszenia przekazanego dyspozytorowi, tak aby np. móc szybko udzielić informacji o tym, czy pomoc została już wysłana na miejsce zdarzenia.

Sprawdzianem dla funkcjonowania systemu powiadamiania ratunkowego w 2016 roku były także działania dedykowane organizacji SPR na czas Światowych Dni Młodzieży – system wykazał sprawną i niezawodną obsługę zgłoszeń alarmowych, także zgłoszeń obcojęzycznych. Natomiast przeprowadzone prace techniczne poprawiające wydajność i bezpieczeństwo Systemu Informatycznego Centrów Powiadamiania Ratunkowego, były wykorzystane z sukcesem również po ŚDM.

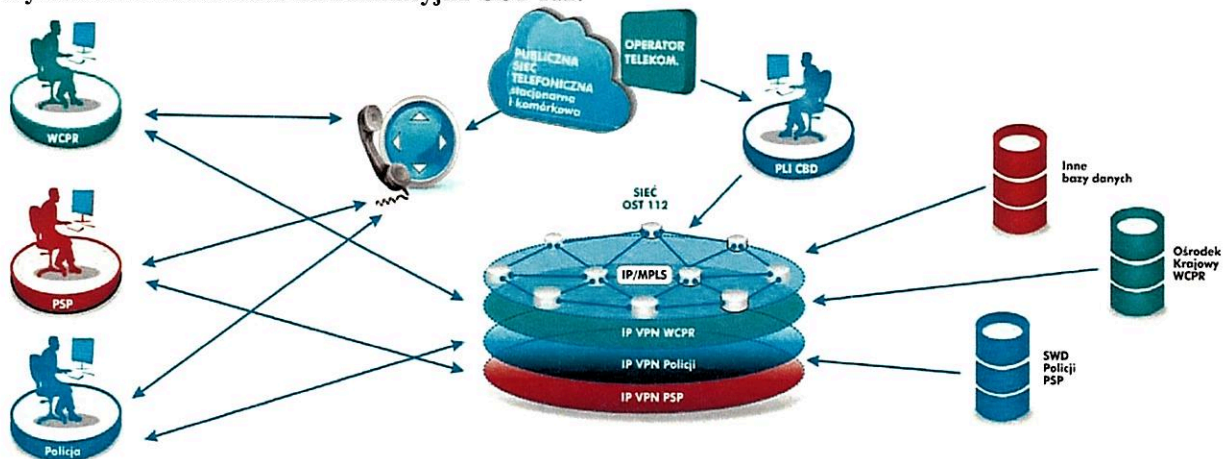
W sferze technicznej, centra powiadamiania ratunkowego wyposażone zostały w sprzęt niezbędny do obsługi zwiększonej liczby zgłoszeń alarmowych, w związku z planowanym przejściem przez CPR obsługi numerów alarmowych 997, 998 i 999. Sprzęt służący w CPR od kilku lat został w dużej części zmodernizowany.

Ponadto dokonano sprawdzenia, w czasie ćwiczenia przeprowadzonego w CPR w Opolu, stosowanego w systemie powiadamiania ratunkowego mechanizmu zastępowalności centrów powiadamiania ratunkowego w razie całkowitego wyłączenia jednego z nich. Na bazie wniosków z ćwiczenia, obejmujących m.in. konieczność zmian procedur działania operatorów numerów alarmowych w czasie ewakuacji, wdrożono odpowiednie działania usprawniające.

Rola OST 112 w systemie powiadamiania ratunkowego

Sieć OST 112 jest wykorzystywana m.in. przez System Informatyczny Centrów Powiadamiania Ratunkowego, wspierający wykonywanie zadań systemu powiadamiania ratunkowego, składającego się z 17 centrów powiadamiania ratunkowego (CPR) oraz działający w oparciu o dwa ośrodki krajowe. Sieć OST 112 służy też do komunikacji CPR z dyspozytorniami Policji, Państwowej Straży Pożarnej oraz dyspozytorniami medycznymi.

Rysunek 1. Architektura komunikacyjna OST 112.

Sieć OST 112, w ramach szeroko pojętej obsługi zgłoszeń alarmowych, zapewnia połączenie następujących elementów systemu powiadamiania ratunkowego z elementami systemów współpracujących z SPR:

- centra powiadamiania ratunkowego (CPR), w których obsługiwane są zgłoszenia alarmowe, których działanie wspomagają System Informatyczny Centrów Powiadamiania Ratunkowego (SICPR) – aplikacja komputerowa wspierająca obsługę zgłoszeń

alarmowych, a także Podsystem Zintegrowanej Łączności (PZŁ) – wewnętrzny system telefoniczny umożliwiający sprawną komunikację wewnątrz SPR oraz transfer przychodzących do systemu połączeń alarmowych do dyspozytorni służb, administrowane przez MSWiA,

- Platforma Lokalizacyjno-Informacyjna z Centralną Bazą Danych (PLI CBD) – system gromadzący i udostępniający w czasie rzeczywistym informację o danych adresowych oraz lokalizacji geograficznej osoby dokonującej zgłoszenia alarmowego, zarządzany przez Urząd Komunikacji Elektronicznej,
- Centralny Punkt Systemu Powiadamiania Ratunkowego (CP SPR) – umożliwiający dostęp do zasobów PLI CBD, administrowany przez operatora Sieci OST 112,
- System Wspomagania Dowodzenia Policji (SWD Policji) – umożliwiający otrzymanie zgłoszeń alarmowych z CPR oraz efektywne dysponowanie zasobami Policji, administrowany przez Policję,
- System Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej (SWD PSP) – umożliwiający otrzymanie zgłoszeń alarmowych z CPR oraz efektywne dysponowanie zasobami PSP, administrowany przez PSP,
- System Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego (SWD PRM) - umożliwiający otrzymanie zgłoszeń alarmowych z CPR oraz efektywne dysponowanie zespołami ratownictwa medycznego,
- Uniwersalny Moduł Mapowy (UMM) – zapewniający dostęp do baz teleadresowych, danych geograficznych oraz szczegółowe wektorowe podkłady mapowe, administrowany przez Główny Urząd Geodezji i Kartografii.

Na bazie usługi VPN MPLS i infrastruktury telekomunikacyjnej OST 112 zapewnia wszystkim podmiotom realizującym zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa, dostęp do:

- dystrybucji zgłoszeń i danych pomiędzy systemami - służbami powołanymi ustawowo do niesienia pomocy (CPR, SWD Policji, SWD PSP, SWD PRM),
- wymiany danych pomiędzy systemami wspomagania dowodzenia służb i centrami powiadamiania ratunkowego (SI CPR, SWD Policji, SWD PSP, SWD PRM),
- udostępnianie danych o osobach dzwoniących na numery alarmowe (PLI CBD, CP SPR, SI CPR, SWD Policji, SWD PSP, SWD PRM),
- udostępnianie danych dotyczących lokalizacji osób dzwoniących na numery alarmowe wraz z ich lokalizacją geograficzną (PLI CBD, CP SPR, UMM, SI CPR, SWD Policji, SWD PSP, SWD PRM),
- usług głosowych, w tym w technologii VoIP oraz telekonferencji (PZŁ, SWD Policji, SWD PSP, SWD PRM),
- dostępu do usług przekazu wizyjnego i wideokonferencji (CPR, SWD Policji, SWD PSP, SWD PRM),

- scentralizowanego dostępu do Internetu (CPR, SWD Policji, SWD PSP, SWD PRM).

W 2016 roku Komenda Główna Policji prowadziła dalsze działania związane z zapewnieniem właściwego funkcjonowania Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji, stanowiącego podstawowe narzędzie Policji w ramach współpracy z Systemem Powiadamiania Ratunkowego.

Wspólnie z przedstawicielami MSWiA oraz PSP i MZ kontynuowano integrację systemu teleinformatycznego centrów powiadamiania ratunkowego (SI CPR) z Systemem Wspomagania Dowodzenia Policji (SWD Policji). Efektem współpracy było m. in. uzgodnienie i wdrożenie do stosowania przez operatorów numeru alarmowego 112 „Wytocznych do obsługi zgłoszeń alarmowych do numeru 112 za pośrednictwem systemu teleinformatycznego CPR” oraz wdrożenie w Systemie Informatycznym Centrów Powiadamiania Ratunkowego „Jednolitego katalogu zdarzeń na potrzeby SI CPR”. Wartości z katalogu zostały zmapowane z kwalifikacjami zawartymi w Systemie Wspomagania Dowodzenia Policji.

SWD Policji zostało wdrożone we wszystkich jednostkach organizacyjnych Policji. Realizacja tego zadania została zakończona w dniu 6 stycznia 2016 roku, dzięki temu usprawniono oraz zapewniono koordynację działań i racjonalnego wykorzystania zasobów służb ratowniczych uczestniczących w realizacji obsługi zgłoszeń alarmowych.

Wspieranie Państwowego Ratownictwa Medycznego

Ministerstwo Zdrowia podjęło działania, które zapewniły optymalny poziom finansowania gotowości jednostek systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego (PRM) do realizacji świadczeń opieki zdrowotnej przez zespoły ratownictwa medycznego, w tym lotnicze zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe oraz jednostki organizacyjne szpitali wyspecjalizowane w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, w celu zachowania ciągłości leczenia osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. W 2016 roku Narodowy Fundusz Zdrowia sfinansował działalność szpitalnych oddziałów ratunkowych (SOR) w wysokości 1.108.997.544,87 zł. Wojewodowie poprzez Narodowy Fundusz Zdrowia dofinansowali działalności zespołów ratownictwa medycznego (ZRM) w kwocie 1.851.606.990,64 zł. Natomiast Minister Zdrowia przeznaczył na finansowanie działalności lotniczych zespołów ratownictwa medycznego (SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe) środki w wysokości 115.310.000,00 zł.

Zadanie te realizowane są na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 września 2006 roku *o Państwowym Ratownictwie Medycznym* (Dz. U z 2016 r. poz. 1868, z późn. zm.).

Nadal występuje konieczność rozwoju jednostek systemu PRM na terenach trudnodostępnych, z wyłączeniem obszarów górskich w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich, tj. „obszaru Beskidu Niskiego, Beskidu Wyspowego, Beskidu Średniego, Beskidu Sądeckiego, Beskidu Żywieckiego, Beskidu Małego, Beskidu Śląskiego, Bieszczadów, Gorców, Pienin,

Sudetów Wschodnich, Sudetów Środkowych, Sudetów Zachodnich, Tatr, pasma Spisko-Gubałowskiego oraz Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej, z wyłączeniem obszarów jednostek osadniczych i dróg publicznych” (na którym to obszarze ratownictwo górskie zapewniają podmioty uprawnione do ratownictwa górskiego). Jednostki PRM nie zapewniają pełnego zabezpieczenia ratownictwa medycznego w jednostkach osadniczych oraz na drogach publicznych w terenach trudnodostępnych, w szczególności w zimie, i działania w zastępstwie ratowników medycznych podejmowane są przez podmioty uprawnione do ratownictwa górskiego. Dzieje się tak np. na terenie małych miast i wsi w Bieszczadach, gdzie Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe wykonuje działania, które powinny być realizowane przez karetki pogotowia, jednak z powodu brak napędu na wszystkie osie, nie mogą dojechać do poszkodowanego w małej miejscowości. Taka sama sytuacja zdarza się na terenie Tatr, włącznie z wycofaniem się z działań na tym terenie LPR.

W 2016 roku w ramach osi IX POIiŚ 2014-2020 Działanie 9.1 Infrastruktura ratownictwa medycznego podpisanych zostało 58 umów o dofinansowanie, na łączną kwotę dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w wysokości około 201,79 mln zł:

- 56 umów na realizację inwestycji w zakresie wsparcia istniejących szpitalnych oddziałów ratunkowych (około 174,69 mln zł),
- 1 umowę na realizację inwestycji w zakresie wyposażenia śmigłowców ratowniczych w sprzęt umożliwiający loty w trudnych warunkach atmosferycznych i w nocy (25,4 mln zł z EFRR),
- 1 umowę na realizację inwestycji w zakresie modernizacji istniejącego CU (1,7 mln zł z EFRR).

Wsparcie ze środków unijnych skierowane jest dla projektów dotyczących:

- przebudowy, rozbudowy i wyposażenia istniejących szpitalnych oddziałów ratunkowych (SOR) oraz tworzenia nowych,
- modernizacji istniejących centrów urazowych (CU) oraz budowy nowych CU,
- budowy/remontu lądowisk/lotnisk przy jednostkach organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w udzielaniu świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego, remontu i doposażenia baz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz wyposażenia śmigłowców w sprzęt umożliwiający loty w trudnych warunkach atmosferycznych i w nocy.

W 2016 roku ogłoszone zostały kolejne dwa konkursy w zakresie wsparcia istniejących szpitalnych oddziałów ratunkowych, ze szczególnym uwzględnieniem stanowisk wstępnej intensywnej terapii (roboty budowlane, doposażenie), tj.:

- Konkurs nr POIS.09.01.00-IP.04-00-007/16 dla projektów realizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z wyłączeniem województwa mazowieckiego oraz
- Konkurs nr POIS.09.01.00-IP.04-00-008/16 dla projektów realizowanych wyłącznie na terytorium województwa mazowieckiego.

Wybór projektów do dofinansowania przewidziany jest w 2017 roku.

Pozostałe przedsięwzięcia realizowane będą w ramach trybu pozakonkursowego. Do Wykazu Projektów Zidentyfikowanych w 2016 roku w ramach działania 9.1 wpisano łącznie 56 projektów (na łączną kwotę z EFRR 310,39 mln PLN):

- 20 projektów dotyczących utworzenia nowych SOR (roboty budowlane, doposażenie),
- 14 projektów dotyczących modernizacji istniejących CU (roboty budowlane, doposażenie),
- 12 projektów dotyczących utworzenia nowych CU (roboty budowlane, doposażenie),
- 9 projektów dotyczących budowy/remontu lądowisk/lotnisk dla helikopterów przy jednostkach organizacyjnych szpitali wyspecjalizowanych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych niezbędnych dla ratownictwa medycznego (roboty budowlane, doposażenie),
- 1 projekt dotyczący wyposażenia śmigłowców ratowniczych w sprzęt umożliwiający loty w trudnych warunkach atmosferycznych i w nocy.

Realizacja zadań w ramach Działania 9.1 Infrastruktura ratownictwa medycznego PO Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 planowana jest do 2020 roku (z możliwością przedłużenia do 2023 roku).

W dniu 2 września 2016 roku w ramach Osi priorytetowej V PO Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, V Wsparcie dla obszaru zdrowia, Działania 5.4 *Kompetencje zawodowe i kwalifikacje kadr medycznych* ogłoszony został konkurs nr POWROKU05.04.00IP.05-00-004/16 pn. „Doskonalenie zawodowe pracowników innych zawodów istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia w obszarach istotnych dla zaspokojenia potrzeb epidemiologiczno-demograficznych”. Nabór wniosków trwał od 3 do 24 października 2016 roku. W ramach konkursu dofinansowanie mogą otrzymać projekty, które przewidują realizację szkoleń i kursów dla pracowników innych zawodów istotnych z punktu widzenia funkcjonowania systemu ochrony zdrowia m.in. dla:

- ratowników medycznych,
- dyspozytorów medycznych,
- pilotów Lotniczego Pogotowia Ratunkowego,

zatrudnionych w publicznym systemie ochrony zdrowia (tj. zatrudnionych na umowę o pracę lub umowę cywilno-prawną w podmiocie leczniczym posiadającym kontrakt z OW NFZ).

Trwają negocjacje projektów ocenionych w ramach oceny formalno-merytorycznej, zakończonej w dniu 2 stycznia 2017 roku.

Inne działania wpisujące się w realizację zadań Celu 1

Krajowe Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności KG PSP w 2016 roku w ramach realizacji swych zadań m.in.:

1. dokonało aktualizacji i zaopiniowano 6 wojewódzkich planów ratowniczych,
2. opracowało zbiorczy plan sieci jednostek ochrony przeciwpożarowej,

3. opracowało metodykę budowy planu sieci jednostek OSP włączonych do ksrg,
4. dokonało aktualizacji obszarów chronionych dla JRG na terenie województw i obszarów wykraczających poza obszar administracyjny.

Policja, poza realizacją zadań ustawowych wynikających z *ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 roku o Policji*, zabezpiecza i wspiera lotniczo działania innych służb z obszaru bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym również społeczne organizacje ratownicze. W przypadku wystąpienia klęski żywiołowej Lotnictwo Policji jest zobligowane do włączenia się w działalność ratowniczo-ewakuacyjną. Poszczególne jednostki Lotnictwa Policji działają w zasadzie na terytorium poszczególnych województw, do których zostały przydzielone, jednak w sytuacjach kryzysowych każdy śmigłowiec może być skierowany w dowolne miejsce w Polsce.

Lotnictwo Policji obecnie eksploatuje 12 statków powietrznych różnych typów śmigłowców, a cała flota rozlokowana jest na 6 lotniskach i lądowiskach w kraju, są to: lotnisko Warszawa-Babice oraz 5 baz terenowych zlokalizowanych przy Komendach Wojewódzkich Policji w Łodzi, Krakowie, Poznaniu, Szczecinie i Wrocławiu.

Trzeba jednak zwrócić uwagę na konieczność rozwoju floty statków powietrznych służb państwowych, w szczególności o odpowiednio silne śmigłowce, które w sposób ciągły mogłyby realizować zadania zapewnienia bezpieczeństwa na terenie Tatr.

W 2016 roku Centralny Ośrodek Analizy Skażeń we współdziałaniu z Centrum Dyspozycyjnego Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania (KSWSiA), w zakresie planowania rozwoju oraz wdrażanie w ramach KSWSiA systemów teleinformatycznych wspomagających prace elementów KSWSiA realizowano:

- opracowanie i zatwierdzenie Koncepcji funkcjonowania SI PROMIEN w elementach KSWSiA (z uwzględnieniem rozbudowy o elementy szczebla powiatowego),
- przeprowadzenie procesu umożliwiającego dystrybucję (przekazanie) SI PROMIEN do elementów KSWSiA szczebla powiatowego.

Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP w roku 2016 brał udział w doposażeniu ochotniczych straży pożarnych w specjalistyczny sprzęt do działań ratowniczych w poszczególnych rodzajach ratownictwa. W roku 2016 uprawnionych, tzn. posiadających wiedzę, umiejętności praktyczne oraz niezbędne kwalifikacje ratowników, a także specjalistyczny sprzęt ratowniczy, do realizacji specjalistycznych działań ratowniczych było:

- technicznego i drogowego – 5.307 jednostek OSP (wzrost w stosunku do roku 2015 o 329 jednostek OSP),
- powodziowego i nawodnego – 2.933 jednostek OSP (wzrost w stosunku do roku 2015 o 215 jednostek OSP),
- chemicznego i ekologicznego – 473 jednostek OSP (wzrost w stosunku do roku 2015 o 91 jednostek OSP),

- medycznego tj. kpp – 5.403 jednostek OSP (wzrost w stosunku do roku 2015 o 341 jednostek OSP),
- wysokościowego – 472 jednostek OSP (wzrost w stosunku do roku 2015 o 98 jednostek OSP),
- wodnego – 1.128 jednostek OSP (wzrost w stosunku do roku 2015 o 227 jednostek OSP),
- poszukiwawczo-ratowniczego – 3.510 jednostek OSP (wzrost w stosunku do roku 2015 o 321 jednostek OSP),
- inne – 542 jednostek OSP (wzrost w stosunku do roku 2015 o 72 jednostek OSP).

Użycie sił i środków przez Dowództwo Generalne Rodzajów Sił Zbrojnych w sytuacjach kryzysowych w 2016 roku do Wojskowych Zgrupowań Zadaniowych (WZZ) wspierających administrację publiczną w roku sprawozdawczym:

1. Wsparcie inżynieryjne w usuwaniu skutków nawałnic (usunięcie wiatrołomów, lot śmigłowcem w celu udokumentowania strat w drzewostanie) w gm. Paradyż woj. łódzkie w dniach 30 czerwca – 08 lipca 2016 roku przez 2 pułk inżynieryjny oraz 25 Brygadę Kawalerii Powietrznej (zaangażowane siły: 37 żołnierzy, użyty sprzęt: 1 śmigłowiec W-3, 9 pojazdów osobowo-terenowych, 2 pojazdy ciężarowo-terenowe, 1 pojazd sanitarny, 4 spycharko-ładowarki, 20 pił spalinowych). W trakcie realizacji zadania udrożniono 23.500 metrów bieżących dróg gminnych.
2. Wsparcie w zwalczaniu skutków afrykańskiego pomoru świń - ASF (epizootie):
 - a. w nadleśnictwach Bircza, Ustrzyki Dolne, Cisna, Lutowiska (woj. podkarpackie) w dniach 22-24 października 2016 roku przez 21 Brygadę Strzelców Podhalańskich (zaangażowane siły: 91 żołnierzy, użyty sprzęt: 2 pojazdy osobowo-terenowe, 5 pojazdów ciężarowo-terenowych, 5 pojazdów specjalnych),
 - b. w województwie podkarpackim w powiatach lubaczowskim, przemyskim, jarosławskim i przeworskim w dniach 03-09 listopada 2016 roku przez 21 Brygadę Strzelców Podhalańskich (zaangażowane siły: 91 żołnierzy, użyty sprzęt: 1 pojazd osobowo-terenowy, 5 pojazdów ciężarowo-terenowych, 4 pojazdy specjalne),
 - c. w województwie lubelskim w powiatach bialskim, włodawskim, chełmskim w dniach 03-18 listopada 2016 roku przez 1 Brygadę Pancerną/16 Dywizji Zmechanizowanej, (zaangażowane siły: 101 żołnierzy, użyty sprzęt: 5 pojazdów ciężarowo-terenowych),
 - d. w województwie podlaskim w powiatach siemiatyckim, hajnowskim, bielskim, białostockim, monieckim, sokólskim w dniach 02-09 listopada 2016 roku przez 11 pułk artylerii/16 Dywizji Zmechanizowanej (zaangażowane siły: 91 żołnierzy, użyty sprzęt: 1 pojazd osobowo-terenowy, 5 pojazdów ciężarowo-terenowych, 2 pojazdy specjalne),
 - e. w województwie warmińsko-mazurskim w powiatach braniewskim, bartoszyckim, węgorzewskim, gołdapskim, ełckim, oleckim, piskim i kętrzyńskim w dniach 03-10 listopada 2016 roku przez jednostki wojskowe 16 Dywizji Zmechanizowanej: 15 Brygadę Zmechanizowaną, 9 Brygadę Pancerną, 15 pułk przeciwlotniczy

- (zaangażowane siły: 161 żołnierzy, użyty sprzęt: 1 pojazd osobowo-terenowy, 9 pojazdów ciężarowo-terenowych, 4 pojazdy specjalne),
- f. w województwie mazowieckim w powiecie łosickim w dniach 03-15 listopada 2016 roku przez 1 Brygadę Pancerną/16 Dywizji Zmechanizowanej (zaangażowane siły: 121 żołnierzy, użyty sprzęt: 1 pojazd osobowo-terenowy, 3 pojazdy ciężarowo-terenowe, 1 pojazd specjalny, 3 autobusy),
3. Wsparcie w zwalczaniu ptasiej grypy w województwie lubuskim w gm. Deszczno przez załadunek uśmierconego drobiu w dniach:
- a. 17-23 grudnia 2016 roku przez 17 Brygadę Zmechanizowaną/11 Dywizji Kawalerii Pancernej (zaangażowane siły: 121 żołnierzy, sprzęt wojskowy: 1 pojazd osobowo-terenowy, 10 pojazdów ciężarowo-terenowych),
 - b. 27 grudnia 2016 roku - 04 stycznia 2017 roku przez 17 Brygadę Zmechanizowaną/11 Dywizji Kawalerii Pancernej (zaangażowane siły: 241 żołnierzy, sprzęt wojskowy: 13 pojazdów ciężarowo-terenowych),
 - c. 05-17 stycznia 2017 roku przez 10 Brygadę Kawalerii Pancernej/11 Dywizji Kawalerii Pancernej (zaangażowane siły: 21 żołnierzy, sprzęt wojskowy: 9 pojazdów ciężarowo-terenowych, 1 pojazd specjalny).

Kierunek 1.1. Zapewnienie możliwości realizacji działań ratowniczych dla standardu 80% populacji w czasie poniżej 15 minut.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej oraz komendy wojewódzkie PSP dążą do zwiększenia sprawności interwencji podmiotów ratowniczych Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Dzięki realizacji tego zadania minimalizowany jest średni czas oczekiwania na przyjazd służb ratowniczych do miejsca zdarzenia. Jest to jedno z podstawowych oczekiwań społecznych w stosunku do służb ratowniczych. Uzyskana wartość miernika oceniana w kontekście społecznych oczekiwań i aspekcie efektywności jest w pełni satysfakcjonująca w ramach wyznaczonego celu.

Podkreślić należy, iż wartość wskaźnika jest uzależniona od stanu organizacyjno-technicznego jednostek KSRG do podjęcia działań ratowniczych w analizowanym okresie. Stan organizacyjno-techniczny wynika z liczby jednostek KSRG zabezpieczających analizowany obszar, ich rozmieszczenia oraz stanu technicznego pojazdów gaśniczych, jak również dyspozycyjności jednostek OSP. Systematyczny wzrost liczby OSP w KSRG wraz z jednoczesną poprawą stanu technicznego pojazdów gaśniczych oraz większa dyspozycyjność tych jednostek ma znaczący wpływ na czas dotarcia do miejsca zdarzenia. W 2016 roku Komendant Główny PSP włączył 114 jednostek OSP oraz 4 jednostki Wojskowej Straży Pożarnej do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Działanie to spowodowało, że 80,9% populacji zostało objęte standardową ochroną, która zapewnia podjęcie działań ratowniczych do 15 minut.

Szkoła Główna Służby Pożarniczej zapewnia dotarcie w czasie krótszym niż 15 minut na obszarze chronionym JRG SGSP do 100% populacji. Zadanie realizowane w sposób ciągły, a średni czas dojazdu do zdarzenia ratowniczego w 2016 roku wyniósł 5 min. 5 sek.

Szkoła Aspirantów PSP w Krakowie poprzez szkolną JRG realizuje Porozumienie pomiędzy SA PSP w Krakowie a KM PSP w Krakowie w sprawie funkcjonowania JRG SA PSP w Krakowie w systemie ratowniczo-gaśniczym miasta i powiatu krakowskiego. JRG SA PSP w Krakowie posiada własny rejon chroniony i jest dysponowana jest do działań przez SKKM PSP w Krakowie. Przy realizacji tego zadania niezbędna jest dobra znajomość topografii oraz utrzymywanie wysokiej gotowości operacyjnej i odpowiedniego stanu technicznego pojazdów. Procent interwencji, w których JRG SA PSP w Krakowie dotarła na miejsce zdarzenia w czasie krótszym niż 15 minut w stosunku do ogółu interwencji wynosi 96%.

Określenie standardów ratowniczych z uwzględnieniem sprzętu i normatywu wyposażenia ratowniczego jest kolejnym zadaniem realizowanym przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej we współpracy z komendami wojewódzkimi PSP, szkołami PSP oraz Centrum Naukowo-Badawczym Ochrony Przeciwpożarowej – PIB. W 2016 roku opracowano i zatwierdzono standardy wyposażenia dla:

- kontenera ze zbiornikiem na wodę,
- kontenera proszkowego,
- kontenera ze sprzętem ochrony dróg oddechowych.

Dzięki temu ujednolicono standard wyposażenia ww. kontenerów używanych w Państwowej Straży Pożarnej. Ostatnia część standardów zostanie określona w 2017 roku.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej co roku dokonuje aktualizacji analiz zagrożeń mogących wystąpić na obszarze powiatu i województwa, opracowanych według załącznika nr 1 do *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 lutego 2011 roku w sprawie zasad organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego* (Dz.U. Nr 46, poz. 239). W II kwartale 2016 roku dokonano aktualizacji analiz zagrożeń dla wszystkich powiatów i województw. Analizy zagrożeń opracowywane są zgodnie z metodyką oceny zagrożeń gmin i powiatów zawartą w ww. rozporządzeniu. Aktualne informacje na temat zagrożeń występujących na danym terenie wykorzystywane są w procesie planowania, zarówno przedsięwzięć zapobiegających (prewencyjnych), jak i operacyjno-ratowniczych. Wyniki przeprowadzonych analiz wykorzystuje się m. in. na potrzeby ustalania normatywu wyposażania jednostek organizacyjnych PSP oraz planowania operacyjnego w zakresie ratownictwa specjalistycznego. Wykonanie przedmiotowych analiz poprzedza opracowanie procedur postępowania w planach zarządzania kryzysowego i ratowniczych.

CNBOP-PIB zrealizowało szkolenie praktyczne: „System wsparcia dla osób prowadzących odbiór sprzętu i wyposażenia wprowadzanego na wyposażenie jednostek ratowniczo-gaśniczych PSP”. Dzięki temu, uczestnicy szkolenia uzyskali wiedzę z zakresu właściwego przeprowadzania odbiorów sprzętu i wyposażenia wprowadzanego na wyposażenie jednostek

ratowniczo-gaśniczych PSP. Szkolenie w dniach 10-11 maja 2016 roku odbyło 60 funkcjonariuszy, a w dniach 06-07 grudnia 2016 roku – 36 funkcjonariuszy.

Kierunek 1.2. Wprowadzenie mierników efektywności działania służb ratownictwa i ochrony ludności

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej wdrażał mechanizmy kontroli jakości działań i dokumentacji. Harmonogram realizacji zadań wynikał z „Planu nadzoru dydaktycznego” na dany rok. W planie nadzoru na 2016 roku zaplanowano do realizacji 43 przedsięwzięcia. Wszystkie zostały zrealizowane. Uzyskano tym samym doskonalenie kadr dydaktycznych, optymalizację procesu kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej dąży do poprawy jakości prowadzonych działań ratowniczych we współpracy z komendami wojewódzkimi PSP. Wskaźnik realizacji to stosunek (wyrażony w %) akcji ratowniczych poddanych analizie do liczby zdarzeń wymagających opracowania analizy w zakresie prowadzonych działań ratowniczych. W 2016 roku wskaźnik ten wyniósł 93%. Obliczono relację wykonanych analiz do liczby zdarzeń wymagających opracowania analizy. Sporządzanie analiz działań ratowniczych na terenie kraju pozwoliło na:

- standaryzację (w granicach możliwości) sposobu oceny działań,
- wdrożenie mechanizmu weryfikacji i aktualizacji przyjętych zasad i procedur,
- wdrożenia systemu oceny efektywności rozwiązań organizacyjnych,
- zmniejszenie ryzyka popełniania błędów podczas prowadzonych działań ratowniczych.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, by określić standardy ratownicze, z uwzględnieniem organizacji szkolenia i doskonalenia ratowniczego, realizował „Programu rozwoju szkół i ośrodków szkolenia PSP na lata 2015-2020”. W 2016 roku:

1. dokonano nowelizacji „Programu szkolenia w zawodzie strażak”,
2. dokonano ewaluacji programu kształcenia w zawodzie inżynier pożarnictwa,
3. zakończono realizację procesu kształcenia w zawodzie strażak w wersji dwuetapowej, zrealizowano wszystkie potrzeby na szkolenie uzupełniające strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej,
4. opracowano „Zasady organizacji doskonalenia zawodowego w PSP”, KG PSP zatwierdził w dniu 1 grudnia 2016 roku.

Stanowi to 75% wszystkich zadań. Termin zakończenia realizacji zadania planowany jest na 31 grudnia 2020 roku. W wyniku realizacji tego zadania dokonano optymalizacji jakości kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej wdraża mechanizmy kontroli jakości działań i dokumentacji poprzez przeprowadzanie kontroli organów i jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej zgodnie z zatwierdzonymi planami kontroli. Zadanie to realizowane jest w we współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz komendami wojewódzkimi PSP. Kontrole planowe realizowane są zgodnie z rocznym planem kontroli według zasad wynikających z ustawy o kontroli

i przepisów szczegółowych, z uwzględnieniem standardów przyjętych w PSP. W efekcie tego zadania, Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej dostarczane są oceny przestrzegania prawidłowości funkcjonowania i wykonywania zadań przez organy i jednostki organizacyjne Państwowej Straży Pożarnej w dziedzinie ochrony przeciwpożarowej, ratownictwa i ochrony ludności.

CNBOP-PIB opracował i wydał publikację pt.: „Certyfikacja usług w ochronie przeciwpożarowej w ujęciu praktycznym i teoretycznym”. Praca prezentuje znaczenie certyfikacji dla procesu budowania zaufania do poszczególnych producentów funkcjonujących na rynku i, co ważniejsze, dla bezpieczeństwa przeciwpożarowego rozumianego jako funkcja operacyjna i prewencyjna ochrony przeciwpożarowej, ale także warunki dla bezpiecznej pracy ratowników. Dokonano przeglądu metod i zasad certyfikacji oraz przygotowano analizę porównawczą dla czterech krajów Unii Europejskiej (Niemcy, Belgia, Wielka Brytania i Polska) oraz Rosji jako kraju znajdującego się poza strukturami UE i będącego znaczącym „graczem” na rynku wyrobów i usług przeciwpożarowych. Praca przedstawia międzynarodowe oraz krajowe normy i fakultatywnie wytyczne określające techniczne wymagania dla zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz zasady funkcjonowania systemu oceny zgodności i krajowego systemu dopuszczania wyrobów do użytkowania, które „stoją na straży” zgodności wyrobów wprowadzanych na rynek ze stawianymi im wymaganiami.

CNBOP-PIB opracował i wydał publikację pt.: „CZERWONA KSIĘGA ŚWIADECTW DOPUSZCZENIA. Techniczne aspekty zarządzania bezpieczeństwem ratowników, osób zagrożonych i budynków”. Publikacja skierowana jest do osób pracujących w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, ochotniczych strażach pożarnych czy jednostkach samorządu terytorialnego. Może być także pomocna w podejmowaniu konkretnych decyzji dotyczących zakupu sprzętu i wyposażenia przeciwpożarowego. Opracowanie jest jedynym na rynku polskim zbiorem informacji ze zdefiniowanymi bardzo dokładnie częściami procesu dopuszczenia wyrobów, które pozwoli przygotować się do oceny wytwarzanych wyrobów na cele ochrony przeciwpożarowej. Informacje zawarte w publikacji umożliwią wyeliminowanie przez potencjalnych klientów błędów w postępowaniach certyfikacyjnych.

Kierunek 1.3. Wprowadzenie analizy potrzeb i kosztów w poszczególnych dziedzinach ratownictwa

Ochrona przeciwpożarowa

Związek OSP RP prowadzi monitoring wyposażenia ochotniczych straży pożarnych w sprzęt ratowniczy i środki ochrony indywidualnej. Co roku po zebraniach sprawozdawczych we wszystkich OSP sporządzane są sprawozdania i wprowadzane dane do elektronicznego SYSTEMU OSP w zakresie posiadanego wyposażenia oraz zapotrzebowania na nowy sprzęt. Przedmiotowe dane statystyczne są weryfikowane przez oddziały gminne, powiatowe i wojewódzkie Związku OSP RP.

Związek OSP RP monitoruje nakłady finansowe poniesione przez samorzady i same OSP na zakup m.in. normatywnego wyposażenia Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt ratowniczy i środki ochrony indywidualnej posiadające świadectwa dopuszczenia.

W roku 2016 statutowe zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej realizowało 16.250 ochotniczych straży pożarnych (w tym 4.305 włączonych do KSRG) oraz Związek OSP RP.

W ochotniczych strażach pożarnych realizowali jako wolontariusze zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej ich członkowie w ogólnej liczbie 696.653, w tym:

- mężczyźni w wieku 18-65 lat – 465.717,
- mężczyźni w wieku powyżej 65 lat – 50.338,
- kobiety – 66.601,
- członkowie zwyczajni OSP mogący brać bezpośredni udział w działaniach ratowniczych – 228.394,
- członkowie wspierający – 84.552,
- członkowie honorowi – 42.434,
- członkowie młodzieżowych drużyn pożarniczych – 83.817.

Na potrzeby działalności ochotniczych straży pożarnych funkcjonują w całym kraju 15.724 remizy z 23.787 stanowiskami garażowymi dla samochodów ratowniczo-gaśniczych, w tym remizy:

- w remoncie – 2.395,
- w rozbudowie – 690,
- w budowie – 201.

W roku 2016 oddano do użytku 228 nowych budynków remiz OSP.

Na potrzeby realizacji działań w zakresie ochrony przeciwpożarowej i działań ratowniczych związanych również z ochroną ludności, ochotnicze straże pożarne wyposażone są w samochody ratowniczo-gaśnicze:

- ciężkie – 2.626,
- średnie – 9.530,
- lekkie – 8.781

oraz inne pojazdy:

- podnośnik hydrauliczny – 207,
- drabina mechaniczna – 210,
- dźwig – 12,
- karetka – 34,
- samochód techniczny z wyposażeniem – 294,
- samochód ciężarowy – 199,
- autokar – 33,
- ciągnik – 17,
- łódź na przyczepie – 881,
- ponton na przyczepie – 354,

- turbopompa na przyczepie – 628,
- przyczepa na kontener – 8,
- przyczepa węzowa – 571,
- przyczepa oświetleniowa – 59,
- przyczepa gaśnicza – 471,
- przyczepa na środki gaśnicze – 189,
- kuchnia polowa – 794,
- inne – 1.343.

Organizacje realizujące zadania ratownictwa wodnego

W Mazurskim Ochotniczym Pogotowiu Ratunkowym zrzeszonych jest 248 członków (188 ratowników oraz 42 ratowniczek), w tym 18 ratowników zawodowych.

Mazurskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe posiada 7 stacji ratowniczych rozmieszczonych na szlaku Wielkich Jezior Mazurskich (Giżycko, Harsz/Skłodowo, Mikołajki, Sztynort, Ryn, Wierzba i Pisz/Łupki). Główną siedzibą jest Giżycko, gdzie usytuowane jest Centrum Koordynacji Ratownictwa Wodnego (CKRW). Ratownicy MOPR dysponują łodziami ratowniczymi, karetkami wodnymi, kutrami ratowniczymi. Mazurskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe posiada pojazdy do transportu ratowników oraz mobilne zestawy ratownicze. W dyspozycji MOPR są także 3 poduszki ratowniczo-patrołowe oraz skuter śnieżny wykorzystywane do ratownictwa lodowego.

OSP włączone do KSRG, które zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji zadań z zakresu ratownictwa wodnego w zakresie podstawowym według posiadanych możliwości operacyjno-sprzętowych i wykształcenia są wspierane przez Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP. W 2016 roku Związek OSP RP doposażył Ochotnicze Straże Pożarne realizujące działania w zakresie ratownictwa wodnego na obszarach wodnych w różnorodny sprzęt ratowniczy.

Tabela 1 Doposażenie OSP w zakresie ratownictwa wodnego

Lp.	Nazwa wyposażenia	Liczba
1	Ubranie wypornościowe lub suchy skafander ratowniczy	113
2	Kamizelka asekuracyjna z uprzężą i sygnalizatorem świetlnym o wyporności min. 80 kg	162
3	Rzutka ratownicza na pasie	88
4	Sprzęt ABC (płetwy, półmaska nurkowa, fajka do oddychania)	36
5	Kask ochronny z możliwością zamocowania oświetlenia z przeznaczeniem do ratownictwa wodnego	157
6	Nóż ratowniczy zawieszany	155
7	Gwizdek zawieszany	57
8	Koło ratunkowe lub pas ratowniczy typu "węgorz"	39
9	Lina ratownicza na bębnie o długości min. 50 m	114
10	Megafon (tuba głośnomówiąca)	79
11	Kolce lodowe	22
12	Urządzenie do oświetlenia terenu akcji	46
13	Zestaw do działań ratowniczych na lodzie (np. łódź Jacek 2, deska lodowa, sanie)	53

	lodowe, tratwa pneumatyczna - wraz z wyposażeniem)	
	RAZEM	1121

Kierunek 1.4. Wprowadzenie obligatoryjnych mechanizmów współpracy między służbami i podmiotami

Współpraca pomiędzy służbami i podmiotami realizowana jest na podstawie zawartych umów i porozumień. Organizacje współdziałające z Państwową Strażą Pożarną mają wpisane w swoją statutową działalność m.in. działania ratownicze.

Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu współdziałając z KG PSP opracowała projekt „Regulaminu rozwinięć samochodów ratowniczo-gaśniczych” i projekt „Wytycznych standaryzacji pojazdów pożarniczych typu szeregu GBA 2/16, GCBA 4/24, GCBA 7/40, GCBA 11/60, SD i SH”.

Szkoła Główna Służby Pożarniczej we współpracy z Komendą Główną Państwowej Straży Pożarnej, Komendą Wojewódzką PSP w Warszawie oraz Komendą Miejską PSP m.st. Warszawy realizowała zadanie zapewnienia jednolitej cyfrowej łączności radiowej dla podmiotów ratowniczych. Zakupiono sprzęt łączności o wysokim stopniu szyfrowania, pracujący w systemie łączności trunkingowej TETRA 2:

- 12 radiotelefonów przenośnych wraz z akcesoriami,
- radiotelefon bazowy na wyposażenie Szkolnego Stanowiska Kierowania,
- radiotelefon przewoźny na wyposażenie Batalionowego Samochodu Dowodzenia i Łączności.

Zakupiony sprzęt pokrywa podstawowe zapotrzebowanie JRG SGSP na sprzęt do realizacji łączności podczas działań ratowniczych.

SGSP, tworząc konsorcjum z Federalnym Biurem ds. Ochrony Ludności, Planowania i Zarządzania Kryzysowego Niemiec (BBK), Ministerstwem Spraw Wewnętrznych Austrii oraz Dyrektoriatem Generalnym Zarządzania Kryzysowego Rumunii, przygotowała i zrealizowała kursy Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności: High Level Coordination (HLC), High Level Coordination Refresher (HLCR) oraz Course on Negotiations and Decision Making (CND). Konsorcjum zawarło kontrakt z Komisją Europejską na realizację kursów Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności do 2020 roku. W 2016 roku zorganizowane zostały:

- 4 kursy HLC,
- 1 kurs HLCR (w Polsce),
- 1 CND.

Przeszkolono ok. 100 międzynarodowych ekspertów Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności w ramach kursów realizowanych przez konsorcjum w 2016 roku.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej w 2016 roku nie zwiększył liczby i nie poszerzył wspólnych ćwiczeń, szkoleń, warsztatów i innych sposobów wymiany doświadczeń, transferu wiedzy i umiejętności, w których aktywny udział biorą służby i podmioty tworzące KSRG, PRM i SPR. Dotychczasowa dobra współpraca w ramach wspólnych ćwiczeń i brak potrzeby kolejnego poszerzania katalogu służb i podmiotów współpracujących z PSP pozwoliły na podjęcie takiej decyzji. Rysuje się również potrzeba podjęcia prac nad nowym dokumentem strategicznym normalizującym rynek edukacji pożarniczej pt. „Cele i kierunki edukacji na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej”.

Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie realizuje kształcenie na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej w ramach Dziennego Studium Aspirantów. Zajęcia przeprowadzone są zgodnie z „Podstawą programową w zawodzie technik pożarnictwa [311919] oraz „Programem nauczania dla zawodu technik pożarnictwa o strukturze przedmiotowej” zatwierdzonym przez Komendanta Centralnej Szkoły PSP. Kształcenie odbywa się w oparciu o własną bazę dydaktyczną i socjalną a zajęcia realizują wykładowcy – pracownicy szkoły. W dniu 24 czerwca 2016 roku świadectwa ukończenia szkoły otrzymało 97 absolwentów. A w dniu 04 sierpnia 2016 roku miała miejsce uroczysta promocja, podczas której wręczono akty nominacji na stopień młodszego aspiranta 95 osobom.

CS PSP w Częstochowie realizuje kształcenia na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej w ramach Kwalifikacyjnych Kursów Zawodowych w zawodzie technik pożarnictwa [311919] dla kwalifikacji Z-22 (wykonywanie działań ratowniczych) i Z-23 (zarządzanie działaniami ratowniczymi). Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem nauczania dla zawodu technik pożarnictwa [311919] o strukturze przedmiotowej KKZ dla kwalifikacji Z-22 i KKZ Z-23 zatwierdzonym przez Komendanta Centralnej Szkoły PSP. Kwalifikacyjny Kurs Zawodowy Z-22 zakończył się w dniu 09 marca 2016 roku i ukończyło go 151 osób, natomiast kurs Z-23 – w dniu 05 kwietnia 2016 roku i ukończyło go 129 osób. Uroczysta promocja miała miejsce w dniu 04 sierpnia 2016 roku, podczas której wręczono akty nominacji na stopień młodszego aspiranta 114 osobom.

Centralna Szkoła PSP w Częstochowie prowadzi także szkolenie podstawowe w zawodzie strażak (jednoetapowe). Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem „Szkolenia podstawowego w zawodzie strażak” zatwierdzonym w dniu 6 lutego 2013 roku przez Komendanta Głównego PSP. Szkolenie przeprowadzono w dniach 25 kwietnia – 07 września 2016 roku. Egzaminów zdało i uzyskało kwalifikacje w zawodzie strażaka 31 absolwentów, w tym 19 z jednostek ochrony przeciwpożarowej.

Ponadto, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie realizowała również szkolenie uzupełniające strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej. Szkolenie prowadzone jest w oparciu o własną bazę dydaktyczną i we współpracy z ośrodkami szkolenia działającymi przy komendach wojewódzkich PSP z siedzibami: w Miliczu (woj. dolnośląskie), Łapach (woj. podlaskie), Sieradzu (woj. łódzkie), Opolu (woj. opolskie),

Pionkach (woj. mazowieckie). Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem kształcenia w zawodzie strażaka „Szkolenie uzupełniające strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej” zatwierdzonym w dniu 26 marca 2007 roku przez Komendanta Głównego PSP. Na szkoleniach realizowanych w ośrodkach szkolenia PSP kadre dydaktyczną stanowili pracownicy ośrodka i właściwej terytorialnie komendy wojewódzkiej. Łącznie zrealizowano 11 szkoleń. Na szkoleniach w CS PSP oraz realizowanych w Ośrodkach Szkolenia pod nadzorem Szkoły przeszkolono łącznie 294 osoby, w tym 29 z jednostek ochrony przeciwpożarowej.

CS PSP realizowała na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej kurs w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej. Zajęcia przeprowadzone zostały zgodnie z programem nauczania „W zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej” zatwierdzonym w dniu 7 kwietnia 2010 roku przez Komendanta Głównego PSP. W roku 2016 zrealizowano szkolenia w terminach 5 września – 19 grudnia, a recertyfikacja w dniu 9 maja. Łącznie kwalifikacje z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy uzyskało 110 osób, w tym 21 po recertyfikacji.

Centralna Szkoła PSP w Częstochowie prowadzi szkolenia specjalistyczne w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem nauczania „Szkolenia specjalistycznego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego” zatwierdzonym w dniu 26 czerwca 2014 roku przez Komendanta Głównego PSP. Odbywały się one w oparciu o własną bazę dydaktyczną i socjalną, zajęcia realizowali wykładowcy – pracownicy szkoły, a także specjaliści z zewnątrz zatrudnieni na czas prowadzenia wykładów. Zadanie realizowano w terminach: 9 – 20 maja 2016 roku oraz 5 – 16 września 2016 roku. Kwalifikacje do skutecznego i bezpiecznego prowadzenia działań ratowniczych z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego z udziałem niebezpiecznych substancji chemicznych, biologicznych i promieniotwórczych uzyskało 40 strażaków PSP.

CS PSP realizuje kształcenie na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej poprzez szkolenie z ratownictwa chemicznego i ekologicznego realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem nauczania „Szkolenia specjalistycznego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym” zatwierdzonym w dniu 23 grudnia 2014 roku przez Komendanta Głównego PSP. Zadanie realizowano w terminie 20 – 22 kwietnia 2016 roku. Kwalifikacje do skutecznego i bezpiecznego prowadzenia działań ratowniczych z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego uzyskało 13 strażaków PSP.

Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie prowadzi szkolenie doskonalące dla strażaków KSRG z zakresu współdziałania z SPZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem nauczania „Szkolenie doskonalące dla strażaków KSRG z zakresu współdziałania z SPZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe” zatwierdzonym w dniu 14 marca 2012 roku przez Komendanta Głównego PSP i akceptowanym przez Dyrektora Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. Zrealizowano 5 kursów w terminach: 8 marca 2016 roku, 9 marca 2016 roku, 7 czerwca 2016 roku,

1 września 2016 roku oraz 21 grudnia 2016 roku. Przeszkolenie odbyło 216 osób, w tym 19 z jednostek ochrony przeciwpożarowej.

Centralna Szkoła PSP w Częstochowie realizuje kształcenia na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej także poprzez szkolenie „Prąd elektryczny, a zagrożenia dla strażaków”. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem nauczania „Prąd elektryczny, a zagrożenia dla strażaków” zatwierdzonym w dniu 19 marca 2014 roku przez Komendanta Centralnej Szkoły PSP. Odbywały się one w oparciu o własną bazę dydaktyczną i socjalną. Zajęcia realizowali wykładowcy – pracownicy szkoły, a także osoby z zewnątrz. Zrealizowano 5 kursów w terminach: 24 marca 2016 roku, 19 kwietnia 2016 roku, 24 maja 2016 roku, 20 września 2016 roku, 10 listopada 2016 roku. Przeszkolenie odbyły 124 osoby.

Kolejnym zadaniem realizowanym przez Centralną Szkołę Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie jest szkolenie w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem nauczania „Szkolenia w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym” zatwierdzonym w dniu 26 czerwca 2014 roku przez Komendanta Głównego PSP. Kursy zrealizowano w 7 terminach. Na kursach z zakresu CBRN przeszkolono 138 osób. Słuchacze uzyskali kwalifikacje do wykonywania czynności ratowniczych w sytuacji zagrożenia czynnikami o charakterze chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym oraz materiałami wybuchowymi (CBRNE).

CS PSP w Częstochowie szkoli w zakresie transportu towarów niebezpiecznych – TTN. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem nauczania „Szkolenia w zakresie transportu towarów niebezpiecznych – TTN” zatwierdzonym w dniu 9 lipca 2014 roku przez Komendanta Głównego PSP. Odbywały się one w oparciu o własną bazę dydaktyczną i socjalną. Zajęcia realizowali wykładowcy – pracownicy szkoły, a także specjaliści z zewnątrz zatrudnieni na czas prowadzenia wykładów. Zadanie realizowano w terminach: 26 – 29 kwietnia 2016 roku oraz 11 – 14 października 2016 roku. W ramach zadania przeszkolono 59 osób.

Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie prowadzi szkolenie w zakresie hakowego – sygnalisty dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem nauczania „Szkolenia w zakresie hakowego – sygnalisty dla strażaków Państwowej Straży Pożarnej” zatwierdzonym w dniu 1 października 2013 roku przez Z-cę Komendanta Głównego PSP. Przeprowadzono dwa szkolenia w terminach: 14 grudnia 2016 roku oraz 20 grudnia 2016 roku. Kwalifikacje wykonywania zadań hakowego – sygnalisty uzyskały 22 osoby.

W Centralnej Szkole Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie realizowane jest szkolenie dla kierowców pojazdów uprzywilejowanych. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem „Szkolenia dla kierowców pojazdów uprzywilejowanych”. Część praktyczna odbywała się w Ośrodku Doskonalenia Technik Jazdy – Centrum Szkolenia Wielozadaniowego AUTOMIX w Jędrzejowie. Od dnia 18 stycznia 2016 roku do 20 grudnia 2016 roku przeprowadzono łącznie 15 dwudniowych szkoleń, w których wzięło udział 190 osób.

Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie realizuje także kształcenie na potrzeby innych państw. Szkolenie zorganizowane zostało na mocy porozumienia między Centralną Szkołą Państwowej Straży Pożarnej a Sekretariatem Technicznym Organizacji ds. Zakazu Broni Chemicznej². Jest to szkolenie OPCW w zakresie pobierania próbek substancji chemicznych w warunkach skażenia środowiska. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem nauczania przygotowanym przez Organizację ds. Zakazu Broni Chemicznej. Proces organizacji kursu i jego realizacji przebiegał pod nadzorem Departamentu Polityki Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Komendy Głównej PSP. Szkolenie przeprowadzono w terminie od 6 do 11 czerwca 2016 roku. Przeszkolonych zostało 17 osób reprezentujących następujące państwa: Algieria, Kambodża, Kolumbia, Dominikana, Ekwador, Estonia, Francja, Indie, Indonezja, Wybrzeże Kości Słoniowej, Kenia, Panama, Rumunia, Hiszpania, Uganda, Polska.

Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie szkoli rzeczoznawców ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programem zatwierdzonym przez Komendanta Głównego PSP. Odbyło się 5 szkoleń, w których uczestniczyło 259 osób.

CS PSP w Częstochowie szkoli na potrzeby ochotniczych straży pożarnych ratowników w komorze ochrony dróg oddechowych. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z Zasadami wyposażenia i wykorzystania komór dymowych w PSP. Szkolenia realizowane były przez cały rok zgodnie z potrzebami. Przeszkolenie w komorze ochrony dróg oddechowych w 2016 roku odbyły 1.002 osoby, w tym 223 osoby z ochotniczych straży pożarnych włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej odbyło się w Centralnej Szkole Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z programami: „Inspektorów ochrony przeciwpożarowej” (zatwierdzonym w dniu 22 lutego 2010 roku przez Komendanta Głównego PSP) oraz „Inspektorów ochrony przeciwpożarowej – szkolenie aktualizujące” (zatwierdzonym w dniu 20 sierpnia 2012 roku przez Komendanta Głównego PSP). Zgodnie z programami część kursów odbywała się w formie e-learningowej. Szkolenia realizowano w 26 terminach (forma e-learningowa i stacjonarna), zaś szkolenie aktualizujące w 8 terminach. Kwalifikacje do wykonywania czynności w zakresie ochrony przeciwpożarowej przewidzianych dla inspektorów ochrony przeciwpożarowej uzyskało 658 osób.

Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie przygotowała i przeprowadziła również szkolenie dla pracowników Towarzystwa Ubezpieczeń Compensa S.A. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z tematyką uzgodnioną indywidualnie między Centralną Szkołą a Towarzystwem Ubezpieczeń Compensa S.A. W dniach 15-16 września 2016 roku przeszkolono 78 osób.

² OPCW jest organem wykonawczym konwencji o zakazie broni chemicznej, która weszła w życie w 1997 roku. Siedziba organizacji znajduje się w Hadze, w Holandii.

CS PSP w Częstochowie przeszkoliła z zakresu podstawowych zasad ochrony przeciwpożarowej oraz postępowania w razie pożaru pracowników Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zajęcia przeprowadzono zgodnie z tematyką uzgodnioną indywidualnie między CS PSP a Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Podczas 2 szkoleń (w dniach 28 września 2016 roku oraz 18 października 2016 roku) przeszkolono 46 osób.

Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie w 2016 roku prowadziła następujące przedsięwzięcia edukacyjne:

- szkolenie podstawowe dla nowozatrudnionych pracowników ochrony ludności i obrony cywilnej w województwie, powiecie i gminie – zadanie przeprowadzono dwukrotnie: w dniu 19 lutego 2016 roku szkolenie ukończyło 19 osób oraz w dniu 30 września 2016 roku – przeszkolono 23 osoby,
- szkolenie instruktorów OC – zadanie przeprowadzono dwukrotnie: w dniu 8 kwietnia 2016 roku, a wzięło w nim udział 11 osób, a w dniu 28 października 2016 roku przeszkolono 24 osoby.

Ww. szkolenia obejmowały zarówno zagadnienia teoretyczne, jak i praktyczne.

W ćwiczeniach NATO - CMX 2016, które odbyły się w dniach 09-16 marca 2016 roku uczestniczyli m.in. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych. Celem ćwiczenia było sprawdzenie procesu podejmowania decyzji oraz realizacji zadań w ramach systemu zarządzania kryzysowego w sytuacji narastania zagrożenia bezpieczeństwa państwa. Informacja w sprawie udziału Rzeczypospolitej Polskiej w Ćwiczeniu zarządzania kryzysowego NATO – CMX 16 przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 8 lutego 2016 roku.

W ramach ćwiczenia ANAKONDA-16, które odbyło się w dniach 07-17 czerwca 2016 roku, we współdziałaniu z układem pozamilitarnym, zrealizowano:

- 1) epizod pk. KAPER/RENEGADE, podczas którego:
 - a) dokonano analizy praktycznych rozwiązań przyjętych w dokumentach dyrektywnych oraz normatywnych w zakresie organizacji i funkcjonowania służby ASAR, systemu SAR oraz systemu Obrony Powietrznej,
 - b) sprawdzono współdziałanie wybranych jednostek Sił Zbrojnych RP z elementami układu pozamilitarnego w zakresie obiegu informacji o sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu statku powietrznego oraz okrętu,
- 2) epizod pk. RENEGADE/SAREX obejmujący treścią obszary zadaniowe systemu Obrony Powietrznej oraz poszukiwania i ratownictwa lotniczego i morskiego. W ramach tego ćwiczenia sprawdzana była gotowość Sił Zbrojnych RP oraz elementów układu pozamilitarnego do przeciwdziałania zagrożeniom terrorystycznym z powietrza, jak również prowadzenia akcji poszukiwawczo-ratowniczej. Doskonalono i zgrywano

współdziałanie organów dowodzenia Obroną Powietrzną z Polską Agencją Żeglugi Powietrznej (PAŻP) w zakresie postępowania z obiektami powietrznymi zakwalifikowanymi do kategorii RENEGADE oraz sprawdzano procedury obiegu informacji o zagrożeniu terrorystycznym z powietrza w relacji Siły Zbrojne RP – układ pozamilitarny.

Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych brało udział w procesie tworzenia Cywilno-Wojskowego Ośrodka Koordynacji Poszukiwań i Ratownictwa ARCC (Aeronautical Rescue Coordination Centre). Podstawę prawną do uruchomienia oraz funkcjonowania cywilno-wojskowego ośrodka stanowi *rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 sierpnia 2015 roku w sprawie służby poszukiwania i ratownictwa lotniczego* (Dz. U. poz. 1547). Zgodnie z tym rozporządzeniem, ARCC składać się będzie z ośrodka koordynacji usytuowanego w Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej oraz podośrodków koordynacji Sił Zbrojnych RP. DO RSZ aktywnie uczestniczyło w opiniowaniu opracowywanego przez PAŻP „Planu ASAR” przedstawiając uwagi dotyczące:

- określenia struktury ARCC z uwzględnieniem podziału stanowisk dedykowanych dla PAŻP oraz dla MON,
- określenia podziału kompetencji pomiędzy elementami wydzielanymi przez SZ RP oraz PAŻP,
- ustalenia wewnętrznych o zewnętrznych relacji i obszarów współdziałania,
- określenia obowiązków poszczególnych osób funkcyjnych Ośrodka, zapewnienia zabezpieczenia materiałowo-technicznego oraz koncepcji szkolenia personelu ARCC,
- aktualizacji porozumień technicznych regulujących zasady współpracy ośrodka ARCC z ośrodkami innych państw, a także określenia zasad współdziałania z elementami układu pozamilitarnego (MSWiA, MZ, KCKRiOL KG PSP, Straży Granicznej oraz innych instytucji mogących udzielić pomocy w realizacji misji poszukiwawczo-ratowniczych),
- przejęcie przez ARCC zadań planowania i organizowania cywilno-wojskowych ćwiczeń z obszaru ratownictwa lotniczego pk. SAREX.

DO RSZ utrzymywała również gotowość do realizacji zadań zgodnie z ustawą o zarządzaniu kryzysowym oraz ustawą o działaniach antyterrorystycznych w zakresie:

- 1) wsparcia Policji w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub zakłócenia porządku publicznego, przeciwdziałania, zwalczania i usuwania skutków ataków terrorystycznych,
- 2) gotowości sił i środków Sił Zbrojnych do wsparcia organów administracji publicznej,
- 3) wydzielania sił i środków Sił Zbrojnych do wsparcia organów administracji publicznej,
- 4) przedsięwzięć w wynikających z wprowadzania stopni alarmowych i stopni alarmowych CRP oraz zadań w ramach systemu reagowania kryzysowego NATO (NCRS).

DO RSZ zabezpieczało Szczyt NATO w dniach 08-09 lipca 2016 roku organizowany w Warszawie. Resort obrony narodowej jako podmiot wiodący ponosił bezpośrednią odpowiedzialność w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom typu RENEGADE oraz naruszenia granicy zamkniętej przestrzeni powietrznej przez małogabarytowe obiekty latające, w tym bezzałogowe statki powietrzne.

Inspektorat Wojskowej Ochrony Przeciwopozarowej oraz jednostka szkoląca na potrzeby Wojskowej Ochrony Przeciwopozarowej (Szkola Specjalistów Pożarnictwa w Centrum Szkolenia Logistyki w Grupie) przygotowali i przeprowadzili szkolenia specjalistyczne strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej:

- podstawowe w zawodzie strażak – 130 absolwentów,
- uzupełniające strażaka jednostki ochrony przeciwpożarowej – 227 absolwentów,
- inspektorów ochrony przeciwpożarowej – 263 absolwentów,
- w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy – 103 absolwentów.

Programy szkoleń są tożsame z programami realizowanymi przez szkoły PSP i są uzgodnione z Biurem Szkolenia Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, a absolwenci tych szkoleń uzyskują uprawnienia tożsame z uprawnieniami nadawanymi przez szkoły i ośrodki szkolenia Państwowej Straży Pożarnej.

W 2016 roku Centralny Ośrodek Analizy Skazań we współdziałaniu z Centrum Dyspozycyjnego Krajowego Systemu Wykrywania Skazań i Alarmowania (KSWSiA), w ramach planowania i koordynacji, realizował przedsięwzięcia związane z opracowaniem „Planu współdziałania jednostek organizacyjnych wchodzących w skład jednolitego KSWSiA”.

Światowe Dni Młodzieży

W ramach przygotowań do Światowych Dni Młodzieży³ w Rządowym Centrum Bezpieczeństwa powołano Zespoły Eksperckie, w których uczestniczyli przedstawiciele resortu spraw wewnętrznych, w tym służb podległych i nadzorowanych. Podczas spotkań roboczych omawiano:

- zabezpieczenia systemu łączności ogólnie dostępnej (funkcjonowanie RSO i telefonii komórkowej),
- zabezpieczenie systemu łączności służb zabezpieczających zwłaszcza w kontekście sieci łączności współdziałania,
- opracowania Planu realizacji zabezpieczenia Szczytu NATO, Światowych Dni Młodzieży oraz wizyty Papieża Franciszka w Polsce,

³ Odbyły się w dniach 26 – 31 lipca 2016 roku.

- opracowania planu zabezpieczenia CBRN,
- przygotowania ćwiczeń zgrywających służby do zabezpieczenia ŚDM.

W ramach zabezpieczenia wizyty Papieża Franciszka oraz Światowych Dni Młodzieży, jednostki Państwowej Straży Pożarnej opracowały wytyczne z zakresu bezpieczeństwa pożarowego dla obiektów i terenów związanych z organizacją ŚDM Kraków 2016, w szczególności: do przeprowadzenia czynności kontrolno-rozpoznawczych na terenie całego kraju wytypowano 2194 obiekty i tereny (w tym: 1.787 w województwie małopolskim i 108 w województwie śląskim), zgodnie z „Harmonogramem realizacji zadań Zespołu ds. koordynacji działań służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w związku z przygotowaniem Szczytu Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego oraz wizyty Jego Świątobliwości Papieża Franciszka i wsparciem organizacji Światowych Dni Młodzieży”. Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolno-rozpoznawczych opracowano dla wszystkich wytypowanych obiektów i terenów karty charakterystyki. Przeprowadzono także czynności kontrolno-rozpoznawcze w tymczasowych obiektach budowlanych na potrzeby ŚDM. Podjęto również dodatkowe działania z zakresu kontrolno-rozpoznawczego, w szczególności dotyczące zagadnień ewakuacji.

Ponadto, przedstawiciele Komendanta Głównego PSP zostali wyznaczeni do prac w ramach grupy roboczej powołanej przy Zespole ds. przygotowania wizyty Jego Świątobliwości Papieża Franciszka w Rzeczypospolitej Polskiej w 2016 roku oraz wsparcia organizacji Światowych Dni Młodzieży Kraków 2016 przy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz współpracy

z resortowym zespołem ds. udziału resortu obrony narodowej w ramach wsparcia działań podmiotów krajowych odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa podczas Światowych Dni Młodzieży 2016.

W ramach przygotowań do ŚDM, jednostki PSP przeprowadziły ćwiczenia sztabowe oraz praktyczne w miejscach oficjalnych spotkań na Błoniach i w Brzegach oraz w Częstochowie. Opracowano program warsztatów pt. „Przygotowanie do zabezpieczenia ŚDM przez piesze patrole strażackie” i zrealizowano szkolenia w tym zakresie w województwie małopolskim i województwie śląskim. Opracowano także „Zasady organizacji dekontaminacji w warunkach skażenia środkami CBRN w przypadku zdarzeń masowych podczas Światowych Dni Młodzieży”, które zostały uzgodnione na spotkaniu w RCB oraz przekazane do służb i instytucji zaangażowanych w zabezpieczenie ŚDM. Ponadto dokonano przeszkolenia dowódców poszczególnych podoperacji z ww. zasad. W Komendzie Głównej PSP opracowano koncepcję zabezpieczenia Światowych Dni Młodzieży w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz „Krajowy Plan Zabezpieczenia Operacyjnego ŚDM 2016 przez ksrg”. Koncepcja zawierała 15 Planów Operacji Wojewódzkich, których elementami były Plany Operacji Powiatowych. Przygotowano i wprowadzono w PSP system identyfikacji pojazdów i osób biorących udział w zabezpieczeniu ŚDM, w uzgodnieniu z Komendą Wojewódzką Policji w Krakowie. Przeprowadzono szkolenia i instruktaże dla druhów OSP biorących udział w zabezpieczeniu ŚDM (1700 osób).

Prowadzono również uzgodnienia oraz zawarto porozumienia na poziomie komend wojewódzkich PSP i Policji, w sprawie współużytkowania przez jednostki organizacyjne PSP zmodernizowanych cyfrowych systemów radiokomunikacyjnych pracujących w standardzie TETRA w Krakowie. Zapewniona została możliwość wykorzystania emisji cyfrowej w ruchomej sieci radiowej retransmisyjnej (kanał BF171), na potrzeby zapewnienia łączności podczas operacji zabezpieczenia uroczystości ŚDM na terenie województwa małopolskiego i województwa śląskiego. Zapewniono także możliwość całodobowego wsparcia technicznego podmiotów zewnętrznych na wypadek wystąpienia poważnych incydentów cyberbezpieczeństwa oraz infrastruktury TI KG PSP w okresie zabezpieczenia Światowych Dni Młodzieży 2016.

Przygotowano oraz zrealizowano na szczeblu krajowym "Plan logistycznego zabezpieczenia wizyty Jego Świątobliwości Ojca Świętego podczas Światowych Dni Młodzieży 2016 - Państwowa Straż Pożarna", którego elementami składowymi były „Plan zabezpieczenia logistycznego” województwa małopolskiego oraz województwa śląskiego. Uruchomiony został stały punkt serwisowy stworzony na bazie warsztatu JRG 5 KM PSP Kraków, który pozwalał na szybkie podjęcie działań zmierzających do usunięcia zaistniałych usterek i awarii. Ponadto stworzono mobilne punkty serwisowe, które zapewniły możliwość szybkiego usuwania drobnych awarii w terenie oraz w strefach zamkniętych. Uruchomiono system zaopatrywania w płyny pędne przy wykorzystaniu 4 mobilnych punktów paliwowych wyposażonych w zbiorniki o pojemności 1000l na ON lub 200l PB. Ponadto tankowanie pojazdów i sprzętu realizowano przy użyciu dodatkowych kart paliwowych Orlen Flota. W Brzegach stworzono 6 punktów logistycznych (w tym 1 w strefie „0”) wyposażonych w pneumatyczne namioty z pełnym wyposażeniem, które sprawdziły się jako punkty wstępnej pomocy medycznej. Dodatkowo do obsługi 5 punktów przydzielono po 3 pojazdy typu quad (do przewożenia sprzętu, wody, a w szczególności transportu osób wymagających pomocy medycznej).

W ramach Sztabu KG PSP wyodrębniono 5-osobową Grupę Wyjazdową Komendanta Głównego PSP, która w dniach 25 lipca 2016 roku – 02 sierpnia 2016 roku nadzorowała prace w zakresie zabezpieczenia prewencyjnego oraz operacyjnego Światowych Dni Młodzieży w woj. małopolskim. Na czas trwania ŚDM spośród funkcjonariuszy Komendy Głównej PSP wyznaczeni zostali oficerowie łącznikowi Sztabu KG PSP do prac w sztabach służb współdziałających, tj.:

- 1) Policyjnego Centrum Dowodzenia (PCD) na terenie Centrum Szkolenia Policji w Legionowie,
- 2) Zespołu ds. ŚDM w Rządowym Centrum Bezpieczeństwa,
- 3) Sztabu Koordynacyjnego w Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Podczas realizacji zabezpieczenia w ramach podoperacji Brzegi zaszła potrzeba zadysponowania dodatkowych sił PSP celem realizacji dodatkowych zadań wykraczających poza „Instrukcję postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i czasie trwania uroczystości w ramach Światowych Dni Młodzieży dla Pól Miłosierdzia”, w tym m.in.: dostarczanie wody dla pielgrzymów, kierowanie ruchem pielgrzymów przy napełnianiu i opuszczaniu sektorów, pełnienie funkcji służby

informacyjnej, doraźną naprawą uszkodzonych wydzielen sektorów oraz oznaczeń wyjść ewakuacyjnych,

a także pełnienie roli służby porządkowej na trasie przejazdu Papieża między sektorami.

Dodatkowo w czasie zabezpieczenia ŚDM w ramach wsparcia ratownictwa medycznego, Państwowa Straż Pożarna realizowała następujące zadania:

- 1) patrole piesze wyposażone w podstawowe środki medyczne udzielały kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- 2) we współpracy ze Szpitalem im. S. Żeromskiego został rozwinięty Komponent Medyczny PSP, którego główną obsadę stanowili ratownicy medyczni PSP, lekarze PSP oraz lekarze i pielęgniarki ze szpitala. Komponent medyczny PSP przyjął ponad 380 osób, z tego do dalszej hospitalizacji tylko 27 osób,
- 3) utrzymywano na terenie Krakowa dodatkową grupy ratownictwa medycznego, która w dniu 30 lipca 2016 roku zadysponowana została do udzielania pomocy pielgrzymom na trasach dojścia do *Campusu Misericordiae* w m. Brzegi.

Łącznie w zabezpieczeniu dni diecezjalnych oraz wizyty Papieża Franciszka i ŚDM w poszczególnych dniach, bez uwzględnienia operacji zabezpieczenia szlaków komunikacyjnych, udział brało ok. 16 tys. ratowników PSP i OSP oraz ok. 2.500 pojazdów, w tym ok. 8.700 strażaków PSP i ok. 1.500 pojazdów PSP.

Natomiast łączna liczba ratowników będących w gotowości do podjęcia działań podczas ŚDM (w tym funkcjonariusze na dyżurach operacyjnych) wyniosła 18.988.

Regionalny System Ostrzegania (RSO) i przystosowanie systemu do potrzeb pielgrzymów podczas ŚDM.

Rządowe Centrum Bezpieczeństwa w trakcie organizacji zabezpieczenia Światowych Dni Młodzieży zwróciło się do MSWiA z pytaniem dotyczącym wykorzystania systemu podczas Światowych Dni Młodzieży (ŚDM). Zgodnie z *Harmonogramem realizacji działań wskazanych w raporcie Rządowego Centrum Bezpieczeństwa pn. „Przygotowanie i zabezpieczenie miejsca głównych uroczystości Światowych Dni Młodzieży Kraków 2016”*, w zakresie Obszaru 8 pkt 3 pn. *Określenie możliwości/zasad wykorzystania Regionalnego Systemu Ostrzegania w języku obcym*, MSWiA wraz z Małopolskim Urzędem Wojewódzkim (MUW), we współpracy m.in. z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej, podjęły szereg działań, które doprowadziły do ustalenia zakresu wykorzystania Regionalnego Systemu Ostrzegania (RSO) w związku z organizacją w Polsce Światowych Dni Młodzieży Kraków 2016. W ramach RSO, oprócz standardowo stosowanej procedury dotyczącej generowania treści w systemie, opracowano algorytm działania, który w szczególności sposób objął obsługę wydarzeń związanych z wizytą Papieża Franciszka w RP. Polegał on na opracowaniu rodzajów komunikatów dedykowanych głównie pielgrzymom (przykładowo komunikat o przeniesieniu uroczystości z *Campusu Misericordiae* na Błonia), a także na umożliwieniu generowania w RSO treści w języku angielskim, jak również innych, w miarę potrzeb.

W trakcie przygotowań do ŚDM ustalono, że wszystkie ostrzeżenia meteorologiczne i hydrologiczne będą podczas ŚDM generowane zarówno w języku polskim, jak i angielskim.

Ponadto, wspólnie z Małopolskim Urzędem Wojewódzkim ustalono rodzaje komunikatów, które w przypadku zagrożenia będą również generowane w języku obcym. Możliwe stało się to m.in. dzięki współpracy MUW z organizatorem ŚDM w tym zakresie.

W systemie w dniach 25 lipca – 1 sierpnia 2016 roku wygenerowano łącznie 283 komunikaty (129 drogowych, 104 meteorologiczne, 26 innych i 24 hydrologiczne). Wśród nich znalazło się 11 komunikatów w języku angielskim, które dotyczyły przede wszystkim ostrzeżeń meteorologicznych wydawanych przez IMGW i komunikatów drogowych.

Warto zauważyć, że w całym lipcu 2016 roku w RSO wygenerowano łącznie 674 komunikaty, co stanowi najwyższy wynik miesięczny od czasu uruchomienia RSO.

Tabela 2 RSO - dane szczegółowe w podziale na dni i rodzaje komunikatów

Rodzaj komunikatu	DATA								SUMA
	25.07	26.07	27.07	28.07	29.07	30.07	31.07	1.08	
meteorologiczne	14	19	18	8	13	0	27	5	104
hydrologiczne	0	3	5	3	0	0	11	2	24
drogowe	12	18	17	12	13	18	16	23	129
inne	0	2	2	1	2	1	17	1	26
SUMA	26	42	42	24	28	19	71	31	283

Dowództwo Operacyjne Rodzajów Sił Zbrojnych brało udział w zabezpieczeniu Światowych Dni Młodzieży. Zadaniem DO RSZ było wsparcie podmiotów krajowych odpowiedzialnych za organizację ŚDM w obszarach:

- 1) bezpieczeństwa i porządku publicznego poprzez:
 - a) wzmocnienie systemu obrony powietrznej,
 - b) wsparcie w zakresie bezpieczeństwa transportu lotniczego VIP,
 - c) wspieranie działań służb zapewniających bezpieczeństwo lądowych linii komunikacyjnych,
 - d) wzmocnienie działań służb odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa,
 - e) wsparcie wywiadowcze i kontrwywiadowcze,
 - f) współpracę w zakresie wymiany informacji pomiędzy wydzielonymi podmiotami Sił Zbrojnych RP a odpowiedzialnymi za zapewnienie bezpieczeństwa,
 - g) wspieranie działań w przypadku zagrożeń o charakterze terrorystycznym, w tym wykorzystanie zdolności wojsk specjalnych,
 - h) ochronę przed bronią masowego rażenia,
- 2) infrastruktury poprzez:
 - a) udostępnienie niezbędnych obiektów i terenów infrastruktury wojskowej,
 - b) wsparcie w zakresie zakwaterowania żołnierzy i przedstawicieli innych służb uczestniczących w zabezpieczeniu przebiegu uroczystości,

- c) wydzielenie sprzętu kwaterunkowego i polowego,
- d) wykorzystanie zdolności wojsk inżynieryjnych,
- 3) logistyki poprzez udostępnienie niezbędnych zasobów logistycznych oraz wsparcie w zakresie wyżywienia i zakwaterowania żołnierzy i przedstawicieli innych służb uczestniczących w zabezpieczaniu przebiegu uroczystości,
- 4) transportu poprzez wydzielenie niezbędnych zasobów transportowych,
- 5) łączności poprzez współpracę w zakresie zapewnienia łączności pomiędzy podmiotami uczestniczącymi w zabezpieczaniu ŚDM,
- 6) zabezpieczenia medycznego poprzez udostępnienie niezbędnych zasobów medycznych oraz wydzielenie personelu i sprzętu wspierającego działania służb medycznych,
- 7) zabezpieczenia sanitarnego poprzez zapewnienie ochrony sanitarno-higienicznej i osłony przeciwepidemicznej z elementami zabezpieczenia przed czynnikami biologicznymi oraz nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym obiektów wojskowych i punktów żywności.

Strażacy Ochotniczych Straży Pożarnych również pełnili służbę podczas Światowych Dni Młodzieży. Do bezpośredniego zabezpieczenia organizacji ŚDM od 26 do 31 lipca 2016 roku służbę podjęło 5.500 strażaków ochotniczych straży pożarnych, głównie z województw małopolskiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego. Kilkadziesiąt tysięcy strażaków OSP pełniło również codziennie służbę w jednostkach OSP, także jako dodatkowe wsparcie

i zabezpieczenie jednostek ratowniczych Państwowej Straży Pożarnej oraz w różnego rodzaju działaniach organizacyjnych i wspomagających w parafiach. W jednostkach OSP włączonych do KSRG przez cały czas trwania ŚDM była podwyższona gotowość operacyjna, polegająca na zabezpieczeniu przez 24 godziny na dobę pełnej dyspozycji dwóch zastępów, tj. 12 osób. Działania podejmowane w trakcie zabezpieczania ŚDM przez strażaków OSP:

- zabezpieczenia mszy świętej i wizyty Papieża Franciszka w Częstochowie – 2 tys. strażaków OSP z woj. śląskiego,
- zabezpieczenia uroczystości i wizyty Papieża Franciszka na krakowskich Błoniach – 1.559 strażaków OSP, którzy przepracowali ponad 15.500 godzin,
- zabezpieczenia mszy świętej i wizyty Papieża Franciszka w Campusie Misericordiae w Brzegach – 1.930 strażaków OSP, którzy przepracowali około 25.090 godz.

Służba strażaków OSP polegała m.in. na:

- zabezpieczeniu dróg ewakuacyjnych i komunikacyjnych, dojazdu i dojazdu do miejsc uroczystości,
- zabezpieczeniu słupów wysokiego napięcia i słupów oświetleniowych,
- zapewnieniu oświetlenia na drogach dojazdu,
- wykonaniu patroli pomiędzy sektorami,
- wykonaniu patroli medycznych,
- pomocy informacyjnej pielgrzymom,
- pomocy w dystrybucji wody dla pielgrzymów,
- zabezpieczeniu wejść do sektorów.

Spostrzeżenia i trudności w realizacji zadań Celu 1

1. KG PSP wskazuje, iż w trakcie realizacji zadania *Poprawa jakości prowadzonych działań ratowniczych*. *Stosunek (wyrażony w %) populacji objętej standardową ochroną (podjęcie działań ratowniczych do 15 min) w stosunku do całej populacji* pojawiają się problemy z pozyskaniem aktualnych danych dotyczących sieci dróg oraz populacji w postaci jednolitej warstwy wektorowej na poziomie krajowym.
2. KG PSP wskazuje, iż utrudnienia podczas realizacji zadania *Poprawa jakości prowadzonych działań ratowniczych* opisanego wskaźnikiem realizacji *stosunek (wyrażony w %) akcji ratowniczych poddanych analizie do liczby zdarzeń wymagających opracowania analizy w zakresie prowadzonych działań ratowniczych* spowodowane są brakiem spójności posiadanych danych w SWD PSP a danymi wymaganymi do realizacji zadania.
3. KG PSP wskazuje, iż w 15 jednostkach Państwowej Straży Pożarnej brak komórek etatowych ds. kontroli, zapewniających wymaganą jakość kontroli oraz wydajność i skuteczność prowadzonej działalności.
4. Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej wskazuje na potrzebę podjęcia prac nad nowym dokumentem strategicznym normalizującym rynek edukacji pożarnej pt. „Cele i kierunki edukacji na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostek ochrony przeciwpożarowej”.

Realizacja zadań w ramach Celu 2 Wspieranie rozwoju ludzkiego i technicznego społecznych organizacji ratowniczych

Zlecanie zadań publicznych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sferze ochrony ludności i ratownictwa

17 grudnia 2015 roku Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji, zgodnie z *Zarządzeniem nr 6 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 lutego 2012 roku w sprawie organizacji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych zlecenia zadań publicznych*, zatwierdził Katalog zadań publicznych planowanych do zlecenia (w formie powierzenia i wsparcia) w 2016 roku, na które zaplanowane zostały środki budżetowe w części 42 - Sprawy Wewnętrzne, w dziale 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, w rozdziale 75412 - Ochotnicze straże pożarne: „Przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnych do działań ratowniczo-gaśniczych”. Mając na względzie zwiększenie efektywności dystrybucji środków publicznych na ochronę przeciwpożarową w ramach zadań zleconych oraz skuteczniejsze wyjście naprzeciw oczekiwaniom strażaków ochotników w zakresie wyposażenia w środki ochrony osobistej i sprzęt przeciwpożarowy, pod koniec 2015 roku w MSWiA rozpoczęto prace koncepcyjne związane z ewentualną zmianą dotychczasowego modelu zlecenia zadań publicznych jednostkom OSP. Rozważając kilka koncepcji usprawnienia tego procesu, brany był pod uwagę przede wszystkim jak najskuteczniejszy sposób przekazywania środków finansowych poszczególnym jednostkom OSP. W dniu 29 kwietnia 2016 roku Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zatwierdził nowe zasady przyznawania dotacji dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych pn.: „Tryb i zasady udzielania dotacji dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych 2016 roku”.

Nowy model rozdziału środków finansowych pozwolił na bezpośrednie ich przekazanie poszczególnym jednostkom Ochotniczych Straży Pożarnych. W ramach limitu określonego przez dysponenta środków budżetowych, na szczebel powiatu i województwa przeniesiono dokonywanie podziału środków pomiędzy ochotnicze straże pożarne. Komendanci powiatowi/miejscy PSP w porozumieniu z właściwymi terytorialnie zarządami oddziałów powiatowych Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP zaproponowali priorytetowe potrzeby ochotniczych straży pożarnych na swoim terenie. Weryfikacji potrzeb dokonali komendanci wojewódzcy w porozumieniu z zarządami wojewódzkimi Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP.

W nowym systemie podziału limitu środków na województwa dokonuje Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej, działający z upoważnienia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Wielkość przyznanych środków na wydatki majątkowe uzależniona jest od liczby powiatów, zaś na wydatki bieżące – na podstawie liczby jednostek OSP w danym województwie.

Takie podejście powoduje, że na rozdysponowanie pieniędzy mają istotny wpływ same ochotnicze straże pożarne. Jednocześnie odbywa się to we współpracy głównych partnerów

krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Współpraca w tym zakresie powoduje, iż samochody, sprzęt i środki ochrony osobistej na szczeblu lokalnym zostają podzielone równomiernie, adekwatnie do realnych i zweryfikowanych potrzeb, wynikających z istniejących zagrożeń.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji 17 maja 2016 roku upoważnił Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej do zlecenia na podstawie umów, w imieniu Ministra MSWiA, jako dysponenta części budżetowej 42 – sprawy wewnętrzne, jednostkom ochotniczej straży pożarnej lub związkowi ochotniczej straży pożarnej realizacji zadań publicznych obejmujących przygotowanie jednostek ochotniczych straży pożarnej do działań ratowniczo-gaśniczych, w tym do przyznawania dotacji na wsparcie realizacji tych zadań.

Komendant Główny PSP zaproponował podział kwoty dotacji na 2016 rok (36 mln zł) na dofinansowanie zadań realizowanych przez jednostki OSP (34 mln zł) oraz zadań realizowanych przez ZOSP RP (2 mln zł). W dniu 19 maja 2016 roku Minister zatwierdził przygotowany przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej „Zakres przedmiotowy dotacji dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej wynikających z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” oraz „Propozycję podziału środków z dotacji MSWiA, o których mowa w art. 11c ustawy o działalności pożytku publicznego”, zgodnie z pkt 2 „Trybu i zasad udzielania dotacji dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej w 2016 roku”.

Inne działania wspierające społeczne organizacje ratownicze

Zgodnie z art. 5b ust. 1 *ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (Dz. U. z 2014 roku poz. 1118, z późn. zm.) w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w 2016 roku trwały prace przygotowujące program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ww. ustawy. Program został przyjęty Zarządzeniem Nr 36 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 grudnia 2016 roku w sprawie przyjęcia programu współpracy Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na lata 2016-2019 (Dz. Urzęd. MSWiA z 2017 r. poz. 1).

W MSWiA rozpoczęły się również prace nad zmianą *Zarządzenia nr 6 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 2 lutego 2012 roku w sprawie organizacji w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych zlecenia zadań publicznych*.

Policja, jako formacja powołana do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w myśl zapisów *ustawy o Policji*, realizuje szereg działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa oraz współdziałania z odpowiednimi podmiotami działającymi m. in. na rzecz ratownictwa wodnego i górskiego.

Współdziałanie ze społecznymi organizacjami ratowniczymi w zakresie ratownictwa wodnego na terenie kraju realizują głównie 4 komisariaty specjalistyczne Policji (w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Wrocławiu), 6 komórek wodnych działających na terenie województw: kujawsko-pomorskiego (w Bydgoszczy, Toruniu i Włocławku), pomorskiego (w Gdańsku), warmińsko-mazurskiego (w Olsztynie), zachodniopomorskiego (w Szczecinie), a także policjanci komórek patrolowych lub oddziałów prewencji Policji, którzy pełnią służbę w patrolach wyposażonych w pojazdy terenowe ciągnące przyczepy z jednostkami pływającymi. Przedmiotowa forma pełnienia służby stosowana jest głównie w tych jednostkach, w których nie powołano etatowych jednostek/komórek wodnych Policji lub „komórek sezonowych”.

Policja współpracuje z Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym w zakresie określonym w *Porozumieniu pomiędzy Komendantem Głównym Policji a Prezesem Zarządu Głównego Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w sprawie współdziałania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego na wodach i terenach przywodnych* zawartym w dniu 20 czerwca 2007 roku (Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 106). W myśl zapisów tego Porozumienia współpraca realizowana jest w obszarze podejmowania akcji ratowniczych w celu ratowania życia i zdrowia ludzkiego na wodach śródlądowych i w kąpieliskach morskich, prowadzenia działań profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa nad wodą i prowadzenia szkoleń.

Na wodach i terenach przywodnych w 2016 roku, służbę pełniło w formie stałej 156 policjantów oraz 350 policjantów komórek sezonowych.

Współpraca Policji z Górkim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym opiera się w szczególności na *Porozumieniu pomiędzy Komendantem Głównym Policji i Zarządem Głównym Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego z dnia 5 lutego 2008 roku w sprawie współdziałania Policji z Górkim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym*. (Dz. Urz. KGP Nr 3, poz. 28). Współdziałanie polega przede wszystkim na podejmowaniu działań zapobiegawczych, przygotowawczych, organizacyjnych i likwidujących zagrożenia dla życia, zdrowia i bezpieczeństwa osób przebywających w górach oraz ich mienia, a także na prowadzeniu i organizowaniu wspólnych szkoleń i doskonalenia zawodowego.

W ramach działalności informacyjno-edukacyjnej związanej z bezpieczeństwem na zorganizowanych terenach narciarskich, w 2016 roku we współpracy z GOPR i TOPR została zainaugurowana kampania pn. „Wspólnie dla bezpieczeństwa na stoku”, której celem jest promowanie odpowiedzialnych postaw narciarzy i snowboarderów, poszerzanie wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej związanej z naruszaniem przepisów obowiązujących na stokach oraz upowszechnianie Dekalogu Reguł Międzynarodowej Federacji Narciarskiej. Przedsięwzięcie zostało objęte honorowym patronatem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji Pana Mariusza Błaszczaka.

W dniu 18 listopada 2016 roku odbyło się organizowane cyklicznie przez Biuro Prewencji Komendy Głównej Policji seminarium szkoleniowe pn. „Przygotowanie Policji do działań na rzecz bezpieczeństwa na zorganizowanych terenach narciarskich”, adresowane do

koordynatorów KWP w: Katowicach, Krakowie, Rzeszowie, Łodzi i we Wrocławiu, reprezentantów wybranych KMP/KPP/KP zajmujących się problematyką pełnienia służby patrolowej na zorganizowanych terenach narciarskich, wykładowców Szkoły Policji w Katowicach, przedstawicieli Stowarzyszenia Instruktorów i Trenerów Narciarstwa Polskiego, Związku Narciarskiego, Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA oraz przedstawicieli Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, a także Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Celem seminarium było m.in. podsumowanie efektów podejmowanych działań w ubiegłym sezonie, przedstawienie aktualnego stanu prawnego w zakresie bezpieczeństwa w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich, a także wymiana spostrzeżeń i doświadczeń wynikających ze współpracy Policji z GOPR i TOPR w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich.

Kierunek 2.1. Rozwijanie umiejętności ratowniczych w ochotniczych organizacjach ratowniczych

Zgodnie z zatwierdzonym przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji „Zakresem przedmiotowy dotacji dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych wynikających z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” oraz „Propozycją podziału środków z dotacji MSWiA, o których mowa w art. 11c ustawy o działalności pożytku publicznego”, środki dla jednostek OSP przeznaczone zostały na zakup środków ochrony osobistej oraz na zakup sprzętu ochrony przeciwpożarowej. Zaplanowano następujące środki ochrony osobistej: ubranie specjalne, obuwie strażackie, hełm strażacki, latarka strażacka (do hełmu) z uchwytem, rękawice strażackie, kominiarka niepalna, sygnalizator bezruchu, aparat powietrzny. Ponadto, zaplanowano następujący sprzęt ochrony przeciwpożarowej: samochody ratowniczo-gaśnicze (lekkie, średnie i ciężkie), narzędzia hydrauliczne (pompa, nożyce, rozpieracze), zestaw ratownictwa medycznego R1, drabiny strażackie, linka ratownicza 20 m, kołowrót ratowniczy, radiotelefon, agregat prądowłórczy min. 1,5 kW, pompy do wody zanieczyszczonej, węże tłoczne (W-52, W-75, W-110), myjka do węży, rozdzielacz kulowy, prądownica TURBO, wąż ssawny 110/2500 ŁA, smok ssawny, zbiornik wody, tłumica, pilarka do drewna, piła do betonu, detektor prądu przemiennego, system selektywnego alarmowania oraz topór inopur.

Środki dla ZOSP RP przeznaczone zostały na zawody CTiF, obozy Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych, turnieje Wiedzy Pożarniczej.

W 2016 roku Komendant Główny PSP podpisał 5.239 umów na łączną kwotę 36.000.000 zł, która została podzielona na:

- zakupy inwestycyjny - 15.000.000 zł;
- zakupy bieżące wyposażenia i sprzętu - 19.000.000 zł;
- przedsięwzięcia realizowane przez ZOSP RP - zawodów CTIF, obozów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych i turniejów wiedzy pożarniczej - 2.000.000 zł.

Tabela 3 Wykaz asortymentu dofinansowanego w ramach dotacji MSWiA

Lp.	Nazwa asortymentu	Liczba zakupionego sprzętu i wyposażenia przez jednostki OSP
1	lekkie samochody ratowniczo-gaśnicze	26
2	średnie samochody ratowniczo-gaśnicze	65
3	ciężkie samochody ratowniczo-gaśnicze	9
4	narzędzia hydrauliczne (pompa, nożyce, rozpieracze)	35
5	zestaw ratownictwa medycznego R1	160
6	drabinę strażacką	377
7	ubranie specjalne	4 656
8	obuwie strażackie	6 944
9	hełm strażacki	2 948
10	latarka strażacka (do hełmu) z uchwytem	3 330
11	rękawice strażackie	6 097
12	kominiarka niepalna	4 941
13	sygnalizator bezruchu	382
14	aparat powietrzny	382
15	linkę ratowniczą 20 m	385
16	kołowrót ratowniczy	42
17	radiotelefon	1 162
18	agregat prądotwórczy min. 1,5 kW	157
19	pompy do wody zanieczyszczonej	175
20	węże tłoczne W-52	8 093
21	węże tłoczne W-75	5 459
22	węże tłoczne W-110	147
23	myjka do węży	63
24	rozdzielacz kulowy	387
25	prądownica TURBO	807
26	wąż ssawny 110/2500 ŁA	475
27	smok ssawny	171
28	zbiornik wody	275
29	tłumica	1 231
30	piłarka do drewna	367
31	piła do betonu	93
32	detektor prądu przemiennego	142
33	system selektywnego alarmowania	131
34	topór inopur	146

Tabela 4 Zestawienie obozów dla członków MDP zrealizowanych w roku 2016 przez ZOSP RP w ramach dotacji z MSWiA

Lp.	Uczestnicy obozów wg województw	Liczba uczestników	Miejsce realizacji	Termin realizacji
1.	dolnośląskie	132	Międzywodzie	07.2016
2.	kujawsko-pomorskie	183	Piła Młyn	06 - 07.2016
3.	lubelskie	126	Niechorze, Zakopane	07 - 08.2016
4.	lubuskie	65	Jarosławiec	08.2016
5.	łódzkie	241	Kąty Rybackie	06 - 07.2016
6.	małopolskie	301	Jarosławiec	06 - 07.2016
7.	mazowieckie	221	Gorzewo, Biskupin, Zakopane	06 - 08.2016
8.	opolskie	96	Turawa	07.2016
9.	podkarpackie	110	Okuninka	08.2016
10.	podlaskie	100	Ostrowo, Serwy	06 - 08.2016
11.	pomorskie	156	Wambierzyce	06 - 07.2016
12.	śląskie	496	Niechorze, Chełm, Janów, Węgierska Górka, Żory	06 - 08.2016
13.	świętokrzyskie	240	Jarosławiec, Krynica Zdrój	07.2016
14.	warmińsko-mazurskie	218	Kikity	06 - 07.2016
15.	wielkopolskie	674	Szklarska Poręba, Brenno, Międzywodzie, Kamienica, Dźwirzyno, Półwiosek Stary, Rościno, Czaplinek, Stare Oborzyska, Jankowice, Chalin	06-08.2016
16.	zachodniopomorskie	67	Wambierzyce	07.2016
	Razem	3426		

W roku 2016 w organizowanych zawodach sportowo-pożarniczych udział wzięło:

- wg regulaminu polskiego:
 - 111.018 osób na szczeblu gminnym,
 - 28.808 osób na szczeblu powiatowym,
 - 711 osób szczeblu wojewódzkim,
 - 435 osób szczeblu krajowym,
- wg międzynarodowego regulaminu CTIF
 - 5.413 osób na szczeblu gminnym,
 - 2.311 osób na szczeblu powiatowym,
 - 292 osób na szczeblu wojewódzkim,
- wg międzynarodowego regulaminu CTIF MDP:

- 22.910 osób na szczeblu gminnym,
- 8.977 osób na szczeblu powiatowym,
- 1.295 osób na szczeblu wojewódzkim.

Ogólnopolskie Zawody Sportowo-Pożarnicze MDP odbyły się w dniach 2-4 września 2016 roku w Wiśle (województwo śląskie) i rozgrywane były zgodnie z Regulaminem MDP 1/2010. Udział wzięło 37 drużyn ze wszystkich województw. Natomiast Ogólnopolskie Zawody Sportowo-Pożarnicze CTIF przeprowadzone zostały w dniach 16-18 września 2016 roku w Polanicy-Zdroju (województwo dolnośląskie). W zawodach wzięło udział 58 drużyn: 28 drużyn OSP, 23 drużyny KDP i 7 drużyn PSP. Zawody dofinansowane zostały ze środków Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

W 2016 roku ratownicy społecznych organizacji ratowniczych Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (GOPR) i Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (TOPR) brali udział w wielu szkoleniach, ćwiczeniach, warsztatach i innych formach nabywania i utrwalania wiedzy oraz umiejętności praktycznych.

Od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku GOPR utrzymywał gotowość ratowniczą ratowniczej na terenie Polski południowej w trybie ciągłym (24 godziny na dobę) na obszarze działania siedmiu Grup Regionalnych GOPR przez cały rok, szczególnie w okresach nasilonego ruchu turystycznego. W 100% podjęto działania ratownicze po przyjęciu uzasadnionych zgłoszeń o zaistniałych zdarzeniach w górach. Dysponowano odpowiednią liczbą ratowników, specjalistycznym sprzętem ratowniczym i środki transportu w celu podjęcia skutecznych działań ratowniczych. Przeprowadzono centralne specjalistyczne szkolenia i kursy dla uzyskania kwalifikacji starszego ratownika górskiego i instruktora ratownictwa górskiego.

W okresie zalegania śniegu na bieżąco prowadzono badania zagrożeń lawinowych i prognozowano stopnie zagrożenia lawinowego przekazując je parkom narodowym, organom samorządowym i opinii publicznej.

Prowadzono dokumentację wypadków i zdarzeń w górach, odnotowując je w kartach wypadku, sprawozdaniach z interwencji, akcji i wypraw. Prowadzono miesięczne, kwartalne i roczne statystyki wypadkowości.

W ramach zleconego zadania przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z zakresu ratownictwa górskiego pn. „Zapewnienie gotowości ratowniczej na terenie Polski Południowej i realizacja zadania z zakresu ratownictwa górskiego” określonego umową nr 1/DRiOL/DB/2016 z dnia 13 stycznia 2016 roku GOPR zapewniał utrzymanie:

- 1) kadry ratowników zawodowych i ochotników (w 2016 roku służbę ratowniczą pełniło do 30 czerwca 2016 roku 103 ratowników etatowych zatrudnionych na 99,5 etatu, a od 1 lipca 2016 roku – 112⁴ zatrudnionych na 108,5 etatu, 896 ratowników ochotników Ponadto w 2016 roku szkoliło się 245 kandydatów na ratowników. Łącznie ratownicy i kandydaci

⁴ Od lipca 2016 roku MSWiA przyznało 9 dodatkowych etatów dla ratowników zawodowych i zapewniło środki na ich finansowanie.

na ratowników przepracowali 396.041 godzin (w 2015 roku – 372.718 godzin). Dyżury pełnione były w 7 stacjach centralnych, 14 stacjach ratunkowych całorocznych, 10 stacjach ratunkowych sezonowych i 5 punktach ratowniczych. Ratownicy brali udział w 326 wyprawach ratunkowych, 1.063 akcjach ratunkowych i 323 interwencjach. Ratowali 1.845 osób. Przeprowadzono 19 szkoleń centralnych, w których uczestniczyło 366 ratowników);

- 2) obiektów - dyżurek ratowniczych położonych w górach, Stacji Centralnych i Rejonowych i Zarządu Głównego (GOPR prowadzi dyżury ratownicze w oparciu o całodobowe, całoroczne Stacje Centralne, Stacje Ratunkowe i punkty ratownicze. Utrzymano dotychczasowy stan infrastruktury obiektów, dbając o ich stan techniczny, podnosząc w miarę posiadanych środków finansowych ich poziom wyposażenia. Zabezpieczono prawidłową eksploatację obiektów umożliwiającą pełnienie dyżurów, udzielenie fachowej pomocy i zapewnienie odpoczynku dla ratowników po przeprowadzonych akcjach i wyprawach ratunkowych. Zagwarantowano odpowiednie warunki do przechowywania specjalistycznego sprzętu ratowniczego i środków transportu. Wyposażono 147 ratowników w narciarski sprzęt ski tourowy ze środków MSWiA);
- 3) środków transportu wykorzystywanych do ratownictwa górskiego (podstawą sprawnych działań w ratownictwie górskim są specjalistyczne środki transportu. Odpowiednia liczba samochodów terenowych, pojazdów czterokołowych i skuterów śnieżnych, ich eksploatacja, konserwacja, naprawy, przeglądy i ubezpieczenia zapewniają bezpieczny dojazd ratowników do poszkodowanego, udzielenie kwalifikowanej pierwszej pomocy i transport do miejsca, gdzie jest możliwe podjęcie medycznych czynności ratunkowych przez jednostki systemu PRM. Zapewniono całoroczną sprawność i gotowość środków transportu poprzez właściwe garażowanie, zapewnienie paliw, prowadzenie bieżących przeglądów, drobnych napraw. Szkolono i podnoszono kwalifikacje ratowników kierujących tymi pojazdami. Zakupiono 2 samochody osobowo-terenowe (napęd 4x4) ze środków własnych oraz współfinansowany w 50% przez NFOŚiGW. 12 lipca 2016 roku GOPR pozyskał kolejnego partnera, który wspiera działalność ratownictwa górskiego – PKN ORLEN. Partner ten nieodpłatnie dostarcza paliwo do wszystkich środków transportu będących na wyposażeniu GOPR);
- 4) środków łączności – nowoczesny system łączności cyfrowo-analogowy zapewnia, jak na warunki górskie, bardzo dobrą łączność. Utrzymano ciągłość i niezawodność funkcjonowania poprzez bieżące przeglądy, naprawy i wymiany zużytych akumulatorów. Testowano nowe sposoby zasilania sieci radiołączności w miejscach gdzie nie występuje stałe zasilanie. W pełni pokryto koszty związane z używaniem częstotliwości. Od 12 lat działa numer ratunkowy w górach 601 100 300, utrzymany i obsługiwany przez sponsora GOPR firmę POLKOMTEL. Od sierpnia 2014 roku działa aplikacja ta pozwala lokalizować przez telefony komórkowe wykorzystujące system ANDROID. Aplikacja ta pozwala lokalizować osoby zgłaszające zdarzenie w górach z dokładnością do 3 metrów.

Ratownicy Mazurskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w 2016 roku przepracowali 20.158 godzin społecznych na dyżurach i pracach technicznych. W tym czasie podjęli:

- interwencje – 224,
- interwencje karetek wodnych – 284,
- akcje techniczne – 123,
- patrole – 39, w tym 10 z Policją,
- obstawa imprez – 17,
- zabezpieczenie regat – 110,
- poszukiwania – 7,
- zgłoszenia z tel. 112 – 39,
- zgłoszenia z CPR Olsztyn – 75,
- fałszywe alarmy – 1.

W 2016 roku ratownicy MOPR prowadzili wspólne akcje z Policją (19 akcji) oraz PSP (18 akcji).

Mazurskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (MOPR) dążąc do *zwiększenia liczby i poszerzenia form wspólnych ćwiczeń, szkoleń, warsztatów i innych sposobów wymiany doświadczeń*, podpisał porozumienie na wspólne działania ratownicze, zapobieganie wypadkom, usuwanie zagrożeń i wspólne przekazywanie informacji z:

- Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Mrągowie,
- Komendą Powiatową Policji w Mrągowie,
- Urzędem Żeglugi Śródlądowej z Giżycka,
- Mazurskim Parkiem Narodowym,
- Nadleśnictwem Strzałowo,
- Nadleśnictwem Maskulińskim,
- Państwową Strażą Rybacką,
- WOPR Mrągowo
- Jednostką Wojskową nr 4327.

W ramach profilaktyki:

- oznakowano mielizny znakami systemu kardynalnego (kwiecień-październik),
- cykliczne udzielano wywiadów na temat bezpiecznego wypoczynku na wodzie i lodzie (TV, radio, prasa, internet),
- prowadzono zajęcia lekcyjne z ratownictwa wodnego i lodowego z klasą gimnazjalną o profilu ratowniczym,
- przeprowadzono ćwiczenia z Uniwersytetem Medycznym w Gdańsku oraz Uniwersytetem Medycznym w Warszawie,
- zrealizowano 79 pogadań na terenie szlaku Wielkich Jezior Mazurskich oraz w Ostrowi Mazowieckiej dla szkół, świetlic środowiskowych, obozów żeglarskich, łącznie wzięło w nich udział 4.695 osób.

W ramach możliwości finansowych prowadzone są cykliczne szkolenia dla ratowników MOPR w zależności od pory roku. W 2016 roku odbyły się szkolenia z zakresu ratownictwa wodnego i lodowego, szkolenie z wykorzystaniem technik wysokościowych oraz treningi zespołów dyżurujących. Podczas 3 kursów 33 osoby uzyskały tytuł ratowników młodszych

MOPR, a 3 osoby – ratowników wodnych. Po ukończeniu 2 kursów pływania P1 stopień uzyskało 14 ratowników.

Zadanie „Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2016 roku” realizowała Mazurska Służba Ratownicza (MSR). Zadanie publiczne *zapewnienia bezpieczeństwa na obszarach wodnych Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2016 roku* realizowane było na podstawie zawartej umowy z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim (umowa nr ZK_I.68.3.5.2016 z dnia 25 lutego 2016 roku nr ZK_I.68.3.18.2016 z dn.12 października 2016 oraz ZK_I.68.3.20.2016 z dnia 14 listopada 2016 roku). Natomiast zadanie *Zapewnienie bezpieczeństwa na obszarach wodnych Jeziora Śniardwy i południowych akwenach Wielkich Jezior Mazurskich w 2016 roku* realizowane było na podstawie zawartej umowy z Marszałkiem Województwa Warmińsko-Mazurskiego (umowa nr 21/DSPP-I-2016 z dnia 15 kwietnia 2016 roku). Zakładane cele realizacji zadania zostały osiągnięte poprzez:

- zapewnienie bezpieczeństwa, na wodzie i lodzie, osób przebywających na akwenach Wielkich Jezior Mazurskich oraz zabezpieczenie ratownicze zawodów i imprez odbywających się na lodzie, wodzie lub w jej pobliżu przez cały rok,
- prowadzenie działalności profilaktycznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej na temat bezpieczeństwa nad wodą, współpraca z mediami, pogadanki w szkołach i na obozach, kursach szkoleniowych,
- zorganizowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu ratownictwa wodnego oraz kwalifikowanej pierwszej pomocy.

W roku 2016 strażacy ratownicy ochotniczych straży pożarnych brali udział w działaniach ratowniczych, szkoleniach, ćwiczeniach, warsztatach i innych formach nabywania i utrwalania wiedzy oraz umiejętności praktycznych.

Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP opracował i przeprowadził dla członków OSP cykl trzydniowych szkoleń pt. „Warsztaty szkoleniowe dla strażaków ochotników dot. koordynacji prowadzenia działań ratowniczych m.in. w sytuacjach kryzysowych oraz zabezpieczenia logistycznego zawodów w sportach pożarniczych a także innych uroczystości i imprez”. Uczestnikami szkoleń byli członkowie OSP mogących brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych ze wskazaniem na posiadanie ukończonego kursu KPP i posługiwanie się językiem obcym. Cel szkolenia to nabycie przez uczestników wiedzy i umiejętności praktycznych w zakresie postępowania w przypadku udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy dużej liczbie osób poszkodowanych oraz ewakuacji z miejsc zagrożonych. Program szkolenia przewidywał wykłady i ćwiczenia praktyczne z następujących dziedzin:

- zdarzenia masowe, mnogie – definicja, podział,
- przepisy dotyczące organizacji imprez masowych,
- systemy segregacji medycznej,

- omdlenie, nagłe stany internistyczne, drgawki, działanie wysokiej temperatury,
- szybka ocena stanu poszkodowanego,
- szybka ocena stanu poszkodowanego, ewakuacja,
- własny system łączności podczas imprez masowych,
- organizacja zabezpieczenia imprez masowych na przykładzie EURO2012,
- zasady segregacji medycznej,
- zabezpieczenie imprez masowych– aspekty psychologiczne /wykłady i ćwiczenia/.

Łącznie przeszkolono 302 członków OSP z 9 województw.

W V Regionalnych Mistrzostwach Ochotniczych Straży Pożarnych w Paintballu w Matyldowie (gm. Łąck, pow. płocki), które odbyły się w dniach 26-28 sierpnia 2016 roku wystartowało 18 pięcioosobowych drużyn z województw mazowieckiego, łódzkiego i kujawsko-pomorskiego. Zawodnicy uczestniczyli również w szkoleniach: z kwalifikowanej pierwszej pomocy, musztry, zabezpieczania lądowiska dla śmigłowca LPR, kierowania ruchem drogowym oraz gaszenia pożaru w mobilnym trenerze. Ponadto pokonywali tor przeszkód, wchodzili na samą górę ścianki wspinaczkowej oraz sprawdzali swoją kondycję fizyczną w parku linowym. Jedną z atrakcji spotkania był pokaz gaszenia pożaru mgłą przygotowany przez Ochotniczą Straż Pożarną w Żychlinie. Zwycięzcami tegorocznych mistrzostw została Ochotnicza Straż Pożarna w Łowiczu. Z kolei Grand Prix otrzymała OSP Falenty.

W dniach 16-18 września 2016 roku w Licheniu Starym odbyły się jubileuszowe X Mistrzostwa Polski Strażaków Ochotników w Ratownictwie Wodnym i Powodziowym. W zawodach uczestniczyły 44 załogi OSP, w tym 5 załóg kobiecych. Rywalizacja przebiegała w 7 konkurencjach podstawowych (budowa wału przeciwpowodziowego, rzuty ratownicze kołem i rzutką, ratowanie zagrożonego przez powódź przy użyciu łodzi motorowej, ratowanie tonącego przy użyciu łodzi wiosłowej i spektakularny slalom łodzi motorowych). Rozegrano również konkurencję specjalną Water Fighters. Wszystkie konkurencje są skonstruowane tak, by ich przebieg i wykonanie odzwierciedlały rzeczywiste warunki, w jakich strażacy-ratownicy prowadzą akcje ratownicze. Mistrzem Polski w Klasyfikacji Generalnej po raz piąty z rzędu została załoga OSP Licheń Stary I. Kolejne miejsca podium zajęły załogi OSP Wilczyn oraz OSP Licheń Stary II z województwa wielkopolskiego. Najlepszą załogą kobiecą była OSP Licheń Stary. Konkurencję specjalną Water Fighters wygrali strażacy ratownicy z OSP Kuligów (woj. mazowieckie).

W dniu 10 grudnia 2016 roku odbył się VIII Barbórkowy Turniej Strażaków i Ratowników współorganizowanym przez Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP. W tej edycji wystartowały drużyny ochotniczych i zawodowych straży pożarnych, a także ratowników z Kopalni Soli w Wieliczce. Turniej ma na celu popularyzowanie dbałości o rozwój fizyczny i kondycję wśród czynnych strażaków ratowników oraz propagowanie zasad prawidłowego umundurowania oraz postępowania podczas pracy w aparatach ochrony dróg oddechowych stosowanych podczas akcji ratowniczo-gaśniczych.

W 2016 roku we współpracy z Federacją Zielonych „GAJA” odbyły się szkolenia w internetowych Centrach Kształcenia zlokalizowanych w OSP w zakresie bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest. W sumie przeprowadzono 40 szkoleń dla 742 strażaków. 713 strażaków uzyskało certyfikaty zgodnie z wymogami Państwowej Inspekcji Pracy umożliwiające im wykonywanie prac związanych z dostępem do azbestu. Program szkoleń był przygotowany zgodnie z Załącznikiem „Program szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” *do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 roku w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów* (Dz. U. Nr 216 poz. 1824).

Związek OSP RP w ramach zadań statutowych prowadzi również działalność związaną z wychowaniem dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem wychowania dla bezpieczeństwa. Działania w tym zakresie są realizowane poprzez organizowanie zbiórek szkoleniowych z członkami młodzieżowych drużyn pożarniczych, przygotowaniem ich do udziału w zawodach sportowo-pożarniczych czy obozach szkoleniowo-wypoczynkowych. Zadanie to realizowane przez Związek OSP RP, jak i same ochotnicze straże pożarne, jest skierowane nie tylko do członków młodzieżowych drużyn pożarniczych, ale również do dzieci i młodzieży nie zrzeszonej w drużynach MDP. Działalność ta odbywa poprzez organizowanie pogadanek, pokazów, konkursów i innych form działalności w przedszkolach, szkołach, remizach i innych placówkach.

Działania Związku OSP RP skierowane do dzieci i młodzieży w roku 2016:

- szkolenia dla 5.883 członków młodzieżowych drużyn pożarniczych zakończone wydaniem zaświadczeń,
- szkolenia dla 800 dowódców młodzieżowych drużyn pożarniczych zakończone wydaniem zaświadczeń,
- szkolenia realizowane na obozach szkoleniowo-wypoczynkowych.

Związek OSP RP wsparł w roku 2016 organizację obozów na terenie Polski, w których udział wzięło 5.553 członków MDP oraz za granicą w liczbie 777 członków MDP. Podczas obozów szkoleniowo-wypoczynkowych realizowane były szkolenia zgodnie z programem w zakresie członków i dowódców młodzieżowych drużyn pożarniczych.

W 2016 roku Związek OSP RP kontynuował, rozpoczęty w 2011 roku, program zakupu mobilnych ścianek wspinaczkowych. Korzystają z nich strażacy biorący udział w akcjach na obiektach wysokich i wysokościowych, które są poza zasięgiem drabin i podnośników, akcji na obiektach przyrody (jak drzewa, ściany skalne, rozpadliska, wąwozy, jaskinie), a także akcji na konstrukcjach i instalacjach przemysłowych (kominy, maszty, wieże, studnie, szyby). Wielogodzinne treningi na ściankach wspinaczkowych pozwalają w czasie realnych działań maksymalnie skrócić czas dotarcia do uszkodzonego zachowując bezpieczeństwo ratowników. Takie przygotowanie wpływa na lepsze zaplanowanie akcji ratunkowej na wysokości maksymalizując jej skuteczność. Zaletą tego rodzaju treningu jest również zainteresowanie młodzieży tematyką ratownictwa, jak również zwiększania ich sprawności

fizycznej. Zdobyte środki pozwoliły na zakup w 2016 roku kolejnych 2 mobilnych zestawów, które trafiły do OSP na terenie województw: dolnośląskiego i zachodniopomorskiego.

Kierunek 2.2. Pogłębienie współpracy pomiędzy wszystkimi państwowymi jednostkami oraz organizacjami społecznymi winno doprowadzić do bardziej ekonomicznego wykorzystania środków transportu i personelu go obsługującego, w szczególności w przypadkach, gdy niezbędne jest wsparcie działań ratowniczych prowadzonych z ziemi działaniami przy użyciu helikoptera.

Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe zakończyło w marcu 2016 roku remont generalny śmigłowca ratowniczego TOPR umożliwiający jego wykorzystanie przez najbliższe 7-9 lat. Dzięki temu śmigłowiec ratowniczy TOPR uzyskał pełną sprawność do realizacji zadań ratownictwa górskiego na lata 2015–2024. Dodatkowo w kwietniu 2016 roku zakończono remont dźwigu ratowniczego – pokładowego umożliwiającego wykonywanie operacji ratowniczych z użyciem śmigłowca będącego w zawisie. W najbliższych latach w dalszym ciągu będą realizowane wymagane przepisami prace techniczne dla utrzymania pełnej sprawności technicznej śmigłowca w ramach realizacji zadań zleconych przez MSWiA.

Kierunek 2.3. Sprawne i efektywne wykorzystanie potencjału pozarządowych organizacji ratowniczych w niesieniu różnego rodzaju pomocy

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej przeprowadził analizę danych (wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku) otrzymanych z poziomu województw, w tym danych dotyczących średniego wieku samochodu specjalnego ratownictwa technicznego użytkowanego w jednostkach ochotniczych straży pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. W efekcie dokonano wyliczenia mierników, w ramach czego wyliczono również średni wiek samochodu specjalnego ratownictwa technicznego w OSP w KSRG, który wynosi 13,4 lat. Analiza została wykonana w I kwartale 2016 roku

Wartym podkreślenia jest też inny wymiar niesienia pomocy przez ratowników i ich szczególny potencjał. W dniu 26 lutego 2016 roku w siedzibie Zarządu Głównego Polskiego Czerwonego Krzyża w Warszawie odbyło się podsumowanie X edycji Programu „Strażacy w honorowym Krwiodawstwie Ognisty Ratownik – Gorąca Krew”. Organizatorami programu od kilku lat są: Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP, Polski Czerwony Krzyż i Państwowa Straż Pożarna. Od początku realizacji programu postawiono cel: dotarcie z promocją i organizacją honorowego krwiodawstwa do lokalnych środowisk poprzez jednostki strażackie w całym kraju oraz poprawę zaopatrzenia służby zdrowia w krew. Pierwsza, pilotażowa edycja „Ognistego Ratownika” trwała tylko od października do grudnia 2006 roku, a zaowocowała pozyskaniem 1.300 litrów krwi. Podsumowanie Programu w ostatnich latach:

- 2010 – 6.162 l,
- 2011 – 5.592 l,

- 2012 – 5.600 l,
- 2013 – 7.982 l,
- 2014 – 7.600 l,
- 2015 – 9.344 l.
- 2016 – 7.260 l.

W sumie udało się pozyskać w podanych latach 49.540 litrów krwi dla chorych, ofiar wypadków, dla wszystkich, którzy mogą jej potrzebować – od strażaków i osób przez nich zachęconych do akcji.

Do XI edycji Programu w 2016 roku przystąpiło:

- 53 jednostek PSP,
- 190 jednostek OSP.

W sumie 3.177 strażaków oddawało krew i promowało ideę honorowego krwiodawstwa w 2016 roku.

Kierunek 2.4. Opracowywanie nowych technologii i rozwiązań technicznych wzmacniających bezpieczeństwo działań ratowników i niezawodność urządzeń technicznych.

Komendant Główny Policji realizował zadanie zapewnienia jednolitej cyfrowej łączności dla służb i podmiotów ratowniczych. W ramach przyjętego przez Policję w październiku 2015 projektu pn. „Integracja Środków Łączności”, w 2016 roku zostały zakończone testy akceptacyjne wybudowanej infrastruktury cyfrowego systemu łączności radiowej TETRA dla obszaru 0,366% powierzchni kraju (dla miast: Warszawa, Kraków, Szczecin). Budowa na obszarze kraju technologicznie jednolitego cyfrowego systemu łączności radiowej, w oparciu o standard ETSI TETRA z wykorzystaniem sieci szkieletowej ogólnokrajowej sieci teleinformatycznej OST-112, umożliwiającego wdrożenie jednolitej cyfrowej łączności radiowej dla służb i podmiotów ratowniczych. Określenie terminem objęcia jednolitym systemem cyfrowej łączności radiowej obszaru całego kraju nie jest możliwe z uwagi na brak zapewnienia środków dla realizacji przedmiotowego zadania. Zagadnienie to jest związane z przedmiotem działań zespołu powołanego zarządzeniem nr 67 Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Ogólnokrajowego Cyfrowego Systemu Łączności Radiowej (OCSŁR). Na obecnym etapie realizacja zdania, infrastruktura systemu TETRA, wybudowana na obszarze m. Warszawa, Kraków, Szczecin, umożliwia włączenie do tego systemu abonentów służb i podmiotów ratowniczych.

Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej – Państwowy Instytut Badawczy (CNBOP-PIB) zrealizowało w 2016 roku 35 szkoleń dla 875 projektantów, instalatorów, konserwatorów zabezpieczeń w ochronie przeciwpożarowej oraz rzeczoznawców, a także 15 przedsięwzięć wspierających podmioty nadzorowane przez MSWiA (szkolenia zleczone), w których w sumie udział wzięło 234 uczestników. Ponadto, zrealizowano 4 przedsięwzięcia

edukacyjne dla 185 osób oraz 1 adresowane do dzieci i młodzieży szkolnej w XX Festiwalu Nauki 2016. W ramach Festiwalu CNBOP-PIB przygotowało 5 lekcji festiwalowych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Lekcje odbyły się w dniach 26 do 30 września 2016 roku pod hasłem „ZAGROŻENIE – ale jakie?”.

Realizacja celów i kierunków działań PRiOL była realizowana przez CNBOP-PIB w 2016 roku również poprzez udział, organizację lub współorganizację w sumie 10 konferencji naukowych, 6 wystaw krajowych i międzynarodowych, 4 przedsięwzięć mających na celu wymianę doświadczeń i integrację środowiska naukowego i praktyków w obszarach ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności, a także poprzez udział pracowników CNBOP-PIB w 26 przedsięwzięciach, podczas których prezentowali oni wyniki badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie bezpieczeństwa pożarowego i ochrony ludności. CNBOP-PIB prowadziło również działalność wydawniczą. Publikacje CNBOP-PIB stanowią materiał źródłowy w procesie doskonalenia zawodowego ratowników zarówno PSP, jak i OSP. W sumie w roku 2016 wydano 7 publikacji zwartych, 7 standardów oraz 2 wytyczne.

CNBOP-PIB realizuje projekt badawczy nr 65/BC/CNBOP-PIB/NCBR/2016-2018 pn. „Program do oceny ryzyka wystąpienia awarii w obiektach przemysłowych stwarzających zagrożenie poza swoim terenem”. Projekt realizowany jest przy współpracy m.in. z Narodowym Centrum Badań Jądrowych oraz Politechniką Warszawską. W 2016 roku w ramach projektu zrealizowano:

- przegląd literatury w zakresie kontroli ryzyka i metod zarządzania bezpieczeństwem procesowym oraz przeprowadzenie analizy w zakresie kryteriów akceptowalności ryzyka; opracowano kryteria akceptacji ryzyka na potrzeby funkcjonowania narzędzia informatycznego,
- przegląd obowiązujących norm prawnych i technicznych w zakresie systemów zarządzania bezpieczeństwem (ryzykiem) oraz zapewnienia bezpieczeństwa procesowego,
- opracowanie słownika definicji związanych z bezpieczeństwem procesowym,
- wypracowanie rekomendacji prawnych dotyczących zagospodarowania przestrzennego w kontekście zakładów przemysłowych na podstawie wyników oceny ryzyka wystąpienia awarii w obiektach przemysłowych uzyskanych z opracowanego w projekcie programu.

Badania planowane do wykonania w 2017 roku to:

- badania laboratoryjne i poligonowe weryfikujące dane dotyczące zagrożenia substancjami palnymi i wybuchowymi,
- opracowanie danych ilościowych na potrzeby weryfikacji i walidacji wyników tworzonego narzędzia informatycznego.

Zostanie opracowany program do oceny ryzyka w zakładach stwarzających zagrożenie poza swoim terenem, przy wykorzystaniu metod analizy ryzyka. Efektem tego będzie określenie metodyk identyfikacji i określania kluczowych parametrów awarii i ich skutków, identyfikacji scenariuszy awaryjnych, oceny ryzyka obszarowego, identyfikacji efektu domino. Zostaną przedstawione założenia do narzędzia informatycznego. Termin zakończenia realizacji zadania 2017 roku

CNBOP-PIB realizuje projekt badawczy pn. „Nowoczesne narzędzia inżynierskie do wspomagania decyzji przeznaczone dla dowódców podczas działań ratowniczo-gaśniczych PSP w obiektach budowlanych”. W 2015 roku opracowano:

- środowisko szkoleniowe na platformie Moodle na VIII PGT,
- dokument „Podręcznik użytkownika systemu ICRA” w wersji 3.1 (docelowa wersja w 2016 roku to 3.3);
- model szacujący możliwość utraty nośności przez konstrukcje budowlane na skutek oddziaływania pożaru na VIII PGT;
- model szacujący prawdopodobieństwo przeniesienia się pożaru na sąsiednie budynki na VIII PGT.

W 2016 roku trwała budowa środowiska szkoleniowego na IX PGT. Drogą do udoskonalenia działań służb ratowniczych w trakcie pożarów w obiektach budowlanych jest komputerowe wspomaganie dowódcy w trakcie działań. Zadaniem utworzonego systemu komputerowego jest podniesienie jakości wykonywania operacji informacyjno-decyzyjnych oraz skrócenie czasu akcji ratowniczo-gaśniczych. Efektem realizacji projektu będzie opracowanie jednego z elementów projektowanego systemu – środowiska szkoleniowego, które pozwoli na zapoznanie się użytkowników z systemem i umożliwi wykonanie ćwiczeń teoretycznych. Środowisko szkoleniowe oparte jest na platformie Moodle. Do szkoleń wykorzystywany jest dodatkowo dokument „Podręcznik użytkownika systemu ICRA”. Rok 2016 był ostatnim rokiem realizacji tego projektu.

CNBOP-PIB w konsorcjum m.in. z Akademią Obrony Narodowej oraz Szkołą Główną Służby Pożarniczej współrealizują projekt badawczy pn. „System kompleksowego zabezpieczenia logistycznego wielopodmiotowych akcji”.

W 2016 roku przygotowano demonstrator, plan demonstracji i testowania oraz rozpoczęto demonstrację systemu wsparcia przygotowania i prowadzenia akcji ratowniczych. Efektem końcowym zadania będzie demonstrator technologii zapewniający możliwość wsparcia:

- logistyki w czasie przygotowania do akcji,
- logistyki w czasie akcji wraz z wizualizacją pozycji wybranych zasobów na mapach cyfrowych,
- procesu planowania działań w czasie akcji,
- wspomaganie zarządzania akcją ratowniczą.

Efektem końcowym tego zadania jest wytworzenie platformy dla posadowienia operacyjnego stanowiska dowodzenia i łączności instalacji systemów na platformach (CDMA/LTE C4ISR) wraz z instalacją na wybranych nośnikach ratowniczych. Zadanie zostało zakończone zgodnie z planem w 2016 roku.

CNBOP-PIB realizuje także projekt badawczy pn. „Opracowanie sylwetki sensomotorycznej oraz procedury badań wydolnościowych ratowników KSRG w wystandardyzowanych czynnościach ratowniczych”. Zadanie realizowane jest we współpracy z AWF, SA PSP w Krakowie, SGSP oraz WIML. W latach 2015-2016 realizowano zadania polegające na ocenie wypadkowości u strażaków związanej z różnymi rodzajami działań ratowniczych oraz ocenie użytecznej stosowanych przez strażaków środków ochrony osobistej. Wypracowanie

kryteriów oceny możliwości sensomotorycznych ratowników KSRG w kontekście optymalizacji doboru indywidualnych środków ochrony osobistej do warunków realizacji czynności ratowniczych, a także zagrożenia związane z awariami substancji toksycznych i palnych, stanowią punkt wyjścia w określaniu poziomu bezpieczeństwa ratowników biorących udział w działaniu ratowniczym oraz innych uczestników awarii. Bezpieczeństwo ratowników jest ściśle związane z zapewnieniem im odpowiednich środków ochrony indywidualnej oraz wdrożeniem właściwego systemu badań wydolnościowych podczas określonych czynności ratowniczych. Termin zakończenia realizacji to 2017 rok. Efektem prac będzie przygotowanie kryteriów sylwetki sensomotorycznej ratowników, ocen przyczyn powstawania urazów, obciążeń, a nawet śmierci strażaków podczas akcji. Wytypowane zostaną najczęściej występujące przyczyn obrażeń oraz przyczyn najpoważniejszych obciążeń psychofizycznych. Możliwe będzie określenie charakterystyki użytkowej ochron osobistych biorącej pod uwagę parametry i właściwości użytkowej ochron osobistych z uwzględnieniem ergonomii stosowania.

Centrum opracowało i wydało wytyczne pt. „CNBOP-PIB W-0001 Wydanie 2:2016 Pomieszczenia i miejsca obsługi urządzeń przeciwpożarowych w budynkach - Lokalizacja, warunki wykonania, wyposażenie” przy współpracy z Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Producentów Zabezpieczeń Przeciwpożarowych i Sprzętu Ratowniczego, KW PSP w Gdańsku oraz KM PSP we Wrocławiu. Wytyczne te przeznaczone są dla uczestników procesu inwestycyjnego (w tym architektów i projektantów obiektów budowlanych i systemów zabezpieczeń przeciwpożarowych w obiektach budowlanych, właścicieli i zarządców obiektów, rzeczoznawców ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych) oraz funkcjonariuszy pionów kontrolno-rozpoznawczych Państwowej Straży Pożarnej, jak również producentów wyrobów służących ochronie przeciwpożarowej. Mają na celu wskazanie zasad ujednolicenia projektowania budynków i systemów zabezpieczeń przeciwpożarowych w budynkach pod kątem możliwości skutecznego użycia tych systemów przez służby ratownicze prowadzące działania ratowniczo-gaśnicze. Standaryzacja w zakresie lokalizacji pomieszczeń w budynkach, tak aby były dostępne w łatwy i szybki sposób. Standaryzacja wykonania i wyposażenia tych pomieszczeń, w których znajdować się będą jednostki centralne systemów zabezpieczeń przeciwpożarowych, lub ich wyniesione panele obsługi, mikrofon alarmowy i konsola dźwiękowego systemu ostrzegawczego z mikrofonem dla straży pożarnej, panele sterowania oddymianiem oraz innymi technicznymi systemami zabezpieczeń, które mogą być aktywnie wykorzystywane przez ratowników do działań ratowniczych i ewakuacji osób z budynków. Wpłyne to korzystnie na czas i skuteczność działań ratowniczych prowadzonych w budynkach. Poprzez poprawę dostępu do elementów sterowania i sygnalizacji technicznych systemów zabezpieczeń przeciwpożarowych zwiększy się częstotliwość i faktyczne możliwości ich używania przez służby ratownicze w warunkach zagrożenia.

CNBOP-PIB opracowało i wydało wytyczne pt. „CNBOP-PIB W-0003:2016 Systemy oddymiania klatek schodowych” we współpracy z ekspertami zewnętrznymi (pracownicy naukowcy Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, Politechniki Śląskiej, Politechniki Warszawskiej oraz Przewodniczący Rady Redakcyjnej kwartalnika SITP „Ochrona Przeciwpożarowa”, Dowódca Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 1 w Sosnowcu oraz

przedstawiciel firmy ARDOR). Wytyczne przeznaczone są dla uczestników procesu inwestycyjnego, w tym architektów i projektantów systemów zabezpieczeń przeciwpożarowych w obiektach budowlanych, właścicieli i zarządców tych obiektów, rzeczoznawców ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych, oraz funkcjonariuszy pionu kontrolno-rozpoznawczego Państwowej Straży Pożarnej, jak również dla producentów wyrobów służących ochronie przeciwpożarowej. Niniejsze wytyczne mają na celu wskazanie propozycji zasad ujednoczenia projektowania systemów zabezpieczeń przeciwpożarowych w budynkach pod kątem możliwości skutecznego użycia tych systemów podczas ewakuacji, a także ich wykorzystania przez służby ratownicze prowadzące działania ratowniczo-gaśnicze.

W dniach 2-3 lutego 2016 roku CNBOP-PIB zorganizowało międzynarodową konferencję naukową „Kierunki międzynarodowej współpracy naukowo-badawczej na rzecz poprawy bezpieczeństwa powszechnego”. W konferencji uczestniczyli KGSP, SGSP, Lwowski Państwowy Uniwersytet Bezpieczeństwa Życia, Instytut Badań Pożarniczych (Litwa), Służba Pożarnicza – Ratownicza (Łotwa), Instytut Dowódczo-Inżynieryjny Ministerstwa ds. Sytuacji Nadzwyczajnych (Białoruś). W trakcie konferencji określono wspólnie obszary rozwoju współpracy międzynarodowej z udziałem wszystkich podmiotów reprezentowanych w czasie konferencji, tj.: powódzie, metodyki analizy ryzyka, pożary lasów (w tym współpraca w ramach Komisji CTIF), Unijny Mechanizm Ochrony Ludności, statystyki pożarów (również do wykorzystania CTIF, NORDSTAT, MSB – celem porównywalności danych). Określono potencjalne źródła finansowania rozwoju współpracy oraz podjęto decyzję o powołaniu międzynarodowej Rady Naukowej, która będzie miała na celu działania umożliwiające rozwój zainicjowanej współpracy.

CNBOP-PIB realizuje projekt badawczy nr 067/DB/CNBOP-PIB/E+/2014-2016 „FireMind: Development of an interactive computer-based software tool for assessing and training FireGround Situation Awareness and decision-making” we współpracy z Uniwersytetem Gloucestershire (Wielka Brytania), Gloucestershire Fire and Rescue Service (Wielka Brytania), Falck Denmark (Dania), Fire and Rescue Service Frankfurt (Niemcy), IFV Brandweeraacademie (Holandia), Provincie Limburg (Belgia).

W 2016 roku:

- opracowano i przetestowano scenariusze akcji ratowniczo-gaśniczych przygotowanych w ramach projektu wśród strażaków z użyciem narzędzia FireMind;
- opracowano wyniki badania i przygotowano materiał podsumowujący przeprowadzone testy;
- uczestniczono w konferencji podsumowującej wyniki prac przez poszczególnych partnerów;
- przygotowano artykuły na temat efektów realizacji projektu do publikacji z dziedziny pożarnictwa.

Zadanie realizowano jest poprzez stworzenie interaktywnych zasobów w postaci interaktywnego narzędzia „FireMind”. Zasoby będą mogły być używane przez strażaków lub przez trenerów kadry ratowniczo-gaśniczej. Narzędzie umożliwi prowadzenie realistycznych symulacji działań i otrzymywanie natychmiastowej informacji zwrotnej na temat ich

świadomości decyzji, a także otrzymanie wytycznych dla poprawy samokontroli świadomości aktualnej sytuacji. „FireMind” umożliwi naukę podejmowania właściwych decyzji pod presją czasu i w trudnych warunkach, co jest niezwykle ważne w pracy strażaka-ratownika. Efektem projektu będzie stworzenie modelu opartego na tzw. podejściu FireMind. Będzie go można zastosować w sytuacjach podejmowania decyzji pod presją czasu i w skrajnie trudnych warunkach. Realizacja projektu wpłynie na zwiększenie efektywności szkolenia strażaków. Projekt realizowany był do 2016 roku.

CNBOP-PIB realizuje także projekt badawczy nr 057/BS/CNBOP-PIB/MNiSW/2015 pn. „Metody badawcze pojazdów pożarniczych oraz narzędzi i sprzętu pożarniczego.” Jednym z zadań badawczych jest zadanie pn. „Metody badania skuteczności amortyzacji skokochronów”. W roku 2016 zrealizowano zadania:

- wykonywanie manekina testowego z czujnikami przeciążenia,
- opracowanie systemu pomiarowego (system łączności, system rejestracji danych),
- walidacja systemu.

W pracy zostały określone przeciążenia, jakim poddawane jest ciało człowieka w czasie upadku na skokochron z wysokości do 25 m. Ponadto określono wpływ wysokości zeskoku na zdolność skokochronów do tłumienia przeciążeń. Określone zostały również rekomendacje do zmian w wymaganiach dla skokochronów w celu optymalizacji konstrukcji i poprawy bezpieczeństwa ratowników i osób ratowanych. Projekt realizowany jest od 2016 roku.

Zadania planowane do wykonania w 2017 roku:

- badania stanowiskowe z użyciem manekina oraz systemu rejestracji transmisji danych w celu wyznaczenia przeciążeń oddziałujących na ciało człowieka w czasie upadku na skokochron z wysokości do 25 m (dla dostępnych na rynku polskim rozwiązań skokochronów),
- badania stanowiskowe w celu określenia wpływu wysokości zeskoku na zdolność skokochronów do tłumienia przeciążeń,
- opracowanie rekomendacji do zmian w wymaganiach na podstawie przeprowadzonych badań naukowych i uzyskanych wyników.

Zaplanowana budowa stanowiska badawczego (manekina testowego) do wyznaczania przeciążeń w obszarze głowy, klatki piersiowej oraz miednicy, występujących w czasie skoku na skokochron jest pierwszą tego typu w Europie. Skutkiem realizacji tego zadania będzie opracowanie systemu pomiarowego (manekin, system łączności, system rejestracji danych). Planowany termin zakończenia działań to 2017 rok.

Projekt badawczy pt. „Opracowanie innowacyjnego systemu stanowisk do badań ochron osobistych” prowadzony jest m.in. przez CNBOP-PIB i Szkołę Aspirantów PSP w Krakowie. W 2016 roku opracowano metodologię badań parametrów cieplnych ochron osobistych, dokonano wyboru krytycznych wartości parametrów służących ocenie skuteczności ochron osobistych. Wykonano i testowano stanowiska do badań ochron osobistych do ponadnormatywnych badań próbek oraz materiałów wykorzystywanych w produkcji ochron osobistych. Termin zakończenia realizacji projektu to 2016 rok. Wykonane stanowiska pozwoliły na przeprowadzanie badań statycznych i dynamicznych materiałów

z uwzględnieniem oddziaływań termicznych oraz płomienia. Będą przeprowadzane serie badań materiałów i zestawów materiałów ochron osobistych strażaka. Opracowane zostały modele fizyczne i matematyczne transportu ciepła i wilgoci w elementach ochron osobistych z uwzględnieniem różnych materiałów oraz możliwych konfiguracji.

CNBOP-PIB realizuje projekt badawczy pn. „Opracowanie metodologii stałego nadzoru eksploatacji wybranych obszarów wyposażenia straży pożarnej w zakresie niezawodności i skuteczności działania”, we współpracy ze SGSP, CMGI Sp. z o.o., MLabs Sp. z o.o., Teldat. W 2016 roku:

- kontynuowano i zakończono próby przyspieszonego starzenia, określenia wartości parametrów diagnostycznych,
- zebrano i dokonano analizy wyników z prób starzeniowych wraz z przygotowaniem rekomendacji,
- opracowano wymagania, rekomendacje i wytyczne w celu doskonalenia sprzętu oraz aktualizacji wymagań techniczno-użytkowych,
- opracowano procedury badawcze i dokumentację do stanowisk badawczych, przeprowadzono badanie przyspieszonego starzenia,
- dokonano doboru parametrów do monitorowania – budowa lokalnego środowiska badawczego

Projekt zakończono w 2016 roku. Efektem jest stworzenie demonstratora technologii-systemu teleinformatycznego zbierającego i przetwarzającego dane oraz wspierającego zadania logistyczne w zakresie zarządzania eksploatacją, wykorzystaniem, serwisowaniem oraz zakupów sprzętu ratowniczego. System zawiera także bazę świadectw dopuszczeń wydawanych przez CNBOP-PIB w celu wyeliminowania z eksploatacji sprzętu bez wymaganych świadectw. Opracowane zostały metody stałego monitoringu eksploatacji wybranych obszarów wyposażenia straży pożarnej w zakresie niezawodności i skuteczności działania. System umożliwi rejestrację zmian parametrów w czasie eksploatacji, zbieranie wymagań i oczekiwań użytkowników, śledzenie rozwoju materiałów i technologii. Dzięki temu możliwa będzie analiza uzyskanych danych w celu określenia grup wyposażenia, wymagających doskonalenia i poprawy jakości oraz niezbędnych kierunków rozwoju. Uzyskane wyniki pozwolą na doskonalenie istniejących i opracowanie nowych konstrukcji wyposażenia.

CNBOP-PIB realizuje projekt badawczy nr 016/BC/CNBOP-PIB/MNiSW/2011-2016 pn. „Określenie zakresu stosowania i przydatności nowoczesnych preparatów chemicznych w akcjach ratowniczo-gaśniczych”. W 2016 roku zakupiono stanowiska do badania wielkości cząstek układów koloidalnych, obiektywów do mikroskopu do obserwacji materiałów w polu ciemnym oraz wykonano badania właściwości układów koloidalnych. Określono wpływ preparatów chemicznych stosowanych podczas akcji ratowniczo-gaśniczych na zjawisko korozji stosowanego sprzętu oraz określono właściwości pianotwórcze i dyspergujące podstawowych składników preparatów chemicznych stosowanych przez jednostki ratowniczo-gaśnicze. Podjęto badania wpływu warunków przechowywania na chłonność sorbentów oraz badania wpływu morfologii na chłonność sorbentów. Określono wpływ produktów olejowych na nawierzchnię asfaltową. Ponadto zakupiono stanowiska do badania

wielkości cząstek układów koloidalnych, obiektów do mikroskopu do obserwacji materiałów w polu ciemnym i wykonano badania właściwości układów koloidalnych. Projekt zakończono w 2016 roku. Dzięki realizacji projektu nastąpiła optymalizacja wykorzystania środków gaśniczych i neutralizujących oraz wskazanie nowych możliwości ich wykorzystania. Wprowadzone zostały nowe metody badawcze. Wyniki realizacji tematu planuje się przedstawić na konferencjach i seminariach, przewiduje się również opublikowanie wyników w czasopiśmie branżowych i naukowych.

CNBOP-PIB realizuje projekt badawczy nr 025/BW/CNBOP-PIB/MNiSW/2012-2017 pn. „Badania reakcji na ogień wyrobów budowlanych, wyposażenia wnętrz i kabli”. W 2016 roku na już istniejących stanowiskach badawczych określono szereg parametrów pożarowych charakteryzujących materiały oraz wartości poszczególnych parametrów na szybkość rozwoju pożaru w pomieszczeniu. Przeprowadzone zostały badania umożliwiające określenie korelacji pomiędzy wynikami poszczególnych badanych parametrów w eksperymentach w małej i średniej skali. Badano także palność cienkich przewodów i kabli bez ochrony specjalnej stosowanych w obwodach zabezpieczających wg wymagań PN-EN 50200 oraz badano te same kable w celu określenia ich klasy reakcji na ogień wg PN-EN 13501-6. Takie ujęcie zagadnienia pozwoli odpowiedzieć na pytanie, czy kable posiadające klasę PH, zgodnie z powszechnym przekonaniem, mają wpływ na dynamikę rozwoju pożaru w pomieszczeniach i obiektach. Badania kabli i przewodów w zakresie reakcji na ogień, w tym badania dymotwórczości, konduktywności, kwasowości pozwoliły na określenie stwarzanego przez nie zagrożenia zarówno dla obiektu budowlanego jak i jego użytkowników. W ramach zaplanowanych prac zostały wykonane prace konstrukcyjne:

- wytworzenie stanowiska do badań transmitancji światła,
- urządzenia do pomiarów temperatur w warunkach pożarów rzeczywistych,
- stanowisko do badania toksyczności produktów rozkładu termicznego (FTIR).

CNBOP-PIB realizuje projekt badawczy nr 066/DA/CNBOP-PIB/NCBR/2016-2018 pn. „Opracowanie innowacyjnego systemu zarządzania bezpieczeństwem obiektów zabytkowych w zurbanizowanych centrach miast”. W 2016 roku opracowane zostały założenia modelu szkolenia i doskonalenia operacyjnego służb ratowniczych oraz wypracowano, w drodze analizy, rozwiązania systemu opiniowania i potencjalnej certyfikacji rozwiązań organizacyjnych i technicznych obiektów zabytkowych.

W 2017 roku CNBOP-PIB będzie uczestniczył jako partner w zadaniu pt. „Opracowanie systemów sensorów aktywnych i pasywnych wspomagających proces ewakuacji i logistyki ewakuowanych dóbr”. Stworzony zostanie innowacyjny, teleinformatyczny system wspomagania zarządzania bezpieczeństwem w kontekście podniesienia poziomu bezpieczeństwa kompleksów obiektów zabytkowych, ze szczególnym uwzględnieniem wszelkich barier i specyficznych uwarunkowań terenowych. Planowany termin zakończenia realizacji zadania to 2018 rok.

CNBOP-PIB realizuje projekt badawczy nr 017/BC/CNBOP-PIB/MNiSW/2011-2016 pn. „Badania parametrów sprzętu podręcznego mających decydujące znaczenie dla efektywności stosowania podczas działań gaśniczych”. W 2016 roku zbudowano stanowiska badawczego do odporności gaśnic przenośnych na udar wg PN-EN 3-9 i zmodernizowano

stanowiska w przypadku zmian normowych. Ponadto, wykonano badanie wytrzymałości materiałów stosowanych w sprzęcie gaśniczym oraz w wyrobach chroniących przed pożarem, np. ochron osobistych, ubrań żaroodpornych. Określenie rzeczywistej efektywności działania i trwałości podczas użytkowania podręcznego sprzętu gaśniczego. Projekt został zakończony w 2016 roku. W efekcie realizacji tego projektu dostosowano metody badawczych do wymagań IMO. Opracowano metody badania gaśnic aerzolowych i udoskonalono metody badania gaśnic przenośnych, przewoźnych i koców gaśniczych w zakresie spełnienia wymagań odpowiednich norm europejskich. Efektem prac będzie wypracowanie standardu koców gaśniczych. Wyniki realizacji tematu planuje się przedstawić na konferencjach i seminariach, przewiduje się również opublikowanie wyników w czasopiśmie branżowych i naukowych.

CNBOP-PIB realizuje projekt badawczy nr 063/BS/CNBOP-PIB/NCBR/2014-2017 pn. „Innowacyjne rozwiązania metod stabilizowania konstrukcji budowlanych i technologicznych w warunkach działań ratowniczych podczas likwidacji skutków katastrofy budowlanej”. Partnerem w tym projekcie oprócz CNBOP jest Szkoła Aspirantów PSP w Krakowie. Zakres prac zrealizowanych w 2016 roku:

- określenie warunków brzegowych planowanych do wprowadzenia w wirtualnym symulatorze obejmujących zbiór scenariuszy zdarzeń dla różnych typów stabilizacji,
- zdefiniowanie liczby zdarzeń proponowanych dla każdego rodzaju stabilizacji w oparciu dotychczasowe opracowania ze zdarzeń krajowych i międzynarodowych,
- przygotowanie zestawów ćwiczeń w oparciu o scenariusze zdarzeń dla poziomu podstawowego i specjalistycznego, opracowanie konspektów ćwiczeń, przygotowanie danych obliczeniowych niezbędnych do prawidłowej pracy systemu, opracowanie funkcjonalności systemu edukacyjnego,
- zdefiniowanie potrzeb szkoleniowych dopasowanych do systemu edukacyjnego wraz z programami szkolenia oraz wskazanie konkretnych pozycji literaturowych zidentyfikowanych we wcześniejszych etapach projektu,
- przygotowanie materiałów dydaktycznych zgodnie z przedstawioną specyfikacją (etap III), w tym filmów, rysunków, zdjęć, charakterystyk podpór bez naruszenia prawa własności intelektualnej, stworzono 25 własnych materiałów dydaktycznych.

W projekcie przewidziano doskonalenie wszechstronnej analizy destabilizacji materiałowej i konstrukcyjnej w oparciu o dotychczasowe sytuacje krytyczne występujące podczas katastrof budowlanych i awarii. Szczególne znaczenie będą miały wnioski z opisów i analizy doświadczeń z działań grup poszukiwawczo-ratowniczych oraz uznane osiągnięcia ekspertów z zakresu ochrony ludności. W oparciu o przyjętą systematykę (publikacje o wymiarze monograficznym) i doświadczenie ratownicze wypracowane zostaną koncepcje rozwiązań o charakterze nowatorskim. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na uwarunkowania krajowych zagrożeń utraty stateczności obiektów i opracowanie w odniesieniu do takich zagrożeń metod i rozwiązań systemów materiałowych i sprzętowych. W założeniu mają one znaleźć zastosowanie w procesie budowy stanowisk badawczych (z możliwością pomiaru wyselekcjonowanych parametrów krytycznych) i demonstracyjnych na potrzeby wdrożenia w badaniach i edukacji. Efektem bezpośrednim pracy koncepcyjnej będą założenia

konstrukcyjne nowych rozwiązań stabilizacji. Założenia stanowiąc będą dane wejściowe do projektu systemu i w konsekwencji prototypu wyposażenia zespołu ratowniczego. Wdrożenie systemu i metodologii działań ratowniczych poprzedzić ma badanie i seria eksperymentów ratowniczych w warunkach poligonowych na skonstruowanych stanowiskach demonstracyjno-edukacyjnych. Planowany termin zakończenia projektu to 2017 roku CNBOP-PIB realizuje projekt badawczy nr 058/BW/CNBOP-PIB/MNiSW/2012-2016 pn. „Badanie parametrów wybuchowości substancji palnych”.

Zakres prac w 2016 roku:

- w ramach badań temperatur zapłonu zaplanowano przeprowadzenie badań mieszanin cieczy jonowych. Tetrafluoroboranu didecylometylo-amonowego oraz azotanu (V) didecyldimetylo-amonowego w alkoholu izopropanowym oraz metanolu. Roztwory wykonane w stężeniu wagowym procentowym: 1%, 2%, 5% i 10%. Zmierzono wpływ dodatku cieczy jonowej do izopropanolu i metanolu na temperaturę zapłonu. Badania wykonano na aparacie Abla oraz Cleveland,
- w ramach badań na stanowisku PN-EN 14034 przeprowadzono dalsze badania pyłów przemysłowych,
- stanowisko prężności par –przeprowadzono badania wpływu rozpuszczalnika na prężność par, w ramach badań na stanowisku PN-EN ISO 1716 badania materiałów o wysokim cieplne spalania, badania przebiegów detonacji i deflagracji w kanale 9 m.

Określone zostały parametry fizyczne odpowiadające za właściwości wybuchowe substancji palnych i ich mieszanin oraz decydujących o dynamice zjawiska wybuchu, w tym:

- maksymalne ciśnienie wybuchu,
- maksymalna szybkość przyrostu ciśnienia wybuchu,
- granice wybuchowości,
- prędkości propagacji fali spalania,
- temperatura zapłonu,
- graniczne stężenie tlenu obłoków pyłowych,
- prężność par.

Rozpoznanie mechanizmów decydujących o powstaniu, przebiegu i rozwoju wybuchu pozwoli na poprawę bezpieczeństwa użytkowania substancji palnych poprzez m.in. dobieranie odpowiednich środków zabezpieczeń przeciwwybuchowych czy odciażających wybuch. Projekt zostanie zakończony w 2018 roku. Planowany efekt końcowy przeprowadzonych badań to stworzenie bazy danych parametrów wybuchowości dla wybranych substancji palnych stosowanych w przemyśle. Opracowana baza danych może stanowić materiał źródłowy w procesie doskonalenia zawodowego strażaków-ratowników, jak i być pomocna dla inżynierów przy dobieraniu i projektowaniu zabezpieczeń przed wybuchem, czy urządzeń odciażających wybuchy.

CNBOP-PIB realizuje projekt badawczy nr 061/BC/CNBOP-PIB/NCBR/2014-2017 pn. „Mobilny turbinowy system ratowniczo-gaśniczy” we współpracy m.in. z SGSP oraz Wojskowym Instytutem Chemii i Radiometrii. W 2016 roku przeprowadzono analizę możliwości wykorzystania sprzętu KSRG do aplikowania środków gaśniczych

i neutralizujących, dokonano oceny przydatności armatury pożarniczej do podawania wodnych roztworów środków gaśniczych i dekontaminacyjnych. Oceniono wybrane elementy armatury ze szczególnym uwzględnieniem zasysaczy i dozowników stosowanych w pojazdach pożarniczych. Opracowany i wykonany zostanie demonstrator technologii turbinowego systemu gaśniczego, którego zadaniem jest:

- a) wspieranie akcji gaszenia pożarów dużych instalacji technologicznych, magazynowych oraz działań w czasie pożarów lasów na dużej przestrzeni,
- b) zabezpieczanie infrastruktury krytycznej,
- c) dekontaminacja masowa,
- d) ograniczenie propagacji substancji niebezpiecznych i ich likwidacja.

Zadanie realizowane będzie do 2017 roku.

CNBOP-PIB realizuje kolejny projekt badawczy 064/BW/CNBOP-PIB/NCBR/2014-2017 pn. „Opracowanie metod neutralizacji zagrożenia wybuchu wytypowanych zbiorników z gazami technicznymi, w tym alternatywnymi źródłami zasilania w środowisku pożarowym na potrzeby ratowników biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych”. Koniec projektu planowany jest na 2017 rok. Projekt realizowany jest przez konsorcjum złożone z CORONA sp. z o. o., Politechniką Warszawską, Politechniką Gdańską oraz SGSP. W 2016 roku opracowano i przeanalizowano możliwe scenariusze awaryjne dla wybranych zbiorników, butli i wiązek. Na tej podstawie zostały wytypowane poszczególne reprezentatywne zdarzenia awaryjne (RZA), dla których zostały wykonane obliczenia w programach do symulacji zagrożeń (ALOHA, RIZEX-2). Przygotowano wkład do bazy reprezentatywnych scenariuszy awaryjnych. Planuje się, że w 2017 roku zostanie przygotowana analiza wymagań oceny zgodności dla prototypu osłon dla ratowników i izolacji zbiorników – zbiór zasad procesu oceny zgodności, opis procesu certyfikacji, opis niezbędnych badań i testów dopuszczających do użytkowania oraz spis dokumentacji warunkującej pozytywne przejście procesu certyfikacji. Opracowane zostaną zbiorcze wyniki i podsumowanie projektu.

Celem projektu jest opracowanie innowacyjnych technik i systemów usuwania zagrożenia wybuchem wytypowanych zbiorników z gazami technicznymi, w tym alternatywnymi źródłami zasilania w transporcie i magazynowaniu w środowisku pożarowym oraz przygotowanie ujednoliconych zasad postępowania na potrzeby ratowników biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych skutkujące zwiększeniem poziomu ich bezpieczeństwa. W ramach projektu szczegółowej analizie zostaną poddane możliwości zastosowania innowacyjnych technik i całych systemów zabezpieczeń w odniesieniu do zbiorników i ich wiązek jak i ochrony ratownika w postaci osłon i możliwości ich wykorzystania w zależności od fazy rozwoju pożaru, gdyż gazy w środowisku pożarowym stwarzają poważne zagrożenie dla interweniujących służb ratowniczych ze względu na znaczne ryzyko ich wybuchu. Opracowane zostaną metody postępowania uwzględniające możliwości przestrzelenia płaszcza butli przez strzelca oraz dotychczas stosowaną metodę ciągłego chłodzenia wraz z opisem wymaganych intensywności podawanych prądów wodnych. W ramach projektu poddane analizie zostaną systemy zabezpieczenia ratownika w postaci osłon z powłoką polimerową i systemy izolacji zbiorników w celu zabezpieczenia przed oddziaływaniem płomienia w I-jej fazie rozwoju pożaru i możliwości zastosowania pian tłumiących

(izolujących przed nagrzewaniem) oraz pian w celu wytłumienia fali nadciśnienia. Zadanie zostanie zakończone w 2017 roku.

CNBOP-PIB realizuje projekt badawczy nr 055/BL/CNBOP-PIB/7PR/2014-2017 pn. „EmerGent: Emergency Management in Social Media Generation”. CNBOP-PIB przy realizacji tego projektu współpracuje z IES Solutions, Oxford Computer Consultants Ltd. University of Siegen, Tavistock Institute of Human Relations LBG, Western Norway Research Institute, Federation of European Union Fire Officer Associations, European Emergency Number Association ASBL oraz Fire Department of Dortmund. Podczas prac w 2016 roku oceniono wpływ mediów społecznościowych na system zarządzania kryzysowego w sytuacjach nadzwyczajnych oraz oceniono potencjał wykorzystania mediów społecznościowych przez służby ratownicze i służby zarządzania kryzysowego. Przetestowano zaprojektowany system z udziałem przedstawicieli służb (spotkania, dyskusje). Ponownie przedstawiciele CNBOP-PIB brali udział w warsztatach eksperckich na temat potencjału użycia mediów społecznościowych w zarządzaniu kryzysowym oraz w rozpowszechnianiu wyników projektu (wystąpienia na konferencjach naukowych, przygotowanie publikacji dotyczących problematyki projektu). W 2017 roku planuje się, że nastąpi ewaluacja wyników projektu wśród przedstawicieli służb ratowniczych, a wyniki projektu będą upowszechniane podczas wystąpień na konferencjach naukowych, przygotowanie publikacji dotyczących problematyki projektu. Wskazać należy, iż obecnie służby ratownicze oraz komórki odpowiedzialne za zarządzanie kryzysowe w Polsce nie używają mediów społecznościowych w procesie komunikacji ze społeczeństwem w sytuacjach zagrożeń. Próby ich wykorzystania stanowią pojedyncze inicjatywy. Doświadczenia innych państw wskazują jednak na możliwość zastosowania tych narzędzi w poszczególnych fazach zarządzania kryzysowego. Prowadzone badania pozwolą na wskazanie potencjału wykorzystania mediów społecznościowych w sytuacjach kryzysowych dla służb ratowniczych oraz komórek zajmujących się zarządzaniem kryzysowym. Mogą więc przyczynić się do pogłębienia ich wiedzy oraz wzrostu poziomu świadomości na temat roli oraz wpływu mediów społecznościowych w przedmiotowym zakresie. Tym samym posłużą do refleksji nad możliwością ich wykorzystania na rzecz realizacji statutowych zadań. Udział w projekcie międzynarodowym pozwoli na wymianę doświadczeń w zakresie możliwości wykorzystania w Polsce mediów społecznościowych dla potrzeb zarządzania kryzysowego.

Ponadto, CNBOP-PIB w 2016 roku uczestniczyło w ramach upowszechniania dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej w:

1. XX Festiwalu Nauki 2016, CNBOP-PIB przygotowało 5 lekcji festiwalowych dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Lekcje odbyły się pod hasłem „ZAGROŻENIE – ale jakie?” w dniach 26 do 30 września 2016 roku. Zajęcia poprowadzili pracownicy naukowcy z zespołów laboratoriów podnosząc świadomość dzieci i młodzieży o zagrożeniach i ich skutkach, a także przeprowadzili wiele interesujących prezentacji, ciekawych eksperymentów, pokazów działania sprzętu, prezentacji wyposażenia laboratoriów oraz praktycznych warsztatów, które przybliżyły uczniom tajniki nauki oraz wyniki badań prowadzonych w Instytucie,
2. Dni Otwarte Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej dotyczyły zagadnień dopuszczenia wyrobów do stosowania w ochronie przeciwpożarowej,

przepisami, normami oraz certyfikatami dla sprzętu używanego w Straży Pożarnej oraz procedurami certyfikowania sprzętu ratowniczego. Z działalnością instytutu zapoznali się uczniowie:

- II klasa Gimnazjum w Tarnowie o profilu mundurowym, 11 stycznia 2016 roku,
- II Kompania Dziennego Studium Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie, 21 i 22 kwietnia 2016 roku.

Instytut organizował stoisko wystawiennicze, na których prezentował wyniki badań uzyskane podczas realizacji projektów badawczych zgłaszane do konkursów, nagrodzone produkty, ofertę badawczą, działalność szkoleniowa i wydawnictwa CNBOP-PIB:

1. „XXIII Giełda Wynalazków nagrodzonych na światowych wystawach i targach innowacji w 2015 roku”, 24-25 marca 2016 roku Warszawa, Centrum Nauki Kopernik,
2. Międzynarodowe Targi Ochrony Pracy, Pożarnictwa i Ratownictwa SAWO 2016., Poznań, 26-28 kwietnia 2016 roku,
3. XXVI edycji Konkursu „Teraz Polska” IX Edycja Konkursu dla Przedsiębiorstw Innowacyjnych, Warszawa, maj 2016 roku,
4. Międzynarodowe Targi Innowacji Gospodarczych i Naukowych „INTARG 2016”, Kraków, czerwiec 2016 roku,
5. Kongres Pożarnictwa - FIRE|EXPO 2016, 21 lipca 2016 roku Stadion Narodowy, Warszawa,
6. X. Międzynarodowa Warszawska Wystawa Wynalazków „IWIS 2016”, Warszawa, 10-12 października 2016 roku.

Pracownicy CNBOP-PIB uczestniczyli w wymianie doświadczeń i integracji środowiska naukowego i praktyków w obszarach ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności:

1. Prace w ramach grupy eksperckiej ds. zagrożeń pożarowych stwarzanych przez meble tapicerowane w ramach Exchange of Experts in Civil Protection Programme (funded by the European Commission), Miejsce: Arnhem, Holandia, 29.05.2016 roku – 01.06.2016 roku, gospodarz przedsięwzięcia: Institute for Safety in Civil Protection / Instituut Fysieke Veiligheid,
2. Prace w ramach grupy eksperckiej ds. zagrożeń pożarowych stwarzanych przez meble tapicerowane w ramach Exchange of Experts in Civil Protection Programme (funded by the European Commission), 17.10.2016 roku – 22.10.2016 roku, Bilbao, Hiszpania.

Pracownicy Instytutu uczestniczyli w następujących przedsięwzięciach, podczas których m.in. prezentowali wyniki badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie bezpieczeństwa pożarowego i ochrony ludności

1. XIII konferencja naukowa „Szkola Logistyki”, 12 – 15 styczeń 2016 roku, Szczyrk,
2. Konferencja „Ochrona Przeciwpożarowa Obiektów Magazynowych i Produkcyjnych”, 21 styczeń 2016 roku, Warszawa,
3. Kongres Pożarnictwa FIRE|EXPO 2016, 18 luty 2016, Wrocław,

4. XI Międzynarodowa naukowo-praktyczna konferencja młodych naukowców, kursantów oraz studentów we Lwowie pt.: „Problemy i perspektywy rozwoju systemów bezpieczeństwa życia”, 22-24 marca 2016 roku, Lwów, Ukraina,
5. X Międzynarodowa naukowo - praktyczna konferencja na Białorusi „Zapewnienie bezpieczeństwa i życia - Problemy i perspektywy”, 07-08 kwiecień 2016 roku, Mińsk, Białoruś,
6. XIII konferencja naukowo – techniczna „Logistyka, Systemy Transportowe, Bezpieczeństwo w Transporcie”, 11-14 kwietnia 2016 roku, Szczyrk,
7. Konferencja naukowa „Innowacyjne metody badania ochron osobistych”, 19 kwietnia 2016 roku, SGSP, Warszawa,
8. V Włocławskie Sympozjum o Bezpieczeństwie i Higienie Pracy „Literatura, środki audiowizualne oraz multimedialne w praktyce inspektora bezpieczeństwa i higieny pracy”, 7 edycji Festiwalu Nauki, Kultury i Przedsiębiorczości, 23 kwietnia 2016 roku, Włocławek,
9. „11th Conference on performance-based codes and fire safety design methods”, 23-25 maja 2016 roku, Warszawa,
10. „International Fire Investigation Conference”, 24-26 maja 2016, Budapeszt, Węgry,
11. VI Konferencja Naukowa „Materiały Polimerowe Pomerania-Plast 2016”, 7-10 czerwiec 2016 roku, Międzyzdroje,
12. Kongres Pożarnictwa - FIRE|EXPO 2016, 21 lipca 2016 roku Stadion Narodowy, Warszawa,
13. III konferencja naukowa „Logistyka w Ratownictwie”, 6-9 września 2016 roku, Mikołajki,
14. Ogólnopolska Konferencja Techniczna „Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne w aspekcie Dyrektywy Seveso III”, 6-7 września 2016 roku, Wieniec Zdrój,
15. IV Międzynarodową Konferencję "Pożary Wewnętrzne", 19-20 września 2016 roku, Olsztyn,
16. Konferencja „Bezpieczeństwo pożarowe budynków”, 22 września 2016 roku, Warszawa,
17. Konferencja Techniczna „Ochrona przeciwpożarowa w obiektach budowlanych. Instalacje elektryczne, wentylacyjne i gaśnicze - projektowanie, montaż, eksploatacja”, 29 wrzesień 2016, Katowice,
18. Seminarium naukowo-techniczne, „Ochrona przeciwpożarowa w budownictwie", 8-10 października 2016 roku, Zakopane,
19. Kongres Pożarnictwa FIRE Łódź 2016, Konferencja „Bezpieczeństwo pożarowe obiektów”, Łódź, 8 grudnia 2016 roku,
20. Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kierunki międzynarodowej współpracy naukowo-badawczej na rzecz poprawy bezpieczeństwa powszechnego”, 2 lutego 2016 roku, CNBOP-PIB; CNBOP-PIB, KG PSP, Szkoła Główna Służby Pożarniczej,

21. Konferencja Naukowo-Techniczna „Bezpieczna ewakuacja”, 2 czerwca 2016 roku, Expo Silesia uiw Sosnowcu SMAY; SMAY, CNBOP-PIB, Politechnika Warszawska, Politechnika Śląska, ARDOR, SITP,
22. V Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Zarządzanie kryzysowe w Polsce. Kierunki doskonalenia i rozwoju”, 19 maja 2016 roku, Akademia Obrony Narodowej; Akademia Obrony Narodowej, Wojskowa Akademia Techniczna, Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, CNBOP-PIB, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytety Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach,
23. I Konferencja Naukowo-Techniczna „Systemy bezpieczeństwa oraz zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru”, 28-29 kwietnia 2016 roku, Sarbinowo Morskie k. Koszalina; Szkoła Główna Służby Pożarniczej, Politechnika Koszalińska Wydział Inżynierii Lądowej, Środowiska i Geodezji, Komenda Miejska PSP w Koszalinie, Komenda Główna PSP, CNBOP-PIB, Politechnika Warszawska,
24. IX Ogólnopolska Konferencja „Nowoczesne narzędzia informatyczne w przeciwdziałaniu zagrożeniom bezpieczeństwa”, 18.10. 2016 roku, Narodowe Centrum Badań Jądrowych Otwock; Wyższa Szkoła Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide De Gasperi w Józefowie; Wyższa Szkoła Gospodarki Euroregionalnej, Urząd ds. Cudzoziemców, Uniwersytet Rzeszowski, WSPOL w Szczytnie, CNBOP-PIB, Narodowe Centrum Badań Jądrowych, Klub Nowej Gospodarki Powiatu Otwockiego,
25. Konferencja naukowa pn. „Bezpieczeństwo pożarowe obiektów zabytkowych”, zorganizowana w ramach projektu pt.: „Opracowanie innowacyjnego systemu zarządzania bezpieczeństwem obiektów zabytkowych w zurbanizowanych centrach miast” realizowanego przez Konsorcjum Naukowe ze środków finansowych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (konkurs nr 7/2015 na wykonanie projektów w zakresie badań naukowych lub prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa), 13 grudnia 2016 roku, Józefów,
26. Konferencja naukowa pt. „Wspomaganie procesów zarządzania działaniami w Straży Pożarnej” organizowana w ramach projektu badawczo-rozwojowego pt. „Opracowanie metodologii stałego nadzoru eksploatacji wybranych obszarów wyposażenia straży pożarnej w zakresie niezawodności i skuteczności działania”, Józefów, 15 grudnia 2016 roku Organizatorem konferencji było Konsorcjum Naukowo-Przemysłowe realizujące projekt w składzie: Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwożarowej – PIB, Szkoła Główna Służby Pożarniczej (SGSP), MLabs, TELDAT, CMGI,
27. Warsztaty CNBOP-PIB pt. „Dźwiękowe systemy ostrzegawcze – wymagania, podstawowe parametry, dobór podzespołów”, KONGRES POŻARNICTWA - FIRE|EXPO 2016, 21 lipca 2016 roku Stadion Narodowy, Warszawa.

Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie realizuje projekt NCBiR: „Innowacyjny hełm strażacki zintegrowany z obserwacyjnym systemem termowizyjnym i systemem umożliwiającym monitorowanie funkcji życiowych strażaka - ratownika oraz wyjściem do transmisji obrazów i danych do urządzeń zewnętrznych”. Szkoła współpracuje

z Wojskową Akademią Techniczną im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie oraz Przedsiębiorstwem Sprzętu Ochronnego MASKPOL S.A. Projekt realizowany jest od 23 grudnia 2014 roku przez 36 miesięcy. Przedmiotem projektu jest specjalistyczny hełm strażacki zintegrowany z obserwacyjnym systemem termowizyjnym i systemem umożliwiającym monitorowanie funkcji życiowych strażaka-ratownika oraz wyjściem do transmisji obrazów i danych do urządzeń zewnętrznych. Projekt obejmuje przeprowadzenie badań naukowych zintegrowanego prototypu hełmu strażackiego. Celem głównym projektu jest opracowanie prototypu nowoczesnego hełmu strażackiego wykonanego w zaawansowanej technologii wtryskowej, zintegrowanego z obserwacyjnym systemem termowizyjnym oraz wyświetlaniem i transmisją danych takich jak: obraz, temperatura ciała, tętno, temperatura otoczenia. Termin zakończenia realizacji zadania planowany jest na 2017 roku.

CS PSP w Częstochowie realizuje projekt „Integracja i wsparcie procesów zarządzania informacją i optymalizacji decyzji systemu ostrzegania i alarmowania”. Zadanie to realizowane jest we współpracy z Wojskową Akademią Techniczną im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie, Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie oraz HTRC Sp. z o.o. Projekt wykonywany jest od dnia 22 grudnia 2015 roku. Przewidywany okres realizacji projektu wynosi 24 miesiące, termin zakończenia realizacji zadania: 2017 rok. Projekt obejmuje przeprowadzenie badań naukowych opracowanego systemu ostrzegania i alarmowania o zagrożeniach skażeniami (system integracji i wsparcia procesów zarządzania informacją i optymalizacji decyzji). Głównym wynikiem projektu będzie demonstrator systemu WAZkA (system Wsparcia Analiz Zagrożeń Skażeniami i Alarmowania), który składa się z czterech głównych modułów: Modułu Integracyjnego MI1 (do komunikacji, transferu i wstępnej obróbki danych pochodzących z istniejących systemów monitorowania zagrożeń), Modułu Integracyjnego MI2 (do integracji z istniejącymi systemami ostrzegania i alarmowania), Modułu Gromadzenia Danych i Analiz MGDIA (centralny moduł systemu odpowiadający za analizę danych pozyskanych z systemów monitorowania, optymalizację decyzji i generowanie alertów do systemów alarmowania) Modułów Wizualizacji (do prezentacji danych o zagrożeniach). Zostanie opracowana metodyka wykorzystania systemu WAZkA oraz rekomendacje zmian legislacyjnych usprawniających funkcjonowanie systemu wykrywania skażeń i alarmowania. Realizacja projektu przebiega prawidłowo.

Symulatory szkoleniowe w zakresie zwalczania pożarów wewnętrznych to kolejny projekt realizowany przez Centralną Szkołę Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie we współpracy z Centralnym Instytutem Ochrony Pracy – PIB, Wojskową Akademią Techniczną im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie oraz Dynamic Safety Corporation Projekt jest w realizacji od 22 grudnia 2015 roku do 2018 roku. Obejmuje on przeprowadzenie badań naukowych innowacyjnych narzędzi szkoleniowych dla funkcjonariuszy PSP w zakresie zwalczania pożarów wewnętrznych, korzystających z synergii wynikającej z połączenia poprzez platformę integrującą symulatora fizycznego z symulatorami wirtualnymi. Celem projektu jest opracowanie stworzenie wirtualnego i fizycznego systemu szkolenia strażaków i ratowników. Realizacja projektu przebiega prawidłowo.

Centralna Szkoła PSP w Częstochowie we współpracy z Politechniką Warszawską, Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej - PIB, Astri Polska Sp. z o.o., Szender Marcin

MŚP realizuje projekt „Zaawansowane technologie wspomagające przeciwdziałanie zagrożeniom związanymi z powodzią”. Projekt realizowany jest od 22 grudnia 2015 roku do 2018 roku. Projekt obejmuje przeprowadzenie badań naukowych systemu monitorującego wały przeciwpowodziowe z użyciem nieinwazyjnej, latającej bezzałogowej, platformy pomiarowej skanującej z niskiego pułapu lotu i wykorzystaniu zobrażeń lotniczych i satelitarnych. Celem projektu jest opracowanie metodyki wykorzystania stworzonego systemu, program szkoleń oraz propozycje procedur zarządzania ryzykiem powodziowym. Kompleksowy system IT umożliwi gromadzenie, automatyczną analizę danych 3D oraz ich wizualizację dla służb hydrologicznych i specjalistów zarządzania kryzysowego. System umożliwi również geopartycypację w monitoringu wałów przeciwpowodziowych. Jego wdrożenie zapewni efektywne zarządzanie ryzykiem powodziowym, a całość systemu będzie uzupełnieniem dotychczasowych projektów ochrony przeciwpowodziowej. Realizacja projektu przebiega prawidłowo.

Od 2008 roku na potrzeby ochotniczego pożarnictwa i społeczności lokalnych działa platforma e-learningowa stworzona w ramach realizacji dwóch projektów finansowanych ze środków unijnych. W 2008 roku był to projekt Internetowe Centra Edukacyjno-Oświatowe na Wsi, a w 2009 roku projekt „Wioski Internetowe”. Oba projekty tworzyły w remizach ochotniczych straży pożarnych internetowe centra edukacyjno-oświatowe, które uczyły pracy na komputerze, uczyły dostępu do Internetu a także dawały zainteresowanym dostęp do bogatej biblioteki programów e-learningowych przy okazji ucząc, jak z nich korzystać. W ramach projektu „Wioski Internetowe” powstał z inicjatywy Związku Ochotniczych Straży Pożarnych RP specjalistyczny e-learningowy program edukacyjny liczący około 400 godzin dydaktycznych skierowany do strażaków ochotników zawierający moduły edukacyjne szkolenia teoretycznego, zarówno dotyczące szkolenia podstawowego, jak i szkoleń specjalistycznych. Program ten zrealizowało CNBOP. Materiał zawiera również część wiedzy adresowanej do pracowników administracji samorządowej zajmujących się zarządzaniem kryzysowym. Zakres szkoleń umieszczonych na platformie e-learningowej jest w pełni zgodny z „System szkolenia członków ochotniczych straży pożarnych biorących bezpośredni udział

w działaniach ratowniczych”. Program posiada moduły do szkolenia strażaków ochotników zarówno w zakresie szkolenia podstawowego, jak i szkoleń specjalistycznych. Materiał dydaktyczny zawiera cały materiał niezbędny do realizacji części teoretycznej szkolenia dla strażaków ochotników. Zamieszczony jest na platformie internetowej, co pozwala na naukę i poznanie treści przewidzianych programami bez kłopotliwych wyjazdów do często oddalonych od miejsca zamieszkania ośrodków szkoleniowych. Program posiada również moduł opracowany przez administratora systemu pozwalający na zbieranie statystyk zarówno terytorialnych, jak i czasowych, oraz pozwalający na śledzenie postępów osób zarejestrowanych jako uczestnicy szkoleń. W 2016 roku odnotowano następujące dane dotyczące wykorzystania programu:

- zarejestrowanych w 2016 roku nowych użytkowników - 6.856,
- liczba osób przynajmniej jeden raz załogowanych - 9.355,

- zakończonych egzaminów w 2016 - 17.963,
- zakończonych egzaminów z wynikiem 100% - 3.393,
- zakończonych egzaminów z wynikiem większym niż 90% - 7.503,
- zakończonych egzaminów z wynikiem większym niż 80% - 3.941,
- zakończonych egzaminów z wynikiem większym niż 70% - 1.175,
- zakończonych egzaminów z wynikiem większym niż 60% - 861,
- zakończonych egzaminów z wynikiem większym niż 50% - 433.

Statystyki miesięczne wejść na platformę w 2016 roku:

- Styczeń – 2.125,
- Luty – 6.432,
- Marzec – 11.336,
- kwiecień – 9.549,
- Maj – 6.030,
- Czerwiec – 3.827,
- Lipiec – 2.737,
- Sierpień – 4431
- Wrzesień – 11.548,
- Październik – 11.854,
- Listopad – 7.686,
- Grudzień – 2.334.

Spostrzeżenia i trudności w realizacji zadań Celu 2

KG Policji wskazuje, iż zapewnienie jednolitej cyfrowej łączności dla służb i podmiotów ratowniczych napotyka następujące trudności:

1. brak zapewnienia finansowania dla realizacji zadania w odniesieniu do obszaru kraju,
2. niewystarczające zasoby kadrowe Policji, możliwe o wykorzystania przy realizacji zadania,
3. brak podstaw formalno-prawnych do budowy przez Policję jednolitego, w kontekście realizacji zadania, ogólnokrajowego cyfrowego systemu łączności radiowej (OCSLR) dla wszystkich służb i podmiotów ratowniczych, w szczególności dla służb podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji.

ZOSP RP podczas realizacji zleconych zadań publicznych zwraca uwagę na potrzebę:

- wzrostu wynagrodzeń ratowników,
- wprowadzenia uregulowań prawnych w zakresie umożliwienia społecznym ratownikom udziału w działaniach ratowniczych, ćwiczeniach i szkoleniach w ramach czasu pracy,
- zwiększenia liczby etatów ratowniczych,
- wsparcie działań związanych z pozyskaniem nowych ratowników społecznych organizacji i umożliwienie im zdobycia bezpłatnych kwalifikacji ratowniczych w czasie możliwym do udziału przez nich w szkoleniach,

- usunięcie z „Zasad organizacji szkoleń członków ochotniczych straży pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych” nowych elementów organizacyjnych utrudniających bądź uniemożliwiających społecznym ratownikom realizację szkoleń oraz nabywanie kwalifikacji ratowniczych,
- pokrywania kosztów remontów i modernizacji siedzib i dyżurek oraz paliwa,
- pokrywania kosztów remontów i modernizacji siedzib społecznych organizacji ratowniczych oraz paliwa.

Podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa górskiego i wodnego zwracają uwagę na potrzebę:

- wzrostu wynagrodzeń ratowników,
- zwiększenie liczby etatów ratowniczych,
- zwiększenie środków na zadania inwestycyjne,
- zwiększenie wsparcia organów państwowych w egzekwowaniu praw podmiotów uprawnionych do ratownictwa górskiego i wodnego od innych podmiotów w tym też od podmiotów państwowych.

Realizacja zadań w ramach Celu 3 Doskonalenie umiejętności ratowników oraz kadry dydaktycznej i szkoleniowej w zakresie działań ratowniczych, zarówno w aspekcie teoretycznym, jak i praktycznym

Kierunek 3.1. Utrzymanie właściwego poziomu finansowania działań szkoleniowych, dokonanie niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych oraz zakup odpowiednich narzędzi szkoleniowo – dydaktycznych dla ośrodków szkoleniowych, które szkolą służby zawodowe i społeczne organizacje ratownicze

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej opracowuje koncepcję motywacyjnych systemów zatrudnienia kadry instruktorskiej realizującej szkolenia specjalistyczne z zakresu ratownictwa na poziomie centralnym. Zadanie to będzie realizowane także w 2017 roku. W 2016 roku przyjęto i uzgodniono tryb postępowania pozwalający na nagradzanie instruktorów jednak bez formuły sformalizowania w dokumentach służbowych.

W 2016 roku Centralny Ośrodek Analizy Skażeń we współdziałaniu z Centrum Dyspozycyjnego KSWSiA realizował:

- przygotowanie i przeprowadzenie treningu KSWSiA nt. „Działanie wybranych elementów KSWSiA w warunkach zagrożenia skażeniami i skażeń” (8-9 listopada 2016 roku),
- szkolenie dla elementów KSWSiA z terenu województwa świętokrzyskiego z zakresu prognozowania sytuacji skażeń z wykorzystaniem procedur manualnych (18-20 maja 2016 roku),
- przeprowadzenie treningów wymiany informacji za pomocą SI PROMIENÍ w ramach KSWSiA (każdy pierwszy czwartek miesiąca oprócz lipca i sierpnia),
- szkolenie z zakresu funkcjonowania KSWSiA dla obsad elementów krajowych systemu z teren województwa lubelskiego (14-16 września 2016 roku),
- szkolenie z zakresu obsługi SI PROMIENÍ dla operatorów systemu w Głównym Inspektoracie Sanitarnym (26 września 2016 roku),
- szkolenie z zakresu użytkowania SI PROMIENÍ dla pracowników IMGW w Krakowie (7-8 października 2016 roku),
- szkolenie z zasad posługiwania się Metodyką ATP 45D dla pracowników WCZK Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach (12-13 października 2016 roku),
- szkolenie z zakresu obsługi SI PROMIENÍ dla funkcjonariuszy Straży Granicznych w Warszawie (18 listopada 2016 roku),
- szkolenie obsad elementów KSWSiA z powiatu biłgorajskiego (27-28 grudnia 2016 roku),

- przeprowadzenie konferencji naukowej Krajowego Systemu Wykrywania Skazań i Alarmowania nt. „Funkcjonowanie KSWSiA w świetle aktualnych zagrożeń skażeniami” (14-15 kwietnia 2016 roku),
- przeprowadzenie spotkań roboczych zespołu autorskiego ds. przygotowania i przeprowadzenia treningu KSWSiA oraz szkolenia kierownictwa treningu (30 maja 2016 roku, 29 września 2016 roku, 26 października 2016 roku).

Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpożarowej – PIB opracowało i wydało publikację pt. „Wspomaganie procesów zarządzania działaniami w straży pożarnej” pod redakcją dr inż. Jacka Roguskiego we współpracy z SGSP, MLabs, TELDAT, CMGI. Publikacja opracowana została w ramach projektu nr DOBR BIO4/051/13087/2013 finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju pod tytułem „Opracowanie metodologii stałego nadzoru eksploatacji wybranych obszarów wyposażenia straży pożarnej w zakresie niezawodności i skuteczności działania”. Różne rodzaje zagrożeń wymuszają potrzebę systemowego przygotowania i wdrażania nowych, skutecznych form organizacji działań oraz likwidacji skutków zagrożeń. Należy doskonalić systemy decyzyjne, tak aby spełniały swoją rolę w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego w każdej postaci. W odniesieniu do akcji ratowniczych może to być zmiana sposobu pojmowania zarządzania logistycznego jako zbioru uporządkowanych działań po wystąpieniu danego zdarzenia oraz przygotowania się na wypadek nadejścia sytuacji kryzysowej. Od sprawnego zarządzania logistycznego oraz nadzoru eksploatacji zależeć będzie możliwość współpracy podmiotów ratowniczych uczestniczących w działaniach ratowniczych. Z tego też względu tak ważne jest pozyskiwanie niezbędnych informacji w czasie rzeczywistym, dla racjonalnego i technicznie uzasadnionego zarządzania eksploatacją, działaniami logistycznymi oraz pozyskiwania niezbędnych informacji pod kątem ich wykorzystanych w tworzonych systemach informatycznych wspomagających organizację działań.

CNBOP-PIB przygotowało publikację pt. „Koncepcja systemu ratowniczego w perspektywie długookresowej” pod redakcją bryg. dr hab. inż. Dariusza Wróblewskiego we współpracy z KG PSP, Wyższą Szkołą Zarządzania Ochroną Pracy w Katowicach oraz Wojskową Akademią Techniczną.

CNBOP-PIB przygotowało również publikację pt. „Czerwona Księga Pożarów. Wybrane problemy pożarów oraz ich skutków. Tom 1” oraz „Czerwona Księga Pożarów. Wybrane problemy pożarów oraz ich skutków. Tom 2” pod redakcją dr inż. Piotra Guzewskiego, dr inż. Dariusza Wróblewskiego, mgr inż. Daniela Małozięcia. Publikacja została opracowana w ramach projektu nr DOBR-BIO4/050/13009/2013 pt. „Opracowanie systemowych rozwiązań wspomagających prowadzenie dochodzeń popożarowych wykorzystujących nowoczesne technologie w tym narzędzia techniczne i informatyczne” finansowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej przygotowuje analizę ekonomiczno-finansową oraz prowadzi prace nad wieloletnim programem rozwoju infrastruktury szkoleniowej Państwowej Straży Pożarnej. Program ten powinien zawierać określenie modelu

końcowego organizacji, standardów wyposażenia szkół i ośrodków szkolenia Państwowej Straży Pożarnej oraz innych podmiotów ratownictwa, standardów kosztów kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego ratowników oraz określać etapy jego wdrożenia. W szczególności program powinien wskazywać, jakie cele w zakresie budowy infrastruktury szkoleniowej i modernizacji wyposażenia dydaktycznego ośrodków szkolenia PSP mają być osiągnięte do końca 2017 roku. Dokonano zestawienia danych nt. budżetów szkół PSP, zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami w tym zakresie.

Projekt programu pt. „Prognozowanie inwestycji PSP w zakresie finansowania europejskiego w latach 2017-2020” został przygotowany do zatwierdzenia przez Komendanta Głównego PSP. Planowany termin zakończenia realizacji zadania to I kwartał 2017 roku.

W ramach realizacji tego zadania wypracowano również standardy do realizacji szkoleń specjalistycznych w zakresie specjalistycznym opisane w programach szkolenia. Kontynuacja działań w tym zakresie będzie przedmiotem prac w 2017 roku.

Szkoła Główna Służby Pożarniczej doposaża technicznie Jednostkę Ratowniczo-Gaśniczą SGSP w pojazdy i sprzęt specjalistyczny, m.in. we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. W roku 2016 wprowadzono w użytkowanie w JRG SGSP Łódź Whole 435 R wraz z silnikiem o mocy 40 KM.

Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu zrealizowała dostawę strażackich racji żywnościowych we współpracy z KG PSP. W ramach zadania zakupiono racje żywnościowe w pakietach (śniadanie, obiad, kolacja):

- Strażacki pakiet żywnościowy I – 500 kpl,
- Strażacki pakiet żywnościowy II – 435 kpl.

SA PSP w Poznaniu została doposażona technicznie oraz wymieniono sprzęt zniszczony lub uszkodzony podczas działań ratowniczych związanych z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych. W ramach zadania zakupiono:

- hala namiotowa 6x12 m – 1 szt.,
- ławy 220x70 cm – 10 kpl.,
- podkaszarka spalinowa – 1 szt.,
- termos 20 l – 2 szt.

Szkoła Aspirantów PSP w Poznaniu wykonała remont dachu budynków A i F. Wykonano roboty remontowo-budowlane polegające na remoncie pokrycia dachów. Szkoła wymieniła w również holu budynku C okna z PCV na okno z profili aluminiowych o odporności ogniowej EI60.

SA PSP w Poznaniu kupiła samochód ratowniczo-gaśniczego klasy średniej w celu zapewnienia ciągłości procesu szkolenia oraz podniesienia gotowości operacyjnej Kompanii Szkolnej Centralnego Odvodu Operacyjnego związanej z przeciwdziałaniem i usuwaniem

skutków klęsk żywiołowych. Szkoła kupiła również agregat prądotwórczy (1 szt.) oraz piłę łańcuchową do drewna (1 szt.).

Szkoła Aspirantów PSP w Poznaniu jest w trakcie budowy stanowiska do ratownictwa wysokościowego i sportu pożarniczego (na terenie poligonu pożarniczego Szkoły Aspirantów PSP). W roku 2016 wybudowano klatkę schodową, wspinalnię oraz plac manewrowy bez odcinka bieżni lekkoatletycznej. W związku ze zwiększeniem planu finansowego, realizacja inwestycji podzielona została na dwie części w ramach dwóch odrębnych umów. Pierwsza realizowana była przez firmę ART.-BUD Roboty Ogólnobudowlane Nowoczesne Aranżacje Wnętrz inż. Artur Przybylski z Poznania (stanowisko do ratownictwa wysokościowego i sportu pożarniczego), a druga przez firmę Monobet Marian Andrzejewski z Bobrownik (odcinek bieżni lekkoatletycznej). W związku z popełnieniem błędu przez Wykonawcę pierwszej części stanowiska, koniecznym stało się opracowanie dokumentacji projektowej zamiennej, a także uzyskanie nowej decyzji Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu oraz aktualizacji decyzji Starosty Poznańskiego o pozwolenie na budowę. W związku z powyższym podpisana została umowa na realizację robót budowlanych związanych z wykonaniem odcinka bieżni lekkoatletycznej, z realizacją w I i II kwartale 2017 roku.

Związek OSP RP realizując szkolenia w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy prowadził w 2016 roku monitoring wyposażenia w sprzęt. Zużyty sprzęt był na bieżąco wymieniany i uzupełniany nowym. Zadaniem ZOSP RP jest bowiem dbałość o zapewnienie strażakom ratownikom OSP normatywnego wyposażenia w środki ochrony indywidualnej i certyfikowany sprzęt ratowniczy, jak też podnoszenie sprawności w zakresie działań ratowniczych poprzez systematyczną poprawę wyszkolenia strażaków.

W 2016 roku zrealizowano budowę Ośrodka Szkolenia Szkoły Specjalistów Pożarnictwa na potrzeby Sił Zbrojnych RP. W ośrodku będą kształcić się m.in. grupy ratownictwa lotniskowego (GRL) wykonujące zadania na lotniskach użytkowanych przez Siły Zbrojne RP. Ośrodek składa się z komory rozgorzeniowej, komory dymowej oraz systemu trenerów do symulacji zdarzeń na statkach powietrznych użytkowanych przez Siły Zbrojne RP na bazie makiet 1:1 statków powietrznych F-16, C-295 CASA i MI-17. Realizacja szkolenia GRL odbywa się zgodnie z wymogami STANAG 7145 CFR, który wskazuje konieczność szkolenia lotniskowych służb ratowniczych w realnych warunkach zdarzenia (co najmniej 2 razy do roku w dzień i 1 raz w nocy). Zadania planowane w perspektywie lat 2017-2020.

Przy współudziale jednostek wojskowych DG RSZ oraz organów Wojskowej Ochrony Przeciwpożarowej kontynuowany jest proces włączania wojskowych straży pożarnych do KSRG. W 2016 roku włączono kolejne 4 wojskowe straże pożarne. Na dzień 31 grudnia 2016 roku w KSRG funkcjonuje 10 wojskowych straży pożarnych. Planowane jest włączanie kolejnych. Oprócz tego, 65 wojskowych straży pożarnych regularnie udziela pomocy PSP w ramach podpisanych z Państwową Strażą Pożarną porozumień. W 2016 roku brały one udział w 1.516 takich zdarzeniach.

W perspektywie lat 2017 - 2020 planuje się także wyposażenie punktów alarmowych wojskowych straży pożarnych w System Wspomagania Decyzji (SWD), które mają być kompatybilne z SWD PSP.

Kierunek 3.2. Stałe odtwarzanie zasobów sprzętu i materiałów w miarę ich zużycia w działalności szkoleniowej w celu zapewnienia ciągłości procesu szkolenia.

Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej przygotowuje systemowe rozwiązania i realizuje doskonalenie zawodowe w PSP, dzięki temu struktura i treść szkoleń jest regularnie weryfikowana i modyfikowana w oparciu o aktualizowane na bieżąco siatki zagrożeń, na które reagują ratownicy na danym terenie. W dniu 1 grudnia 2016 roku Komendant Główny PSP zatwierdził „Zasady organizacji doskonalenia zawodowego w PSP”. Wdrożenie rozwiązań systemowych w zakresie doskonalenia zawodowego kadr w Państwowej Straży Pożarnej odbywać się będzie od dnia 1 stycznia 2017 roku.

Na bieżąco i według potrzeb wykorzystywany jest potencjał dydaktyczny i logistyczny bazy szkoleniowej służb ratowniczych i społecznych organizacji ratowniczych na cele szkoleniowe realizowane przez te służby i organizacje. Oferty szkoleniowe na bazie szkół i ośrodków szkolenia Państwowej Straży Pożarnej udostępniane są na stronach internetowych, zainteresowane podmioty lub organizacje zgłaszają swoje zapotrzebowanie, które jest realizowane w miarę możliwości. Podobnie rzecz się ma przy realizacji potrzeb szkoleniowych Państwowej Straży Pożarnej. Plany pracy dostępne są na stronach szkół oraz w systemie PPD. Dzięki takim rozwiązaniom możliwe jest wypełnienie potrzeb szkoleniowych w obszarach niemożliwych do realizacji na bazie funkcjonującego systemu szkolenia PSP, tj. szkolenia pirotechniczne realizowane we współpracy ze Strażą Graniczną. Realizowana jest również współpraca i realizacja potrzeb szkoleniowych innych służb np. BOR.

Organizacja przedsięwzięć edukacyjnych zawartych w planie pracy dydaktycznej szkoły lub ośrodka szkolenia Państwowej Straży Pożarnej pozwoliła w 2016 roku na wyszkolenie kadr na potrzeby służby oraz na potrzeby innych podmiotów współpracujących.

W ramach programu modernizacji służb na lata 2017-2020, wprowadzonego *ustawą z dnia 15 grudnia 2016 roku o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020”* oraz Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko zostały zaplanowane zakupy sprzętowe do szkół do realizacji działalności dydaktycznej danej placówki edukacyjnej PSP. Do końca 2020 roku szkoły zostaną wyposażone w nowoczesny sprzęt ratowniczy oraz urządzenia do celów dydaktycznych, dzięki czemu poziom jakości kształcenia, szkolenia i doskonalenia zawodowego zostanie podniesiony. Program „Prognozowanie inwestycji PSP w zakresie finansowania europejskiego w latach 2017-2020” również przyczyni się do zmian w infrastrukturze dydaktycznej szkół PSP.

CS PSP w Częstochowie kupiła we współpracy z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej średni samochód ratowniczo-gaśniczy oraz kontener do

przewozu środka pianotwórczego. Sprzęt będzie wykorzystywany w realizacji zadań dydaktyczno-szkoleniowych, a także przyczyni się do poprawy warunków prowadzonych zajęć i zachowania ciągłości procesu szkolenia. Będzie mógł być także wykorzystywany w działaniach operacyjnych przez szkolną JRG .

Ponadto, Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie w ramach środków budżetowych zakupiła w celu odtworzenie zasobów sprzętu zużytego, a także sprzętu służącego poprawie warunków szkolenia i zapewnienia ciągłości procesu dydaktycznego:

- Zestaw hydraulicznych narzędzi ratowniczych,
- Zastaw poduszek wysokociśnieniowych,
- Skokochron,
- Sprzęt ochrony dróg oddechowych,
- Kamera termowizyjna,
- Pilarka spalinowa,
- Sprzęt pomiarowy,
- Armatura wodna i pianowa,
- Sprzęt oświetleniowy,
- Sprzęt ratownictwa wysokościowego,
- Sprzęt łączności,
- Sprzęt informatyczny.

Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu we współpracy z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu kupiła 2 zestawy narzędzi hydraulicznych do ratownictwa drogowego i ekologicznego w celu zapewnienia ciągłości procesu szkolenia oraz ograniczenie i usuwanie skutków zagrożeń i poważnych awarii w zakresie ratownictwa drogowego i ekologicznego.

Kierunek 3.3. Włączenie podmiotów PRM w proces szkolenia ratowników w celu poprawy skuteczności udzielania kwalifikowanej pomocy.

Przedstawiciele Wojskowego Centrum Kształcenia Medycznego w Łodzi uczestniczyli w VIII Lubuskich Ćwiczeniach proobronnych Medycyny Ratunkowej i Pola Walki „Green Medline 16”, które odbyły się w dniach 14-16 października 2016 roku w Międzyrzeczu (województwo lubuskie). Organizatorami tego przedsięwzięcia byli: WCKMed Łódź, 17. Brygada Zmechanizowana w Międzyrzeczu, Obrona Cywilna Międzyrzecz, Rejonowy Sztab Ratownictwa Społecznej Krajowej Sieci ratunkowej Międzyrzecz, Inspektorat Implementacji Innowacyjnych Technologii Obronnych i Wojewoda Lubuski.

Dodatkowo, w resorcie obrony narodowej realizowane są szkolenia w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz recertyfikacja kwalifikacji ratownika. Na potrzeby Sił Zbrojnych RP kursy prowadzone są w 3 centrach szkolenia. W imieniu Ministra ON zadania w zakresie nadzoru merytorycznego oraz nadzoru w zakresie organizacji i przebiegu szkolenia realizuje Koordynator Ratownictwa Medycznego MON wykonujący jednocześnie

zadania Szefa Oddziału Rozwoju Systemu Ochrony Zdrowia w Departamencie Wojskowej Służby Zdrowia.

W roku 2016 w ośrodkach Związku OSP RP przeszkolono ponad 2.000 członków OSP na kursach kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz ponad 1.200 strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych na 40 kursach potwierdzających kwalifikacje w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy, zgodnych z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19 marca 2007 roku w sprawie kursu w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy (Dz. U. Nr 60 poz. 408).

Kierunek 3.4. Stworzenie warunków motywacyjnych do podejmowania przez lekarzy specjalizacji z medycyny ratunkowej oraz do podejmowania przez nich pracy w szpitalnym oddziale ratunkowym i zespołach ratownictwa medycznego z uwagi na braki fachowego personelu medycznego w systemie PRM

Minister Zdrowia monitoruje rozwiązania usprawniające system specjalizacji lekarskich poprzez skrócenie okresu uzyskiwania tytułu specjalisty. Wspierany jest w realizacji tego zadania przez Wojewodów, Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, Centrum Egzaminów Medycznych. Według Centralnego Rejestru Lekarzy i Lekarzy Dentystów Rzeczypospolitej Polskiej prowadzonego przez Naczelną Radę Lekarską, liczba lekarzy specjalistów (tj. lekarzy posiadających specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w danej dziedzinie medycyny) w dziedzinie medycyny ratunkowej wynosi 960, w tym 957 lekarzy wykonujących zawód (stan na dzień 30 listopada 2016 roku).

Na postępowania kwalifikacyjne w 2016 roku w dziedzinie medycyny ratunkowej Minister Zdrowia przyznał łącznie 143 miejsca rezydenckie.

Aktualnie uprawnienia do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie medycyny ratunkowej posiada 160 jednostek dysponujących 924 miejscami szkoleniowymi.

Prowadzenie naboru na specjalizację oraz realizacja szkolenia specjalizacyjnego lekarzy w dziedzinie medycyny ratunkowej odbywa się w oparciu o aktualnie obowiązujące przepisy, tj. ustawę z dnia 5 grudnia 1996 roku o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2015 r. poz. 464, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 stycznia 2013 roku w sprawie specjalizacji lekarzy i lekarzy dentystów (Dz. U. poz. 26).

Zadanie realizowane jest w systemie ciągłym. Realnym efektem zadania jest wzrost liczby lekarzy posiadających tytuł specjalisty w dziedzinie medycyny ratunkowej.

Kierunek 3.5. Zwiększenie wykorzystania metod e-learningu w realizacji programów szkoleniowych dla kadr zarówno w służbach państwowych, jak i w społecznych organizacjach ratowniczych

W 2016 roku nie odnotowano potrzeby zwiększenia liczby szkoleń w systemie e-learningu w Państwowej Straży Pożarnej. W Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej rozpoczęto prace nad stworzeniem platformy szkoleniowej do realizacji szkoleń dla

podmiotów KSRG, pozwalającej na realizację szkoleń poprzez dostępne urządzenia z wykorzystaniem najnowocześniejszych narzędzi szkoleniowych. Podjęto działania organizacyjne mające na celu wskazanie ośrodka, który będzie zarządzał platformą szkoleniową. Zadanie to będzie realizowane do 2020 roku.

Szkoła Główna Służby Pożarniczej zorganizowała i przeprowadziła szkolenie inspektorów ochrony przeciwpożarowej w formie blended learning. Na platformie e-learningowej zamieszczono 14 kursów/bloków tematycznych i blok organizacyjny wprowadzający do szkolenia (66h e-wykładów, 5h e-ćwiczeń) oraz 6h zajęć praktycznych w laboratorium i 6h zajęć praktycznych w zakładzie pracy. Ponadto opracowano moduł wyboru prac końcowych, 6 zestawów testów egzaminacyjnych i ankiety ewaluacyjnej. W ciągu roku prowadzona była na bieżąco aktualizacja tych materiałów oraz treści kursów i hiperłączy na platformie e-learningowej. Sukcesywne udostępniane są na platformie e-learningowej SGSP treści wykładów wraz z ćwiczeniami, dostępnymi dla słuchaczy do momentu zakończenia szkolenia. Słuchacze objęci byli opieką mentorską wykorzystującą narzędzia komunikowania się: forum, e-mail, czat. W połowie szkolenia bądź w jego ostatnim etapie odbywał się 2-dniowy zjazd stacjonarny, podczas którego przeprowadzone zostały obowiązkowe zajęcia praktyczne na terenie SGSP – 6h i w zakładzie pracy – 6h. Każdy z uczestników miał też obowiązek wykonania i zaliczenia pod opieką nauczycieli 4 zadań w systemie zdalnym oraz napisania pracy końcowej. Po upływie 5-7 tygodni od rozpoczęcia szkolenia przeprowadzony był egzamin końcowy (elektroniczny test) w siedzibie SGSP. Dla uczestników zostało udostępnionych 14 materiałów skryptowych opracowanych do każdego bloku tematycznego. W ciągu roku prowadzona była na bieżąco aktualizacja tych materiałów oraz treści kursów i hiperłączy na platformie e-learningowej. W 2016 roku odbyły się 4 edycje szkolenia, 242 uczestnikom, którzy spełnili warunki dopuszczenia do egzaminu końcowego i go zdali wydano zaświadczenia o ukończeniu szkolenia.

W Szkole Głównej Służby Pożarniczej prowadzone są studia podyplomowe w zakresie Bezpieczeństwo i Higiena Pracy w części e-learningowe. W 2016 roku dokonano aktualizacji i przeprowadzenia na odległość 3 kursów komplementarnych (blended learningowych) dla słuchaczy studiów podyplomowych BHP-7 (ogółem 18h spośród 103h dydaktycznych). Udostępniono słuchaczom 3 kursy zdalne złożone z 6 bloków tematycznych opartych na samokształceniu z pomocą nauczyciela/autora. Kursy te charakteryzują się asynchroniczną formą kontaktu (forum, komunikator pocztowy, e-mail) oraz częściowo na modelu e-akademickim. Ogółem w e-kursach wykorzystano szeroko narzędzia platformy i pomoce multimedialne (m.in. prezentacje interaktywne, poradniki, słowniki pojęć, quizy podsumowujące wiedzę, zadania on-line i off-line, testy). E-zajęcia przeprowadzono od dnia 12 marca 2016 roku do dnia 30 kwietnia 2016 roku, 100 słuchaczy objętych e-learningiem przedmiotów pierwszego semestru studiów podyplomowych BHP-7 zaliczyło kursy.

Szkoła Główna Służby Pożarniczej prowadzi niestacjonarne studia I stopnia dla strażaków w służbie stałej i dla osób cywilnych na Wydziale Inżynierii Bezpieczeństwa Pożarowego w części e-learningowej. Opracowane zostały i zaimplementowane na Platformę e-learningową SGSP materiały dydaktyczne do 28 kursów/bloków tematycznych.

Przeprowadzono na odległość w semestrze letnim 2015/2016 dziewięć kursów komplementarnych (blended learningowych) dla studentów I, II i III roku studiów niestacjonarnych (ogółem 32 h e-wykładów spośród 148 h dydaktycznych) oraz w semestrze zimowym 2016/2017 dziewiętnaście kursów komplementarnych (ogółem 64 h e-wykładów spośród 295 h dydaktycznych). Udostępniono studentom 28 kursów zdalnych/bloków tematycznych opartych na samokształceniu z opieką nauczyciela/mentora. Podczas tych kursów stosowana jest forma kontaktu zarówno asynchroniczna, jak i synchroniczna. Ogółem w e-kursach wykorzystano narzędzia platformy i pomoce multimedialne (m.in. interaktywne prezentacje, słowniki pojęć, quizy podsumowujące wiedzę, zadania). E-zajęcia prowadzone były od 2 stycznia 2016 roku do 30 czerwca 2016 roku, a także od 15 listopada 2016 roku do 31 stycznia 2017 roku.

Dodatkowo należy wspomnieć, że Szkoła Główna Służby Pożarniczej prowadzi stacjonarne studia I stopnia dla strażaków w służbie stałej i dla osób cywilnych na Wydziale Inżynierii Bezpieczeństwa Pożarowego w części e-learningowej. Opracowano i wdrożono wspomaganie zajęć laboratoryjnych z wykorzystaniem narzędzi platformy e-learningowej dla studentów II roku studiów stacjonarnych WIBP. Opracowane zostały i zaimplementowane ćwiczenia z matematyki dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I roku SGSP. Studentom udostępniono moduły ćwiczeniowe z przedmiotu „Środki gaśnicze i neutralizujące” oparte na wspomaganie zajęć prowadzonych w laboratorium oraz ćwiczeń i testów z działu „Matematyka – liczby zespolone”. Ogółem w e-kursach wykorzystano szeroko narzędzia e-nauczania platformy e-learningowej. E-zajęcia odbyły się w dniach od 2 lutego 2016 roku do 30 czerwca 2016 roku i od 15 listopada 2016 roku do 31 stycznia 2017 roku. Omówione zostały zdalnie sprawozdania z ćwiczeń objętych e-learningiem zajęć laboratoryjnych dla 150 studentów oraz uporządkowana została wiedza o liczbach zespolonych przez ponad 700 studentów pierwszego roku studiów inżynierskich.

Szkolenie pt. „Pierwsze kroki w bibliotece” w formie e-learningu prowadzi Biblioteka SGSP dla studentów uczelni. W 2016 roku zaktualizowano i przeprowadzono na odległość szkolenia bibliotecznego w formie klasycznego akademickiego e-learningu dla studentów pierwszego roku studiów inżynierskich i licencjackich na Wydziałach Inżynierii Bezpieczeństwa Pożarowego i Inżynierii Bezpieczeństwa Cywilnego. Siedmiu grupom studentów udostępniono w układzie tematycznym 5 modułów zdalnych opartych na samokształceniu z możliwością kontaktu asynchronicznego (forum, komunikator pocztowy, e-mail). W szkoleniu wykorzystano szeroko narzędzia platformy i pomoce multimedialne (m.in. interaktywne prezentacje, filmy, quizy podsumowujące wiedzę oraz test zaliczeniowy). Ponad 500 studentów w roku akademickim 2016/2017 odbyło to szkolenie.

Witryna Edukacyjna SGSP wykorzystywana jest we wspieraniu procesu dydaktycznego materiałami uzupełniającymi wykłady prowadzone w salach. W 2016 roku udostępnione zostały części materiałów dydaktycznych dla 11 grup studentów Wydziałów Inżynierii Bezpieczeństwa Pożarowego i Inżynierii Bezpieczeństwa Cywilnego. Materiały udostępniane były sukcesywnie, zgodnie z założeniami wykładowców i planu zajęć. Założono konta dostępne dla grup studenckich z ich obsługą poprzez serwer pocztowy w domenie e-sgsp.edu.pl. Po utworzeniu przez CENpI kont grup studenckich, autor materiału/wykładowca samodzielnie zamieszcza materiały do pobrania i informacje dla

studentów. Zadanie to było realizowane od stycznia 2016 do 30 stycznia 2017 roku. Z repozytoriów 11 grup studenckich zostało pobranych ponad 3.900 plików.

Szkoła Główna Służby Pożarniczej wykorzystuje Witrynę Edukacyjną w ramach wspomagania zajęć dydaktycznych materiałami uzupełniającymi wykłady tradycyjne. Udostępniono studentom 2 grup studiów niestacjonarnych z Wydziałów Inżynierii Bezpieczeństwa Pożarowego materiały dydaktyczne do 6 przedmiotów. Dostęp do materiałów możliwy jest po zalogowaniu tylko dla grup uczestniczących w wykładach prowadzonych stacjonarnie. Materiały dostępne były od października 2016 roku do 30 stycznia 2017 roku. Z repozytoriów 1 grupy (2 grupy studenckie) zostało pobranych ponad 50 plików.

Szkoła Główna Służby Pożarniczej posiłkuje się Witryną Edukacyjną we wspomaganiu zajęć dydaktycznych materiałami wykładowymi także na studiach podyplomowych. Słuchaczom 14 grup studenckich z 10 rodzajów studiów podyplomowych Wydziału Inżynierii Bezpieczeństwa Pożarowego i Wydziału Inżynierii Bezpieczeństwa Cywilnego udostępniono materiały dydaktyczne do 186 przedmiotów. Opracowano i zmodyfikowano ponad 450 plików autorskich materiałów dydaktycznych, opublikowano je w wersji skryptowej i udostępniono w Witrynie Edukacyjnej SGSP. Dostęp do materiałów możliwy jest po zalogowaniu tylko dla grup uczestniczących w wykładach prowadzonych w formie tradycyjnej. Materiały dostępne były w terminie od stycznia 2016 roku do grudnia 2016 roku. Aktywność słuchaczy – na ponad 450 opracowanych materiałów zostało pobranych z repozytoriów 10 rodzajów studiów (14 grup studenckich) ponad 6.600 plików:

- grupa 1. – 1.600 plików,
- grupa 2. – 630 plików,
- grupa 3. – 60 plików,
- grupa 4. – 180 plików,
- grupa 5. – 500 plików,
- grupa 6. – 115 pliki,
- grupa 7. – 450 plików,
- grupa 8. – 200 plików,
- grupa 9. – 150 plików,
- grupa 10. – 1.760 plików,
- grupa 11. – 300 plików,
- grupa 12. – 50 plików,
- grupa 13. – 20 plików,
- grupa 14. – 600 plików.

Spostrzeżenia i trudności w realizacji zadań Celu 3

1. Minister Zdrowia wskazuje, iż przyczyną ewentualnych trudności w realizacji monitorowania rozwiązań usprawniających system specjalizacji lekarskich poprzez skrócenie okresu uzyskiwania tytułu specjalisty może być ograniczone zainteresowanie lekarzy podejmowaniem szkolenia specjalizacyjnego w dziedzinie medycyny ratunkowej.

Podsumowanie prac w 2016 roku

W dniu 14 października 2016 roku odbyło się robocze spotkanie przedstawicieli Departamentu Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego MSWiA oraz przedstawicieli Biura ds. Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Komendy Głównej PSP w celu omówienia propozycji dalszej realizacji rządowego Programu Ratownictwa i Ochrony Ludności.

Podczas spotkania omówiono m.in.:

- kwestię braku środków budżetowych na realizację zadań wskazanych w Programie Ratownictwa i Ochrony Ludności (Program realizowany jest bezkosztowo);
- zakres przedmiotowy projektów nowych regulacji: projektu ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej, projektu założeń do projektu ustawy o Krajowym Systemie Ratowniczym oraz projektu ustawy o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017 - 2020”⁵;
- zalecenia wynikające z kontroli Departamentu Kontroli, Skarg i Wniosków MSWiA w ramach kontroli realizacji Programu w KG PSP.

W trakcie spotkania uzgodniono, iż powstanie wewnątrzresortowy zespół złożony z przedstawicieli MSWiA, KG PSP oraz KG Policji, którego zadaniem będzie wypracowanie rekomendacji dotyczących ewentualnej nowelizacji Programu. Rekomendacje te zostaną przedstawione kierownictwu resortu spraw wewnętrznych i administracji. W przypadku podjęcia decyzji przez Kierownictwo MSWiA o konieczności dokonania zmian w Programie skonsultowane to będzie z innymi podmiotami realizującymi Program (Minister Zdrowia, Minister Obrony Narodowej). Kwestie ewentualnych zmian w omawianym Programie i powołanie międzyresortowego zespołu, którego zadaniem byłoby wypracowanie kompleksowych zmian w tymże dokumencie, zostały odłożone na późniejszy etap prac.

Pod koniec 2016 roku rozpoczęły się prace nad projektem zarządzenia MSWiA w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania projektu zmian w „Programie Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014-2020”. W dniu 14 lutego 2017 roku w Dzienniku Urzędowym Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji ogłoszone zostało Zarządzenia nr 5 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 10 lutego 2017 roku w sprawie powołania Zespołu do spraw opracowania projektu zmian w „Programie Ratownictwa i Ochrony Ludności na lata 2014-2020”. Prace Zespołu rozpoczną się w II kwartale 2017 roku.

Ustawa z dnia 15 grudnia 2016 roku o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020” (Dz. U. poz. 2140) ustanawia Program, który umożliwi unowocześnienie wyposażenia i sprzętu,

⁵ Ustawa z dnia 15 grudnia 2016 roku o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020” (Dz. U. poz. 2140).

budowę nowych i modernizację eksploatowanych obiektów, wzmocnienie motywacyjności systemów uposażeń funkcjonariuszy oraz zapewnienie konkurencyjności wynagrodzeń pracowników. Ustawa określa zakres i kierunki modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017–2020, wielkości łącznych oraz dodatkowych środków z rezerw celowych, z podziałem na formacje i przedsięwzięcia. W wydatkach na modernizację Państwowej Straży Pożarnej ujęte zostały łącznie środki dla jednostek finansowanych z części 42 – Sprawy wewnętrzne, dotacje dla jednostek włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego i jednostek ochotniczych straży pożarnych realizujących zlecone im zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz dla komend wojewódzkich i powiatowych (miejskich) finansowanych w ramach części 85 – Budżety wojewodów. Program będzie realizowany przez Komendantów Głównych: Policji, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej a także jednostki organizacyjne formacji (dysponujące środkami budżetowymi) im podlegające i przez nich nadzorowane lub kontrolowane oraz przez Szefa Biura Ochrony Rządu, a nadzór nad realizacją Programu będzie sprawowany przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Program obejmuje następujące przedsięwzięcia:

- inwestycje budowlane (budowa nowych, przebudowa i modernizacja użytkowanych obiektów),
- wymianę sprzętu i wyposażenia formacji:
 - transportowego, w tym statków powietrznych i jednostek pływających,
 - uzbrojenia i techniki specjalnej,
 - informatyki i łączności,
 - wyposażenia osobistego i ochronnego funkcjonariuszy,
- wzmocnienie motywacyjności systemu uposażeń funkcjonariuszy,
- zwiększenie konkurencyjności wynagrodzeń pracowników cywilnych.

Wykaz najważniejszych zadań/przedsięwzięć zakończonych w ramach Programu w 2016 roku:

1. Zabezpieczenia wizyty Papieża Franciszka oraz przygotowanie i zabezpieczenie przebiegu Światowych Dni Młodzieży w 2016 roku.
2. W 2016 roku w ramach osi IX POIiŚ 2014-2020 Działanie 9.1 Infrastruktura ratownictwa medycznego podpisanych zostało 58 umów o dofinansowanie, na łączną kwotę dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w wysokości około 201,79 mln zł.
3. Do Wykazu Projektów Zidentyfikowanych w 2016 roku w ramach działania 9.1 wpisano łącznie 56 projektów (na łączną kwotę z EFRR 310,39 mln PLN).
4. W Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji przygotowano nowy model dofinansowywania zadań ochrony przeciwpożarowej realizowanych przez jednostki OSP. „Tryb i zasady udzielania dotacji dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w 2016 roku” został zatwierdzony w dniu 29 kwietnia 2016 roku przez Ministra Spraw

Wewnętrznych i Administracji, natomiast „Zakres przedmiotowy dotacji dla jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych wynikającego z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie” oraz „Propozycje podziału środków z dotacji MSWiA, o których mowa w art. 11c ustawy o działalności pożytku publicznego” zostały zatwierdzone w dniu 19 maja 2016 roku przez Ministra SWiA.

5. Prace nad ustawą z dnia 15 grudnia 2016 roku o ustanowieniu „Programu modernizacji Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Biura Ochrony Rządu w latach 2017-2020” (Dz. U. poz. 2140).

W 2016 roku była realizowana stała współpraca pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w ochronę ludności i ratownictwo. Wskazać należy na cykliczne ćwiczenia oraz szkolenia krajowe i międzynarodowe, w tym:

1. ćwiczenia NATO - CMX 2016 (09 - 16 marca 2016 roku),
- 3) ćwiczenia RENEGADE (07-17 czerwca 2016 roku) podczas którego zrealizowano epizod pk. KAPER/RENEGADE oraz epizod pk RENEGADE/SAREX.

Spis tabel

Tabela 1 Dopuszczenie OSP w zakresie ratownictwa wodnego	20
Tabela 2 RSO - dane szczegółowe w podziale na dni i rodzaje komunikatów	32
Tabela 3 Wykaz asortymentu dofinansowanego w ramach dotacji MSWiA	39
Tabela 4 Zestawienie obozów dla członków MDP zrealizowanych w roku 2016 przez ZOSP RP w ramach dotacji z MSWiA	40